Monitor Simpel Switchen

Monitoring landelijk programma Simpel Switchen in de Participatieketen

Meting 1: 2025/2026

Opdrachtgever
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Versiebeheer
Definitieve versie

Datum
Oktober 2026

Auteurs
Jacco Snippe
Anieta Boer
Juliette Maatman
Jitske Kooistra
Leonie Louwaars
Pascal Visser

KWIZ
Van Ketwich Verschuurlaan 98
9721 SW Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave
Deze publicatie is een uitgave van KWIZ. Het overnemen van cijfers en/ of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/ of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ.

Resultaten zijn gebaseerd op eigen berekeningen van KWIZ in projectnummer 10012 op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Inhoud

Inleiding ... 5
1.1. Aanleiding Monitor Simpel Switchen ... 5
1.2. Doel en onderzoeksvragen ... 5
1.3. Onderzoeksopzet ... 6
1.4. Methoden ... 7
1.5. Leeswijzer ... 8
2. Het landelijk programma Simpel Switchen ... 9
2.1. Ervaren belemmeringen bij switchen ... 9
2.2. Uitgangspunten en verloop van het programma ... 9
2.3. Behaalde resultaten en knelpunten ... 11
2.4. Verdieping van beleidstheorie programma Simpel Switchen ... 12
2.5. Samenvatting ... 12
3. Mensen die switchen ... 13
3.1. Inleiding en kanttekeningen ... 13
3.2. Doelgroepen ... 14
3.3. Posities van waaruit mensen switchen ... 17
3.3.1. Algemene patronen over cohorten heen ... 18
3.3.2. Participatiepositie en inkomensbron in 2024 van cohort 2019 ... 21
3.3.3. Rol van banenafspraak in waargenomen bewegingen ... 23
3.4. Samenvattend ... 23
4. De overstap in de praktijk: ervaringen rond switchen ... 25
4.1. Rechten en financiële gevolgen bij een switch ... 25
4.2. Belemmeringen bij switchen ... 27
4.3. Ondersteuning om een stap te zetten ... 28
4.4. Samenvatting ... 28
5. Begeleiding bij switchen: de uitvoeringspraktijk ... 30
5.1. Bekendheid met het landelijke Programma Simpel Switchen ... 30
5.2. Gebruik en nut van producten en activiteiten van Simpel Switchen ... 31
5.2.1. Producten van Simpel Switchen ... 31
5.2.2. Activiteiten van Simpel Switchen ... 33
5.2.3. Kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen ... 35
5.3. Wat bespreken professionals en wat niet? ... 36
5.4. Handelingsruimte en werkprocessen ... 37
5.5. Ervaren knelpunten ... 43
5.6. Samenvatting ... 44
6. Lokale implementatie en uitvoering ... 46
6.1. Lokale regelgeving ... 46
6.2. Landelijke wet- en regelgeving ... 46
6.3. Knelpunten die voortkomen uit het systeem ... 48
6.3.1. Niet-aansluitende wet- en regelgeving ... 48
6.3.2. Inrichting van werkprocessen ... 48
6.3.3. Uitvoeringsproblemen: tijdsdruk en gebrek aan capaciteit en middelen ... 48
6.3.4. Kwaliteit integrale samenwerking ... 49
6.4. Samenvatting ... 50
7. Conclusies ... 52
7.1. Omvang en aard switches ... 52
7.2. Bekendheid programma en producten Simpel Switchen ... 54
7.3. Bijdrage van Simpel Switchen aan makkelijker en veiliger switchen ... 54
7.4. Effecten op de uitvoeringspraktijk ... 54
7.5. Duurzaamheid van switches en passende participatie ... 56
7.6. Betekenis en ontwikkelopgave van Simpel Switchen ... 57
Bijlage 1. Inzet bronnen en onderzoeksmethoden per meting ... 59
Bijlage 2. Overzicht gemeten indicatoren per meting ... 60
Bijlage 3. Koppeling indicator en input ... 65

Bijlage 4. Communicatie, bezoekersaantallen bijeenkomsten Simpel Switchen en WebAnalytics 76
B4.1 Communicatie via websites en sociale media 76
B4.2 Bezoekersaantallen en deelname 78
B4.3 WebAnalytics 82
Bijlage 5. Verdieping op de enquête(resultaten) 85
B5.1 Proces en duiding responspercentage 85
B5.2 Informatie over de respondenten 86
B5.3 Aanvullende figuren hoofdstuk 4. De overstap in de praktijk: ervaringen rond switchen 87
B5.4 Aanvullende tabellen hoofdstuk 5. Begeleiding bij switchen: de uitvoeringspraktijk 88
Bijlage 6. Verantwoording analyse microdata CBS 91
B6.1 Doel en aanleiding van de analyse 91
B6.2 Gebruikte bronbestanden 93
B6.3 Gebruikte termen en definities 94
B6.4 Proces en gemaakte keuzes 95

Inleiding

Simpel Switchen in de Participatieketen is een landelijk programma van de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), uitgevoerd in samenwerking met landelijke partners binnen de Werkplaats Simpel Switchen. Het programma heeft als doel om overgangen binnen de participatieketen makkelijker, veiliger en voorspelbaarder te maken voor mensen. In de praktijk zijn stappen in de participatieketen – van een uitkering of dagbesteding naar (betaald) werk, zoals beschut werk, banenafspraak en regulier werk of omgekeerd – vaak complex en risicovol. Het programma wil eraan bijdragen dat het voor mensen veilig voelt en is om (ontwikkelings)stappen te zetten door overgangen in de participatieketen voor hen te versoepelen.

Om dit te bereiken werken de ministeries van SZW en VWS nauw samen met gemeenten, zorgorganisaties, sociaal ontwikkelbedrijven, UWV, cliëntenorganisaties en werkgevers. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de uitvoering van ondersteuning op lokaal en regionaal niveau, maar ook naar landelijke wet- en regelgeving die belemmeringen kan opwerpen voor soepele switches. Waar nodig wordt beleid verduidelijkt of aangepast om professionals meer ruimte te bieden en processen beter op elkaar te laten aansluiten. Een belangrijk uitgangspunt van Simpel Switchen is dat mensen niet onnodig risico hoeven te lopen wanneer zij betaald werk willen proberen. Door zowel de stap naar (betaald) werk als de weg terug veilig te maken, wil het programma bijdragen aan een toegankelijker, responsiever en mensgerichter participatiestelsel.

Daarnaast ontwikkelt het programma praktische hulpmiddelen voor professionals die mensen begeleiden. Voorbeelden hiervan zijn een rekentool die inzicht geeft in de financiële gevolgen van werken, een stappenplan om knelpunten in processen op te kunnen lossen, een keuzehulp over inzicht in wet- en regelgeving en handreikingen en toolkits waar professionals direct mee aan de slag kunnen. Ook deelt het programma praktijkvoorbeelden en worden lerende praktijken opgezet om te ontdekken wat werkt in verschillende regio's. Dit alles moet professionals ondersteunen bij het bieden van duidelijkheid en het verminderen van de risico's die mensen ervaren wanneer zij een switch overwegen.

Simpel Switchen is daarmee een programma dat zowel op systeemniveau als in de dagelijkse praktijk van professionals werkt aan het verbeteren van kansen voor mensen. Met structurele samenwerking met partners[1] en gericht beleid streeft het programma ernaar meer mensen te helpen om stappen te zetten richting de plek waar zij naar vermogen kunnen deelnemen aan de samenleving – op een manier die eenvoudig, veilig en duurzaam is.

1.1. Aanleiding Monitor Simpel Switchen

Sinds 2019 werkt het programma Simpel Switchen aan het versoepelen van overgangen. Vanaf 2024 heeft het programma een meer structureel karakter gekregen. De plannen voor deze fase zijn uitgewerkt in een meerjarenprogrammaplan Simpel Switchen. In deze fase is meer behoefte aan inzicht in data en resultaten van Simpel Switchen. Daarom heeft het ministerie van SZW opdracht gegeven tot een meerjarige monitor.

1.2. Doel en onderzoeksvragen

Het doel van de monitor is om meer kennis over en inzicht in de data te verkrijgen rondom switches en het bereik, de effecten en de efficiëntie van het programma Simpel Switchen in kaart te brengen. Hieronder beschrijven we de beoogde resultaten van de meerjarige monitor en de bijbehorende onderzoeksvragen.

[1] De organisaties (ook wel: partners) die betrokken zijn bij het landelijke programma Simpel Switchen zijn verenigd in de Werkplaats Simpel Switchen. Dit is een samenwerkingsverband dat meermaals per jaar samenkomt om informatie uit te wisselen, nieuwe ontwikkelingen te bespreken en samen te werken aan deelprojecten. In dit rapport verwijzen we regelmatig naar de partners van de Werkplaats Simpel Switchen. Het gaat dan om de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS), het UWV, Divosa, Ieder(in), MIND, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), Cedris, Movisie, Optimalistic, VNG, SAM en de landelijke cliëntenraad.

1. Inzicht in de effecten van het Simpel Switchen programma op de betrokkenheid van en het handelen in de uitvoeringspraktijk.

a. Wat is het bereik van het programma Simpel Switchen? Het gaat hierbij onder meer om kennis van producten, deelname bijeenkomsten en gebruik producten. Hoe kunnen de resultaten van voorlopers anderen, zoals gemeenten, werkgevers, zorginstellingen, inspireren en ondersteunen?
b. Wat is de effectiviteit van het programma Simpel Switchen? Leidt het gebruik van Simpel Switchen producten daadwerkelijk tot (duurzame) veranderingen (denk aan proces, organisatorisch) in de uitvoeringspraktijk?
c. Wat is de efficiëntie van het programma? Welke activiteiten hebben impact en welke minder? Zowel op organisatie en professional als op het niveau van mensen die (kunnen en willen) switchen. Op welke switches/drempels vindt deze impact plaats?

2. Inzicht in de omvang van de knelpunten rondom de switches en de ontwikkeling hierin en hoeveel mensen hiermee te maken hebben.

a. Welke overgangen komen het meest voor? Hoeveel mensen of welke groepen mensen switchen daadwerkelijk tussen uitkering en werk of tussen dagbesteding en betaald werk of tussen vormen van betaald werk?
b. Wat is bekend over de (omvang van) de drempels die mensen ervaren bij de overgangen die zij maken?
c. Kan op basis van a en b een aanbeveling worden gedaan hoe we binnen het programma kunnen prioriteren?
d. Kan iets gezegd worden in hoeverre het programma bijdraagt aan het daadwerkelijk makkelijker en veiliger kunnen switchen voor mensen?
e. Kan iets gezegd worden in hoeverre een switch voor mensen duurzaam is en of het ertoe leidt dat zij daadwerkelijk mee kunnen doen op de voor hen best passende plek?

1.3. Onderzoeksopzet

De basis voor de onderzoeksopzet is gelegd door het 'Monitorplan Simpel Switchen' van Regioplan[2]. Het monitorplan bestaat uit een indicatorenset om te onderzoeken of de doelen van het programma zijn gerealiseerd. Deze indicatoren zijn op vier verschillende niveaus onderzocht:

1. Op **programmaniveau** gaat het om de bekendheid, betrokkenheid, het gebruik en de tevredenheid over het landelijke programma Simpel Switchen;
2. Op **wettelijk en bestuurlijk niveau** gaat het over aanpassingen in de landelijke en lokale regelgeving en de mate van bestuurlijk draagvlak;
3. Bij **professionals** gaat het over het bewustzijn van professionals over behoeften en mogelijkheden van mensen die switchen en de mate waarin werkprocessen zijn aangepast om switchen makkelijker te maken. Wanneer we in het rapport spreken van 'professionals' gaat het om de groep die met de enquête is aangeschreven. Het gaat hierbij om drie groepen. Groep 1 bestaat uit beleidsmedewerkers, teammanagers en directeuren van gemeenten (Werk & Inkomen en Wmo), zorgorganisaties, sociaal ontwikkelbedrijven en UWV. In groep 2 gaat het om uitvoerend professionals. En groep 3 bestaat uit werkgevers en sociaal ondernemers. In de analyse van de enquête worden deze functies waar mogelijk uitgesplitst (bij voldoende respons).
4. Tot slot zijn op het **niveau van mensen die switchen** indicatoren geformuleerd over belemmeringen die zij tegenkomen bij het zetten van stappen, de mate van onzekerheid en de duurzaamheid van switches.

In de opzet van de meerjarige monitoring is een aantal methodologische uitgangspunten leidend: jaarlijkse structurele monitoring, de combinatie van verantwoorden en leren en een mixed-methods benadering waar zowel tellen als vertellen een plek hebben. Tijdens de uitvoeringsperiode van de monitoring (vanaf maart 2025) is dit monitorplan uitgevoerd, en soms ook bijgestuurd[3]. De monitoring van de indicatorenset vraagt om verschillende onderzoeksmethoden en technieken, waarvan sommige indicatoren jaarlijks en andere indicatoren tweejaarlijks worden gemeten (zie bijlagen 1, 2 en 3 voor een overzicht van de indicatoren en onderzoeksmethode).

[2] Regioplan (2024). Eindrapport Monitorplan programma Simpel Switchen. Te raadplegen via: https://www.eerstekamer.nl/overig/20241015/eindrapport_monitorplan_programma/meta

[3] Bijvoorbeeld omdat informatie nog niet (openbaar) beschikbaar is tijdens de monitoring. Een overzicht hiervan staat in bijlage 2.

Eerste meting

De eerste fase van de meerjarige monitor bestaat uit meting 1. De eerste meting is uitgevoerd van maart 2025 tot en met februari 2026, maar kijkt waar mogelijk ook langer terug. Voor de eerste meting hebben we gebruikgemaakt van verschillende onderzoeksmethoden met een bepaalde meetperiode: deskresearch (2019 – 2025), analyse van CBS-microdata (periode: 2019 – 2024) en een enquête onder betrokken partijen (december 2025 – januari 2026).

Vervolgmeting

Na de eerste meting krijgt de meerjarige monitor Simpel Switchen een vervolg via jaarlijkse meetmomenten. De structurele monitoring van deskresearch, analyse van CBS-microdata en de enquête onder betrokken partijen wordt voortgezet en ook in de volgende meting uitgevoerd en waar nodig verdiept. Daarnaast vindt kwalitatieve verdieping plaats in de vorm van casusstudies, bestaande uit focusgroepen met gemeentelijke medewerkers, groepsgesprekken met samenwerkingspartners en interviews met mensen die (kunnen of willen) switchen. Overkoepelend betekent dit dat in de vervolgmeting het wettelijk en bestuurlijk niveau en het niveau van mensen die (kunnen en willen) switchen meer centraal staan. Uitvoering van de tweede termijn van de meerjarige monitoring volgt in de loop van 2026.

1.4. Methoden

Hieronder beschrijven we de werkwijze per onderzoeksmethode van de eerste meting.

1. Deskresearch

Waar mogelijk werken we in de monitor Simpel Switchen met bestaande informatie- en databronnen. In de eerste meting zijn de volgende informatiebronnen gebruikt om zicht te geven op het bereik, de efficiëntie en effectiviteit van het programma:

- Analyse van aanpassingen in landelijke wet- en regelgeving
  Tijdens de monitoring is informatie bijgehouden over aanpassingen in landelijke wet- en regelgeving. Het gaat hierbij om informatie die via ministeries beschikbaar wordt gesteld. Verder zijn websites van partners van de Werkplaats Simpel Switchen gescand op beschikbaar gestelde informatie om signalen en trends te ontdekken.
- Raadplegen van bestaande databronnen
  - UWV-dashboards: UWV heeft verschillende arbeidsmarktdashboards, onder meer een Dashboard Beschut werk en Dashboard Banenafspraak waarin een aantal kerncijfers zijn opgenomen. We hebben hieruit gegevens overgenomen over het aantal aanvragen voor een beschutte werkplek, de positieve adviezen die UWV heeft afgegeven en het aantal mensen met een positief advies dat aan het werk is.
  - Klantenquête (NLA): op verzoek van het landelijke programma Simpel Switchen zijn aan de klantenquête Participatiewet brede doelgroep enkele vragen toegevoegd over switches. De verwachting was dat in de looptijd van de eerste meting van de monitor Simpel Switchen (maart 2025 – februari 2026) de resultaten van de actuele meting beschikbaar zouden komen om de betreffende indicatoren mee te nemen. De oplevering van de enquête is voorzien voor eind 2026 waardoor deze resultaten niet meegenomen zijn in deze meting.
- Web Analytics en gebruikersdata
  We hebben gebruikersdata geanalyseerd op het gebruik van producten (zoals toolkits en handreikingen) en de bezoekersaantallen bij activiteiten. De werkplaatspartners hebben beschikbare informatie aangeleverd.
- Inhoudsanalyse communicatie-uitingen
  We hebben op systematische wijze de communicatie-uitingen van de organisaties die betrokken zijn bij Simpel Switchen (de werkplaatspartners) in kaart gebracht. Hiervoor hebben we een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve inhoudsanalyse toegepast. Eerst hebben we geteld hoe vaak er over Simpel Switchen is gecommuniceerd. Vervolgens hebben we onderzocht op welke sociale mediakanalen die communicatie plaatsvond, welke vormen van communicatie werden gebruikt (zoals artikelen, webinars of nieuwsberichten), en welke inhoudelijke thema's daarin centraal stonden.

2. CBS-microdata

De microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) zijn koppelbare data op persoonsniveau. Voor de analyse is gebruikgemaakt van zes bestanden met gegevens over: 1) het totaal aantal mensen met een uitkering, beschutte werkplek, proefplaatsing of reguliere werkplek; 2) voorzieningen in het kader van re-integratie en participatie (Participatiewet); 3) dagbesteding (Wmo); 4) achtergrondkenmerken van mensen (BRP); 5) inkomen (Polisadministratie); 6) het doelgroepregister voor de Banenafspraak; en 7) mensen met Wajong of arbeidsongeschiktheidsuitkering.

3. Enquête

Om het bereik en de effectiviteit van Simpel Switchen te meten, is een enquête ontwikkeld voor drie doelgroepen: (1) beleidsmedewerkers, managers, teamleiders en directeuren van gemeenten, zorgorganisaties, sociaal ontwikkelbedrijven en UWV, (2) uitvoerend professionals en (3) sociaal ondernemers en werkgevers. Op basis van de indicatorenset uit het monitorplan, nauwe afstemming tussen het ministerie en KWIZ en een testronde door werkplaatspartners is de enquête opgesteld. De enquête stond open van december 2025 tot en met januari 2026. De enquête is uitgezet via de communicatiekanalen van het ministerie van SZW en de werkplaatspartners. De enquête is ingevuld door 222 personen die in hun werk betrokken zijn bij mensen die willen of kunnen switchen binnen de participatieketen. Voor een praktijkgericht onderzoek onder een diffuse en heterogene beroepsgroep is dit een substantiële en bruikbare respons. Verdere toelichting op de doelgroep populatie, steekproef en implicaties voor de conclusies staat beschreven in bijlage 5.

Kenmerken van de respondenten

De meerderheid van alle 222 respondenten werkt als professional in een uitvoeringsorganisatie (61 procent), één op de drie respondenten is een directeur (of manager, of beleidsmedewerker) en een klein aandeel is sociaal ondernemer (of werkgever; 8 procent). Daarnaast werkt de meerderheid van de respondenten bij een gemeente (32 procent) of een sociaal ontwikkelbedrijf (25 procent). Een op de vijf respondenten werkt bij een zorgorganisatie (19 procent) en een soortgelijk deel werkt bij een organisatie die dagbesteding aanbiedt (16 procent). De minste respondenten werken als werkgevers (of sociaal ondernemer) of bij het UWV (beide 5 procent).[4]

1.5. Leeswijzer

In deze inleiding zijn de onderzoeksvragen en onderzoeksopzet besproken. In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten, knelpunten en de beleidstheorie van het landelijke programma Simpel Switchen in de Participatieketen toegelicht. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de aantallen en richting van de switches op basis van CBS-microdata. Hoofdstuk 4 gaat in op de ervaringen van mensen die switchen, bekeken vanuit het perspectief van professionals[5]. Hoofdstuk 5 gaat in op de uitvoeringspraktijk van professionals en werkgevers: handelingsruimte, begeleiding, gebruik en ervaringen met de producten en activiteiten van het landelijke programma Simpel Switchen, werkprocessen en knelpunten. Hoofdstuk 6 gaat in op het bestuurlijke niveau: landelijke wet- en regelgeving, lokale regelgeving en knelpunten. De inhoudelijke hoofdstukken (hoofdstuk 2 tot en met 6) sluiten af met een deelconclusie. De conclusies van het totaalrapport staan in hoofdstuk 7.

Het rapport sluiten we af met zes bijlagen. In bijlage 1 staat een overzicht van de bronnen en onderzoeksmethoden per meting (eerste meting/vervolgmetingen). Bijlage 2 geeft een overzicht van de indicatoren per meting. In bijlage 3 worden de indicatoren en input gekoppeld. In bijlage 4 geven we achtergrondinformatie over de analyse van communicatie, bezoekersaantallen bij activiteiten van Simpel Switchen en WebAnalytics van verschillende partners. In bijlage 5 geven we meer duiding over de doelgroep en respons en achtergrondinformatie over de kenmerken van respondenten en aanvullende resultaten van de enquête. Bijlage 6 geeft een verantwoording over de analyse van CBS-microdata.

[4] Ondersteunende grafieken staan in bijlage B5.2.

[5] De onderzoeksopzet is zo vormgegeven dat de ervaringen van mensen die switchen in de volgende meting ook in beeld worden gebracht via interviews met de mensen zelf. In de eerste meting is dit bevraagd aan professionals.

2. Het landelijk programma Simpel Switchen

Dit hoofdstuk beschrijft de achtergrond, opzet en ontwikkeling van het landelijke programma Simpel Switchen in de Participatieketen. Het programma is gericht op het verminderen van belemmeringen voor mensen die zich bewegen tussen verschillende vormen van participatie, zoals uitkering, dagbesteding, beschut werk, banenafspraak en regulier werk. In de praktijk blijken dergelijke overgangen vaak complex en risicovol, met name voor mensen met een arbeidsbeperking of ondersteuningsbehoefte. Zij ervaren bij switches regelmatig onzekerheid over inkomen, ondersteuning en rechten.

Het hoofdstuk heeft een analytische insteek. Eerst wordt ingegaan op de aanleiding, doelstelling en centrale uitgangspunten van Simpel Switchen. Vervolgens wordt de ontwikkeling van het programma geschetst aan de hand van de verschillende fasen, van verkenning en experimenten tot implementatie en opschaling. Daarbij wordt expliciet onderscheid gemaakt tussen veranderingen die aantoonbaar zijn gerealiseerd in beleid en uitvoering (zoals samenwerking en instrumentontwikkeling) en de beoogde, maar nog beperkt empirisch onderbouwde, effecten op daadwerkelijke switches binnen de participatieketen. Ook ervaren knelpunten in landelijke wetgeving en de uitvoeringspraktijk komen aan bod.

Het hoofdstuk sluit af met een nadere uitwerking van de beleidstheorie van Simpel Switchen. Daarbij wordt expliciet gemaakt welke aannames en werkzame mechanismen volgens het programma ten grondslag liggen aan gedragsverandering bij mensen die willen switchen, professionals en uitvoeringsorganisaties. Deze beleidstheorie vormt een belangrijk analytisch kader voor het begrijpen en monitoren van de werking van het programma, en maakt zichtbaar onder welke voorwaarden de beoogde effecten plausibel zijn. Daarmee legt dit hoofdstuk de basis voor de empirische analyse in de volgende hoofdstukken.

2.1. Ervaren belemmeringen bij switchen

Aanleiding voor het programma was de constatering dat het voor mensen lastig is om stappen in de participatieketen te zetten. Het stelsel is erg complex met verschillende wetten en regelingen – zoals de Participatiewet, Wmo en werknemersverzekeringen – die onvoldoende op elkaar aansluiten. Hierdoor ervaren mensen drempels bij het zetten van een stap, bijvoorbeeld door financiële onzekerheid, administratieve complexiteit, of gebrek aan een veilige weg terug als dat nodig blijkt.[6]

Het programma Simpel Switchen laat zien dat het verbeteren van overgangen binnen de participatieketen een complexe opgave is die verschillende doelgroepen raakt, van mensen in dagbesteding tot personen in regulier werk. Dit hoofdstuk beschrijft de achtergrond, opzet en veronderstelde werking van het programma. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen aantoonbare veranderingen in de uitvoering en de beoogde – maar nog niet empirisch vastgestelde – effecten op daadwerkelijke stappen binnen de participatieketen. De uiteindelijke effectiviteit van het programma hangt daarbij in sterke mate af van de mate waarin structurele belemmeringen voor mensen daadwerkelijk worden weggenomen.

2.2. Uitgangspunten en verloop van het programma

Het centrale uitgangspunt van Simpel Switchen is dat mensen moeten kunnen participeren op de voor hen best passende plek binnen de participatieketen. Dit betekent dat iemand zich moet kunnen ontwikkelen van bijvoorbeeld dagbesteding naar beschut werk, of van beschut werk naar de banenafspraak, en – waar mogelijk – naar regulier werk. Tegelijkertijd moet er ook een veilige(re) weg terug zijn, bijvoorbeeld van regulier werk naar een uitkering of naar een meer beschutte omgeving.

Het programma richt zich daarmee nadrukkelijk op de overgangen tussen participatievormen, waarbij de bewegingen tussen deze posities eenvoudiger en veiliger moeten worden ingericht. Daarnaast wordt ingezet op continuïteit in begeleiding, beter inzicht in financiële gevolgen en versterkte samenwerking tussen uitvoeringsorganisaties.[7] De drie fasen – verkenning, experimenteren en implementatie – tonen een geleidelijke verschuiving van inzicht naar toepassing.

[6] TK 2019/20, 34 352, nr. 188
[7] TK 2020/2021, 34 352, 198

Fase 1: Verkenning en agendering (2018–2020)

In de eerste fase van het programma lag de nadruk op het verkrijgen van inzicht in de knelpunten die mensen ervaren bij het bewegen binnen de participatieketen. Uit onderzoeken zoals *Simpel Switchen op de kaart* bleek dat mensen in dagbesteding belemmeringen ondervinden bij doorstroom naar betaald (beschut) werk. Dit geldt ook voor mensen die vanuit een uitkeringssituatie stappen naar betaald werk willen zetten, zoals beschreven in de kamerbrieven over Simpel Switchen. Deze hangen samen met onder meer onduidelijkheid over inkomenseffecten, verlies van begeleiding of voorzieningen, en ingewikkelde regelgeving bij overgangen tussen domeinen.

Deze fase had daarom niet alleen een analytische functie, maar ook een belangrijke agenderende rol: het zichtbaar maken dat de problematiek zich voordoet over de volle breedte van de participatieketen en meerdere doelgroepen raakt. Door middel van Kamerbrieven en overleg met gemeenten, UWV en zorgorganisaties werd dit breed onder de aandacht gebracht.[8]

Fase 2: Ontwikkeling en experimenten (2019–2022)

In de tweede fase is gestart met het werken aan structurele verbeteringen en is het traject van wetswijziging Participatiewet in Balans van start gegaan. Daarnaast verschoof de nadruk naar het ontwikkelen en testen van oplossingen die specifiek gericht waren op het verbeteren van overgangen voor de verschillende doelgroepen. Voor mensen in dagbesteding werd bijvoorbeeld gekeken naar betere doorstroommogelijkheden richting betaald (beschut) werk. Verder werd gewerkt aan instrumenten die mensen ondersteunen met de stap naar betaald (beschut) werk, zonder dat zij direct belangrijke ondersteuning verliezen. Praktische tools en pilots richtten zich onder meer op het inzichtelijk maken van financiële gevolgen en het verbeteren van begeleiding tijdens overgangen. Hoewel deze fase waardevolle inzichten opleverde, bleek uit voortgangsbrieven dat de bekendheid en daadwerkelijke implementatie in de uitvoering moeizaam is.[9] Dit onderstreepte dat naast instrumentontwikkeling ook structurele en organisatorische factoren een belangrijke rol spelen.[10]

Fase 3: Implementatie en opschaling (vanaf 2023)

Vanaf de start richt het programma zich op het ondersteunen van de uitvoering: wat professionals in hun dagelijkse werk direct anders kunnen doen en welke aanpassingen binnen organisaties nodig zijn om mensen makkelijker te laten bewegen tussen dagbesteding, beschut werk, banenafspraak en regulier werk. Waar nodig wordt aanvullend gekeken naar knelpunten in landelijke wet- en regelgeving, maar altijd vanuit de vraag wat er in de praktijk al mogelijk is en waar de uitvoering nog vastloopt.

Sinds 2023 ligt de nadruk sterker op het daadwerkelijk toepassen van de ontwikkelde inzichten en instrumenten. Het doel is dat professionals niet alleen bekend zijn met Simpel Switchen, maar het ook actief gebruiken in hun werk. Hiervoor zijn concrete producten ontwikkeld die hen ondersteunen bij het begeleiden van mensen om stappen te zetten, door te stromen of – indien nodig – zonder onnodige risico's terug te vallen.

Daarbij blijft samenwerking tussen gemeenten, UWV, zorgaanbieders en sociaal ontwikkelbedrijven essentieel, zodat mensen beter worden ondersteund bij het maken van deze bewegingen. Tegelijkertijd wordt, op basis van ervaringen in de praktijk, gekeken waar gebrek aan zekerheid of voorspelbaarheid in inkomen en vangnet nog belemmeringen oplevert en waar landelijke regelgeving mogelijk moet worden aangepast. [11]

Deze fase benadrukt dat het verbeteren van switches niet alleen vraagt om praktische hulpmiddelen, maar ook om systeemverandering. Het programma is daarom gekoppeld aan bredere hervormingen, zoals de herziening van de Participatiewet en maatregelen gericht op het vergroten van bestaanszekerheid. Hiermee wordt beoogd dat de verschillende doelgroepen daadwerkelijk meer (financiële) ruimte krijgen om een switch te maken binnen de participatieketen en dit ook duurzaam te doen.[12]

[8] TK 2019/20, 34 352, nr. 188
[9] TK 2023/24, 34 352, nr. 311
[10] TK 2022/23, 34 352, nr. 306
[11] Idem
[12] TK 2022/23, 34 352, nr. 265

Meerjarenprogramma 2024–2027
Met het meerjarenprogramma 2024–2027 is deze lijn voortgezet en verdiept. De inzet richt zich op duurzame verbeteringen voor alle doelgroepen in de participatieketen, met specifieke aandacht voor het versoepelen van overgangen tussen dagbesteding, beschut werk, banenafspraak en regulier werk. Daarbij wordt ingezet op structurele samenwerking in het sociaal domein, ondersteuning van uitvoeringsorganisaties en waar nodig aanpassing van landelijke wet- en regelgeving.[13]

2.3. Behaalde resultaten en knelpunten

Uit de opeenvolgende voortgangsbrieven aan de Tweede Kamer blijkt dat het programma vooral resultaten heeft geboekt op het niveau van bewustwording, samenwerking en praktische ondersteuning van de uitvoering. Een belangrijk resultaat is dat het thema “simpel switchen” structureel op de beleidsagenda is gekomen. In Kamerbrieven wordt aangegeven dat er meer aandacht is ontstaan voor knelpunten bij overgangen binnen de participatieketen. Dit beeld is gebaseerd op onderzoeken en verkenningen van kennisinstituten, zoals Simpel Switchen op de kaart, die laten zien dat dergelijke knelpunten ook in de uitvoeringspraktijk worden gesignaleerd door gemeenten, zorgorganisaties en andere betrokken partijen.[14] Kamerbrieven sluiten hiermee aan bij signalen uit de praktijk, vatten deze samen en geven er een beleidsmatige duiding aan.[15]

Daarnaast is ingezet op het ontwikkelen en verspreiden van praktische instrumenten en handreikingen. Er zijn onder andere tools ontwikkeld om financiële gevolgen van aan het werk gaan inzichtelijk te maken en om professionals te ondersteunen bij begeleiding rond overgangen. Deze instrumenten zijn beschikbaar gekomen voor de uitvoeringspraktijk en worden in toenemende mate benut.[16] Een ander resultaat betreft de verbeterde samenwerking tussen partijen. In de Kamerbrieven wordt beschreven dat via initiatieven zoals de Werkplaats Simpel Switchen en regionale samenwerkingstrajecten meer verbinding is ontstaan tussen gemeenten, zorgorganisaties en andere partners. Dit heeft geleid tot betere afstemming in de begeleiding rondom switches. Deze resultaten hebben vooral betrekking op verbeteringen in randvoorwaarden voor het ‘switchen’, zoals bewustwording, samenwerking en beschikbaarheid van instrumenten. Op basis van de beschikbare informatie kan nog niet worden vastgesteld in hoeverre deze verbeteringen zich vertalen in meer of betere daadwerkelijke stappen binnen de participatieketen.[17] Verder is sprake van meer aandacht voor de positie van mensen bij overgangen. In de brieven wordt benadrukt dat er meer inzicht is gekomen in de belemmeringen die mensen ervaren, bijvoorbeeld bij het aanvaarden of uitbreiden van werk. Dit heeft geleid tot gerichte acties, zoals het verbeteren van informatievoorziening en het verkennen van aanpassingen in landelijke wet- en regelgeving.[18]

De monitor Simpel Switchen is gericht op het in beeld brengen van bereik, effecten en knelpunten bij overgangen in de participatieketen, waarbij Kamerbrieven met name wijzen op financiële onzekerheid, gebrek aan voorspelbaarheid en systeemcomplexiteit als belangrijkste belemmeringen. De monitor moet bijdragen aan een meer structureel inzicht in deze knelpunten en de effectiviteit van oplossingsrichtingen.

Knelpunten
Een terugkerend knelpunt is dat landelijke wet- en regelgeving complex blijft en in sommige gevallen overgangen belemmert. In de Kamerbrieven wordt aangegeven dat regels rondom uitkeringen, inkomensondersteuning en voorzieningen kunnen leiden tot onzekerheid of onbedoelde effecten bij het zetten van een stap.[19] Er blijft sprake van ervaren onzekerheid bij mensen zelf, met name over de financiële gevolgen van een stap en de mogelijkheid om terug te vallen op ondersteuning. Dit kan een drempel vormen om daadwerkelijk een stap te zetten.[20]

Daarnaast wordt gewezen op knelpunten in de uitvoering en samenwerking. Hoewel samenwerking is verbeterd, blijft afstemming tussen verschillende domeinen (werk, inkomen, zorg) in de praktijk lastig. Verschillen in werkwijzen, financiering en verantwoordelijkheden maken het moeilijk om overgangen volledig soepel te laten

[13] TK 2023/24, 34 352, nr. 311; Ministerie van SZW (2024). Programma Simpel Switchen in de Participatieketen. Programmaplan 2024 – 2027.
[14] Movisie en Stimulanz (2020). Simpel Switchen op de kaart. Movisie.nl
[15] TK 2019/20, 34 352, nr. 188; TK 2022/23, nr. 306
[16] TK 2022/23, 34 352, nr. 306
[17] Idem
[18] TK 2023/24, 34 352, nr. 311
[19] TK 2022/23, 34 352, nr. 306
[20] Idem

verlopen.[21] Een ander punt is dat het gebruik en de toepassing van instrumenten niet vanzelfsprekend zijn. In de brieven wordt gesignaleerd dat ontwikkelde tools en handreikingen niet overal structureel worden toegepast, onder andere door capaciteitsproblemen of verschillen in (lokale) prioriteiten.

2.4. Verdieping van beleidstheorie programma Simpel Switchen

De door Regioplan opgestelde beleidstheorie biedt een belangrijk vertrekpunt voor het begrijpen en monitoren van het programma Simpel Switchen. Deze theorie beschrijft de samenhang tussen activiteiten, output en uitkomsten en maakt zichtbaar hoe het programma inzet op instrumentontwikkeling, kennisdeling en samenwerking om belemmeringen bij het zetten van stappen in de participatieketen te verminderen. Daarmee ligt de nadruk op het inzichtelijk maken van veranderingen in de uitvoering.

Koppeling aan het evaluatiemodel (input–output–outcome–impact)

Wij bouwen hierop voort door deze beleidstheorie expliciet te verbinden met een evaluatiemodel en deze te verdiepen in termen van causale ketens en gedragsmechanismen. Daarbij sluiten wij aan bij een input–output–outcome–impact-benadering, waarin programmatische activiteiten (input) leiden tot concrete producten en samenwerkingsstructuren (output), vervolgens tot veranderingen in handelen van professionals en organisaties (outcome) en uiteindelijk tot effecten op het gedrag en de keuzes van mensen die willen switchen (impact).

De centrale theoretische keten

Als analytisch uitgangspunt hanteren wij daarbij expliciet de volgende theoretische keten:

> programmatische activiteiten activeren werkzame mechanismen → deze mechanismen leiden tot veranderingen in het handelen van professionals en organisaties → deze veranderingen verminderen belemmeringen voor mensen → mensen ervaren meer ruimte om een stap te zetten.

Deze veranderingen werken ketenbreed door en versterken elkaar.

Op deze manier kan niet alleen de samenhang tussen programmatische elementen worden beschreven, maar ook expliciet worden gemaakt hoe de stap van output naar outcome en impact wordt verondersteld tot stand te komen. Door de werkzame mechanismen en onderliggende aannames expliciet te maken, wordt inzichtelijk waarom bepaalde interventies zouden moeten leiden tot gedragsverandering en onder welke voorwaarden dit daadwerkelijk plausibel is. Daarmee wordt de beleidstheorie niet alleen beschrijvend, maar ook toetsbaar en geschikt als basis voor evaluatie.

Actoren en werking van de keten

In deze uitwerking staat centraal bij welke actoren verandering moet optreden om de beoogde effecten te bereiken. Dit betreft een breed palet aan partijen binnen de participatieketen, waaronder gemeenten, UWV, zorgorganisaties, sociaal ontwikkelbedrijven, werkgevers en andere betrokken partners. Elk van deze actoren vervult een eigen belangrijke rol om het voor mensen makkelijker te maken om stappen te zetten. Bijvoorbeeld in het borgen van continuïteit van begeleiding en ondersteuning, het faciliteren van ontwikkelstappen richting werk, de uitvoering van regelingen, het aanbieden van werkplekken of het organiseren van ondersteuning.

Tegelijkertijd maakt deze analyse duidelijk dat geen van de betrokken partijen op zichzelf doorslaggevend is: het verminderen van belemmeringen vergt juist afstemming en samenhang tussen alle schakels in de keten.

2.5. Samenvatting

Samenvattend ligt de meerwaarde van dit hoofdstuk in het expliciet maken van de causale logica achter Simpel Switchen en het verbinden daarvan met een evaluatiekader. Met deze toevoeging maken we inzichtelijk hoe het programma en de beoogde veranderingen in de uitvoering verondersteld worden door te werken naar gedragsveranderingen bij mensen die willen switchen en onder welke voorwaarden dit leidt tot meer en betere overstappen binnen de participatieketen. Daarmee vormt dit hoofdstuk een directe brug naar de empirische hoofdstukken, waarin de veronderstelde werking van het programma wordt getoetst.

[21] Idem

3. Mensen die switchen

Dit hoofdstuk beschrijft de bewegingen binnen de participatieketen tussen 2019 en 2024 en plaatst deze in relatie tot de doelstellingen van het programma Simpel Switchen. Op basis van CBS-microdata volgen we een cohort over meerdere jaren en analyseren we hoe mensen bewegen tussen dagbesteding, beschut werk, werken via de banenafspraak, regulier werk en overige posities.

Dit hoofdstuk richt zich op het in kaart brengen van patronen van stabiliteit, mobiliteit en terugkeer, en niet op het vaststellen van ervaren knelpunten of causaliteit. De cijfers laten zien hoe vaak mensen bewegen, waar zij terechtkomen en in welke mate deze bewegingen leiden tot duurzame herpositionering. Daarmee bieden zij inzicht in de dynamiek van de bewegingen in de participatieketen en vormen zij het analytische vertrekpunt voor de beleidsopgave waarvoor Simpel Switchen is ontwikkeld.

Met microdata maken we zichtbaar welke switches mensen hebben gemaakt. In deze analyse volgen we het cohort 2019: de groep personen die in 2019 tot de onderzochte populaties in de participatieketen (dagbesteding, beschut werk, banenafspraak en regulier werk) behoren en die we daarna door de tijd volgen en waar ze in 2024 zijn terechtgekomen.

3.1. Inleiding en kanttekeningen

Doel en aanleiding van de analyse

Voor dit onderzoek maken we gebruik van geregistreerde gegevens uit de microdatabestanden van het CBS, aangevuld met het door Regioplan ontwikkelde monitoringskader voor het programma Simpel Switchen. Deze inleiding schetst de methodologische context waarbinnen onze analyse moet worden geplaatst. De microdata bieden unieke analytische mogelijkheden, maar kent ook beperkingen. Alleen door inzicht te krijgen in de mogelijkheden en beperkingen kunnen we verantwoorde uitspraken doen over de doelgroep van Simpel Switchen en de bewegingen die zij op de arbeidsmarkt maken.

Mogelijkheden van microdata

CBS-microdata bieden als enige bron in Nederland de mogelijkheid om personen op individueel niveau en in de tijd te volgen. Dit maakt het mogelijk om:

- overgangen tussen uitkering, werk, beschut werk, banenafspraak of dagbesteding te identificeren;
- de duur van deze ‘posities’ in de Participatieketen vast te stellen;
- te analyseren hoeveel personen een stap vooruit of een stap terugzetten.

Deze mogelijkheden sluiten direct aan op de doelen van Simpel Switchen: het wegnemen van barrières bij overgangsmomenten in de participatieketen en het creëren van een veilige weg terug wanneer werk (tijdelijk) niet haalbaar is.

Een brede en heterogene doelgroep

Het programma maakt het voor mensen makkelijker om te switchen tussen uitkering en werk en tussen dagbesteding – beschut werk – banenafspraak – en regulier werk. Hierdoor kunnen meer mensen meedoen op de voor hen op dat moment best passende plek. De doelgroep van Simpel Switchen is zoals ook aangegeven in het programmaplan niet specifiek afgebakend. En is ook lastig af te bakenen. De focus ligt op mensen die vanuit een uitkering (denk aan WIA, Wajong, Participatiewet) aan het werk willen gaan en op mensen die zich in de participatieketen (dagbesteding – beschut werk – banenafspraak – regulier werk) ontwikkelen en stappen kunnen zetten (heen-en-weer). Zo komen in de CBS-data onder andere mensen voor met uitkeringen (Wajong, WIA/WAO/WAZ, WW, Bijstand), mensen met voorzieningen zoals loonkostensubsidie, personen in beschut werk en deelnemers aan dagbesteding. Met dagbesteding bedoelen we in dit rapport Wmo-geïndiceerde dagbesteding. Dagbesteding op basis van de Wlz-indicatie valt voor nu buiten de scope van dit onderzoek. Hoewel er wel data beschikbaar is over het gebruik van Wlz-zorg, is dagbesteding hierin niet als afzonderlijke en goed af te bakenen categorie opgenomen. Door deze beperking is het niet mogelijk om op een betrouwbare en consistente manier analyses uit te voeren die vergelijkbaar zijn met Wmo-geïndiceerde dagbesteding.

Een dynamische populatie: 2019–2024

Een tweede methodologische beperking betreft het volgen van grote groepen in de tijd. De bestanden bevatten alle werkende personen in Nederland. De overgangen die we in de participatieketen zien stellen we vast op basis van individuele data, maar de analyse vindt plaats op groepsniveau. We tellen dus individuele overgangen op en analyseren die als patroon binnen groepen, niet als afzonderlijke trajecten van personen.

Registratie-effecten en datakwaliteit

Een derde beperking betreft de kwaliteit van registraties. Sommige variabelen zijn zeer betrouwbaar, zoals uitkeringsposities of arbeidscontractdata. Andere variabelen zijn dat minder. Zo blijkt dat bij mensen in beschut werk in 85 procent van de gevallen een loonkostensubsidie is geregistreerd, terwijl dit in de praktijk zeer gebruikelijk is en het percentage waarschijnlijk hoger ligt. Zulke inconsistenties kunnen wijzen op administratieve onnauwkeurigheden die de interpretatie van resultaten kunnen vertekenen. Daar komt bij dat we niet altijd weten welke gegevens mogelijk foutief zijn. Onvolkomenheden in registraties kunnen onbedoeld leiden tot verkeerde classificaties of onjuiste aannames over arbeidsvermogen, werkstatus of gebruik van voorzieningen. Om deze risico's te beperken is het ook volgens het CBS belangrijk om voldoende grote groepen te analyseren: hoe kleiner de subgroepen, hoe groter de kans dat registratiefouten leiden tot vertekende conclusies. Een uitzondering hierop vormt de registratie van loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet, die over het algemeen als relatief consistent wordt beschouwd.[22] Dit hangt samen met het feit dat loonkostensubsidie een financieel instrument is dat gepaard gaat met directe uitgaven en formele verantwoording door gemeenten, en dat bovendien is gebaseerd op landelijk gestandaardiseerde regels. Hierdoor is de registratie doorgaans minder gevoelig voor interpretatieverschillen dan andere voorzieningen.

De geobserveerde onderschatting van het aandeel loonkostensubsidie onder mensen in beschut werk kunnen we tegen deze achtergrond verklaren door verschillen in registratiekwaliteit tussen databronnen. Het is aannemelijk dat gemeentelijke registraties van beschut werk – die minder uniform plaatsvinden – gevoeliger zijn voor onvolledigheid dan de registratie van loonkostensubsidie. Tegelijkertijd kan de afwijking ook samenhangen met onvolkomenheden in de registratie van loonkostensubsidie zelf, of met verschillen in definities en koppelingen tussen databestanden. Het is daarom niet mogelijk om eenduidig vast te stellen welke factor de belangrijkste oorzaak is van de geobserveerde onderschatting.

Gevolgen voor onze analyse

De hierboven beschreven beperkingen betekenen dat:

- We niet exact kunnen bepalen wie tot de doelgroep behoort; we werken daarom met een zo nauwkeurig mogelijke afbakening die is gebaseerd op het Regioplankader en de definities en beschikbare gegevens in CBS-microdata.
- We trends analyseren op groepsniveau, waarbij we benadrukken dat veranderingen in aantallen of samenstelling niet zonder meer interpreteerbaar zijn als gevolg van het landelijke programma Simpel Switchen, maar wel een indicatie geven.
- We voorzichtig omgaan met interpretatie van uitkomsten, in het bijzonder bij variabelen waarvan bekend is dat ze gevoeliger zijn voor registratie-effecten.
- We nadrukkelijk de combinatie gebruiken van meerdere indicatoren, juist om te voorkomen dat één enkele maat of dataprobleem de resultaten kleurt.

3.2. Doelgroepen

De totale omvang van de doelgroep van Simpel Switchen is lastig af te bakenen en niet exact vast te stellen. Tegelijkertijd is over belangrijke deelpopulaties binnen deze brede doelgroep de omvang wél bekend. Dat geldt onder meer voor mensen met een bijstandsuitkering, een werknemersverzekering zoals WIA en WW, een inkomensvoorziening als Wajong en mensen die zich bevinden in onderdelen van de participatieketen zoals dagbesteding, beschut werk en banenafspraak. Voor deze groepen zijn op landelijk en lokaal niveau cijfers beschikbaar over zowel omvang als ontwikkelingen door de tijd heen.

Inzicht in de omvang en ontwikkelingen van deze doelgroepen is essentieel om de bewegingen die we in de participatieketen waarnemen goed te kunnen duiden. Wanneer we bijvoorbeeld verschuivingen zien tussen uitkering en regulier werk, of tussen dagbesteding en beschut werk, is het van belang om deze bewegingen te

[22] Kwaliteitsonderzoek naar de registratie van re-integratievoorzieningen | CBS

relateren aan veranderingen in de grootte van de betreffende doelgroepen, bredere maatschappelijke of beleidsmatige ontwikkelingen en de inzet en reikwijdte van het programma Simpel Switchen zelf. Met name wanneer we een relatie willen leggen tussen waargenomen bewegingen in de data en het programma Simpel Switchen, is deze context belangrijk. Alleen door ontwikkelingen in de omvang van doelgroepen mee te nemen, kunnen we beoordelen of het logisch is te veronderstellen dat naast de factoren – zoals conjuncturele ontwikkelingen of beleidswijzigingen buiten het programma, Simpel Switchen een bijdrage heeft geleverd aan deze bewegingen. Tegelijk biedt dit inzicht ook de mogelijkheid om te identificeren of er bewegingen plaatsvinden in delen van de participatieketen waarop het programma wellicht minder sterk heeft ingezet, en wat dat betekent voor de interpretatie van de resultaten.

Doelgroepen van het programma

In de analyse richten we ons met name op mensen die werken in dagbesteding, beschut werk en via de banenafspraak. Daarnaast kijken we naar hun belangrijkste bron van inkomsten. Deze participatiepositie is leidend, omdat zij inzicht geeft in waar mensen zich bevinden in de keten en welke overgangen mogelijk zijn. Deze posities zijn niet rechtstreeks af te leiden uit CBS-data en vereisen daarom een aanvullende databenadering.

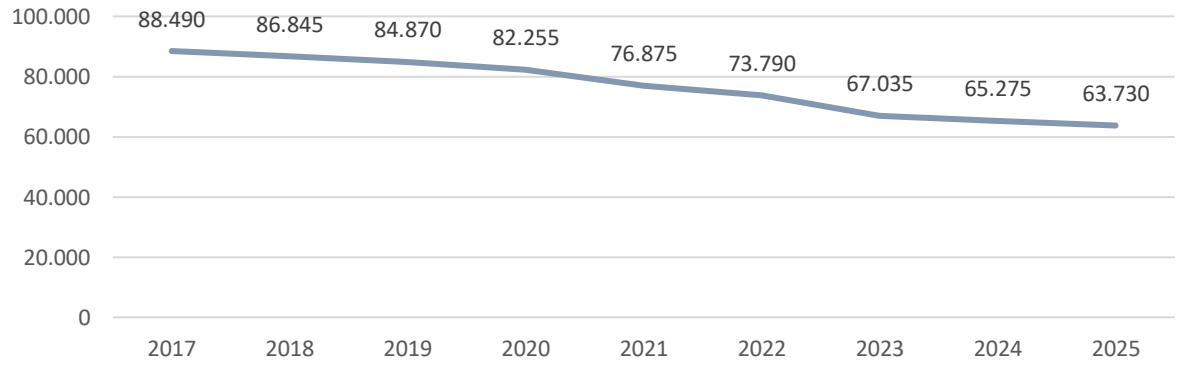
Dagbesteding

Bij dagbesteding gaat het hier om dagbesteding onder toezicht van professionele begeleiders. Figuur 3.2.1 toont het aantal personen dat volgens het CBS in Nederland gebruikmaakt van Wmo-dagbesteding. Die trend is overwegend dalend. Waar in 2017 volgens het CBS nog ruim 88 duizend mensen gebruikmaakten van dagbesteding, is dit aantal in 2023 gedaald naar minder dan 64 duizend. Het grootste deel, circa 60 procent van de Wmo-cliënten dagbesteding is volgens de data in het dashboard van het CBS ouder dan 66 jaar. Dit betekent dat maximaal zo'n 40 procent op basis van hun leeftijd nog in aanmerking zou kunnen komen voor doorstroming naar betaald werk.

De daling in het aantal mensen met Wmo-dagbesteding past in een bredere landelijke ontwikkeling waarin gemeenten meer inzetten op begeleiding via de sociale basis. Daarbij krijgen mensen met een relatief lichte ondersteuningsbehoefte vaker ondersteuning via algemene, laagdrempelige voorzieningen in de wijk. Dit betekent niet dat de groep mensen die behoefte heeft aan begeleiding is verdwenen, maar dat een deel van de ondersteuning buiten het Wmo-maatwerkkader is komen te vallen en daardoor minder zichtbaar is in landelijke cijfers.[23]

Volgens het rapport Simpel Switchen op de kaart hebben naar schatting circa 22.000 mensen binnen de Wmo-dagbesteding via een maatwerkvoorziening de potentie om (op termijn) te kunnen doorstromen naar betaald werk (ongeveer 24 procent van de Wmo-cliënten dagbesteding).[24] Het rapport benadrukt dat dit een minimale schatting is en dat de totale groep mensen met dagbesteding groter is, onder meer omdat dagbesteding via algemene voorzieningen en dagbesteding vanuit de Wlz hierin niet (volledig) zijn meegenomen.

Figuur 3.2.1. Aantal Wmo-cliënten dagbesteding, 2017-2025

Bron: CBS – Dashboard Landelijke Wmo-monitor

[23] Lammersen, G., Franken, M., In 't Veld, P., Michon, H., De Boer, M., Van der Sanden, P., Batterink, M., & Van Houten, M (2024). Zicht op zinvolle dagbesteding. Dagbesteding voor mensen in een kwetsbare positie in Nederland. Movisie.
[24] Movisie en Stimulanz (2020). Simpel switchen op de kaart.

Er bestaat geen sluitende en eenduidige definitie van dagbesteding, en evenmin van arbeidsmatige dagbesteding, in wet- en regelgeving.[25] In de Wmo, Wlz en Participatiewet wordt dagbesteding niet uniform afgebakend, maar kan arbeidsmatige dagbesteding worden ingezet als middel om de doelen van deze wetten te ondersteunen. Die doelen verschillen in accent: het zelfstandig functioneren en deelnemen aan de samenleving (Wmo), op passende ondersteuning, dagstructuur en regie (Wlz) en het participeren in werk of wanneer betaald werk nog niet mogelijk is maatschappelijke participatie en ontwikkeling richting werk (Participatiewet). Het is aan gemeenten om deze wettelijke kaders nader in te vullen in verordeningen, beleid en uitvoeringspraktijk.

Arbeidsmatige dagbesteding is gericht op het opbouwen van vaardigheden, werkritme en participatie, en bedoeld als mogelijke opstap naar betaald werk of andere vormen van arbeidsmatige participatie. Binnen het totale Wmo-aanbod is arbeidsmatige dagbesteding één van de varianten en vormt zij geen dominante categorie. Juist deze vorm van dagbesteding is relevant voor het programma Simpel Switchen, omdat het gaat om mensen die zich bevinden in een overgangspositie tussen zorg, participatie en betaald werk. Voor deze groep staan ontwikkeling, experimenteren met participatie en het verkleinen van risico's bij het zetten van stappen centraal.

In de praktijk blijkt dat uitstroom vanuit arbeidsmatige dagbesteding naar betaald werk beperkt is. Systeemfactoren, beperkte beschikbaarheid van passende banen en individuele drempels (zoals angst voor verlies van zekerheid) belemmeren deze doorstroom. Figuur 3.2.1. laat zien dat deelname aan dagbesteding als geheel afneemt, maar biedt onvoldoende inzicht in de ontwikkeling van juist die groep die voor Simpel Switchen het meest relevant is: mensen in arbeidsmatige dagbesteding. Evenmin kan worden bepaald of de samenstelling van de dagbestedingsgroep verandert (bijvoorbeeld meer stabiliserend, minder ontwikkelgericht).

Voor de duiding van bewegingen in de participatieketen is dit relevant. Als switches vanuit dagbesteding naar betaald (beschut) werk beperkt blijven, kunnen we dat niet zonder meer interpreteren als een gebrek aan effect van het programma Simpel Switchen. Het kan ook wijzen op een afnemend aantal mensen met ontwikkelruimte binnen dagbesteding of bredere beleids- en systeemontwikkelingen die losstaan van het programma. Daarmee vormt dagbesteding, en in het bijzonder arbeidsmatige dagbesteding, een inhoudelijk belangrijke maar statistisch lastig af te bakenen doelgroep binnen Simpel Switchen. Bewegingen vanuit deze groep kunnen we alleen in samenhang interpreteren met trends in andere delen van de participatieketen en met kwalitatieve informatie uit de uitvoeringspraktijk.

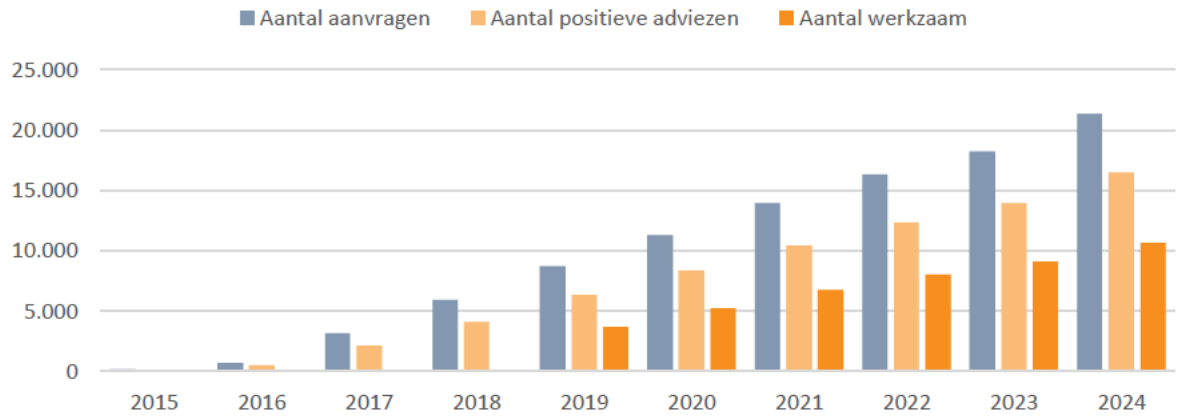
Beschut werk

Bij beschut werk zien we een stijgende trend: jaarlijks neemt het aantal aanvragen toe. In 2024 zijn er ruim 21 duizend aanvragen gedaan.[26] Een derde van de aanvragen wordt gedaan vanuit de gemeente, twee derde van de aanvragen door de burger zelf. Vanaf 2017 kunnen burgers zelf een aanvraag doen. Van alle aanvragen ontvangt doorgaans zo'n driekwart een positief advies van UWV. Eind 2024 waren er 16.456 personen met een geldig positief advies beschut werk. Sinds 2020 meldt UWV per kwartaal het aantal werkzame personen op een beschutte werkplek. Cijfers voor 2020 over het aantal personen dat werkzaam is in beschut werk zijn beschikbaar via UWV-rapportages, maar vormen geen eenduidige en consistente tijdreeks voor de eerste jaren na invoering van de Participatiewet. In deze periode (2016–2019) bevond beschut werk zich nog in de opbouwfase. Beschikbare kwartaalrapportages laten een duidelijke groei zien van enkele honderden werkzame personen in 2016 naar 3.686 duizend in 2019.[27]

In 2024 komt het aantal werkzame personen op een beschutte werkplek in totaal op 10.619. Van de personen met een indicatie beschut werk heeft jaarlijks een stabiel percentage van 65 procent een betaalde (beschutte) baan.

[25] Idem.
[26] Het UWV publiceert per kwartaal in een artikel de meeste recente cijfers. De laatste publicatie betreft het derde kwartaal van 2025. Het aantal aanvragen bedroeg 23.277.
[27] UWV (2020). Rapportage Beschut werk. Derde kwartaal 2019. UWV samen voor de klant.nl

Figuur 3.2.2. Aantal personen dat advies aanvraagt, positief advies ontvangt en werkzaam is op een beschutte werkplek, 2015-2024

Bron: CBS

Werken via de banenafspraak

Ook werkenden via de banenafspraak zijn een doelgroep van Simpel Switchen omdat hun arbeidsparticipatie samenhangt met mogelijke overgangen binnen de participatieketen. Voor het programma Simpel Switchen is deze groep relevant, omdat hun positie een schakelpunt kan zijn bij overgangen tussen uitkering en werk en als vervolgstap vanuit beschut werk of dagbesteding of als opstap naar regulier werk. Voor de analyses maken wij gebruik van het doelgroepregister, dat we hebben gekoppeld aan hun positie in de participatieketen en inkomstenbronnen in microdata.

Het doelgroepregister is een landelijk register beheerd door UWV waarin mensen zijn opgenomen die tot de doelgroep van de banenafspraak behoren. Het gaat om mensen met een arbeidsbeperking die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen maar die wel kunnen werken bij reguliere werkgevers. Bijvoorbeeld Wajongers met arbeidsvermogen, mensen met een WSW-indicatie, mensen die onder de Participatiewet vallen en die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen en (ex-)leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Eind 2019 stonden 227.072 personen in het register, waarvan er 119.587 werkzaam zijn (52,7 procent); eind 2024 is dit aantal gestegen naar 274.804 in het register en 142.241 werkzame personen (51,7 procent).[28]

3.3. Posities van waaruit mensen switchen

In deze paragraaf analyseren we de arbeidsmarktbewegingen van het cohort 2019 (zie Bijlage 6 voor een toelichting op de gebruikte bronbestanden voor dit cohort). We volgen dit cohort voor de startposities dagbesteding (Wmo-cliënten tot 67 jaar; 35.666 personen), beschut werk (3.686 personen), banenafspraak (iedere persoon die we in microdata aantreffen onder banenafspraak: 181.380 personen[29]) en regulier werk (alle mensen met een loon/salaris zonder loonkostensubsidie of structurele inkomensondersteuning vanwege arbeidsbeperking: 8.167.988 personen). We leggen eerst kort de keuze voor het volgen van een cohort uit, daarna gaan we per startpositie in op de belangrijkste bewegingen die we zien en hoe die te duiden zijn binnen de logica van Simpel Switchen.

Redenen volgen cohort

Een cohort is een afgebakende groep personen die op een vast startmoment eenzelfde positie hebben. We doen dit voor mensen die in 2019 respectievelijk in dagbesteding, in beschut werk, banenafspraak of regulier werkten. Deze zelfde personen worden vervolgens gevolgd tot 2024, ongeacht waar zij in de tussentijd terechtkomen.

[28] UWV: Dashboard banenafspraak

[29] Dit aantal is niet één-op-één vergelijkbaar met UWV-data. Het UWV-cijfer betreft de brede registerstand van het doelgroepregister, terwijl onze analyse is gebaseerd op een onderzoeksafbakening in microdata, waarbij personen zijn meegenomen die in 2019 hebben gewerkt (1 uur of meer). Omdat we een andere groep tellen en naar het hele jaar kijken, zijn de aantallen niet direct met elkaar te vergelijken.

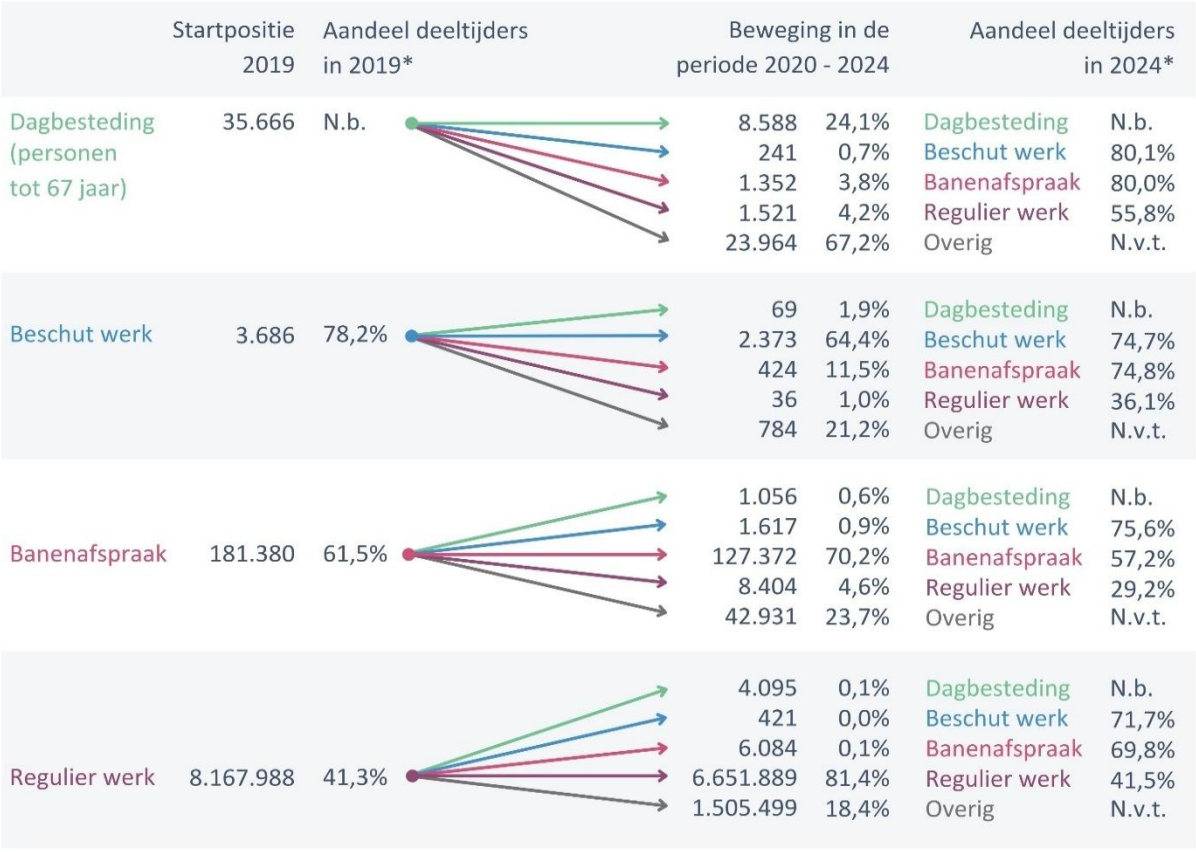
Door een cohort te volgen laten we in de eerste plaats zien hoe groot de groepen zijn in 2019 en 2024. Daarna laat cohortanalyse zien waar mensen vandaan komen en waar zij terechtkomen. Cohortanalyse voorkomt vertekening door instroom en uitstroom. Jaarstanden worden beïnvloed door nieuwe instroom en uitstroom (bijvoorbeeld door instroom in beschut werk na 2019). Cohortanalyse voorkomt dat we deze dynamiek ten onrechte interpreteren als doorstroom of succes. Dit sluit goed aan bij de logica van Simpel Switchen. Simpel Switchen gaat niet over de grootte van doelgroepen, maar over overgangen tussen posities en de vraag of die overgangen mogelijk zijn, duurzaam zijn en veilig verlopen (incl. terugval). Cohorten maken in ieder geval die overgangen concreet zichtbaar.

3.3.1. Algemene patronen over cohorten heen

Op basis van de doorstroom van het cohort 2019 naar participatieposities in 2024 laten de cijfers in figuur 3.3.1 een aantal patronen zien die inzicht geven in zowel de opgave als de werking van het programma Simpel Switchen. Figuur 3.3.1 laat zien hoe mensen uit cohort 2019 zich tussen 2019 en 2024 hebben verplaatst binnen de participatieketen. Links staat de participatiepositie waarin mensen zich in 2019 bevonden en rechts de participatiepositie waarin wij ze in 2024 hebben aangetroffen. De aantallen bij de verbindingen geven aan hoeveel personen van een bepaalde startpositie naar een bepaalde eindpositie zijn gegaan. De figuur laat daarmee zien in hoeverre mensen in dezelfde participatiepositie blijven of doorstromen naar een andere positie binnen de participatieketen. We hebben alleen gekeken naar de situatie in 2019 en 2024. Eventuele tussentijdse overstappen tussen participatieposities zijn dan ook niet zichtbaar in de figuur.

Leeswijzer figuur 3.3.1. De categorie *Overig* in deze figuur gaat over personen die in 2024 geen betaald werk verrichten en niet in dagbesteding zitten. Het kan bijvoorbeeld gaan om mensen die ouder dan 67 jaar zijn, vrijwilligerswerk doen, mantelzorg verlenen of een opleiding volgen.

Figuur 3.3.1. Startpositie van cohort in 2019 en hun participatieposities eind 2024

** N.b. = niet beschikbaar; N.v.t. = niet van toepassing*

Over de vier cohorten (dagbesteding, beschut werk, banenafspraak en regulier werk) heen zien we in figuur 3.3.1 enkele terugkerende patronen. Een groot deel van de mensen bevindt zich vijf jaar later nog steeds in dezelfde participatiepositie. Dat wijst erop dat participatieposities voor veel mensen relatief stabiel zijn. Deze conclusie

moet echter met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, omdat we hebben gekeken naar de participatiepositie in 2019 en 2024. Veranderingen in participatie die zich in de tussenliggende jaren hebben voorgedaan, zijn buiten beeld gebleven, terwijl dergelijke veranderingen wel van invloed kunnen zijn geweest op de arbeids- en inkomenssituatie van mensen. Figuur 3.3.1 laat uitsluitend de begin- en eindsituatie zien.

Tegelijkertijd is het niet erg waarschijnlijk dat een mogelijk niet gesignaleerde dynamiek het algemene beeld volledig verandert. De figuur laat vooral zien dat een groot deel van de mensen na vijf jaar opnieuw in dezelfde participatiepositie wordt aangetroffen. Een aanzienlijk deel van de mensen treffen we na vijf jaar weer of nog steeds aan in dagbesteding, beschut werk, de banenafspraak of regulier werk. Dat betekent dat de betreffende positie kennelijk voldoende aantrekkingskracht of duurzaamheid heeft om in die positie te blijven of er uiteindelijk weer in terecht te komen. De figuur geeft vooral informatie over de stabiliteit van de eindsituatie, en minder over de stabiliteit van het traject daar naartoe.

Verder zien we een beperkte maar duidelijke beweging van mensen die vanuit de dagbesteding naar vormen van betaald werk switchen en vooral ook van mensen die vanuit beschut werk doorstromen naar de banenafspraak (11,5 procent). Er zijn ook mensen die stappen maken richting regulier werk, met name vanuit banenafspraak (4,6 procent) en dagbesteding (4,2 procent). Tegelijkertijd zien we ook beperkte bewegingen de andere kant op. De cohorttabellen laten overstappen zien naar posities met meer ondersteuning of minder arbeidsparticipatie. Deze bewegingen zijn kwantitatief kleiner dan de beweging naar vormen van betaald werk. Daarnaast zien we veel uitstroom naar ‘overig’. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die geen betaald werk meer verrichten of in dagbesteding zitten. Zij doen bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, verlenen mantelzorg, volgen een opleiding of ontvangen een uitkering. Vooral vanuit dagbesteding en de banenafspraak komt een aanzienlijk deel van het cohort in de categorie overig terecht. Daarbij gaat het ook om mensen die in de periode 2019-2024 met pensioen zijn gegaan.

Deeltijd

Deeltijdwerk komt binnen alle participatieposities veel voor, maar vooral binnen beschut werk en de banenafspraak. In 2019 werkte 78,2 procent van de mensen in beschut werk minder dan 35 uur per week. In 2024 is dit aandeel licht gedaald naar 74,2 procent. Ook binnen de banenafspraak is deeltijdwerk de norm. Het aandeel werknemers met een deeltijddienstverband nam hier af van 61,5 procent in 2019 naar 59,4 procent in 2024. Bij regulier werk ligt het aandeel deeltijdwerk aanzienlijk lager en blijft dit met 41,3 procent in 2019 en 41,7 procent in 2024 vrijwel onveranderd. Per saldo wijzen de cijfers niet op grote veranderingen in arbeidsduur tussen 2019 en 2024. De verschillen tussen de participatieposities blijven grotendeels intact. Beschut werk en de banenafspraak worden gekenmerkt door een hoog aandeel deeltijdwerk, terwijl binnen regulier werk vaker sprake is van een grotere arbeidsomvang. Daarbij moet worden opgemerkt dat deze vergelijking betrekking heeft op twee afzonderlijke peiljaren. De cijfers laten zien hoe het aandeel deeltijdwerk binnen de verschillende participatieposities zich ontwikkelt, maar geven geen inzicht in veranderingen in arbeidsduur van individuele personen gedurende de onderzoeksperiode. Net als bij de analyses van participatieposities kunnen tussentijdse wijzigingen daardoor buiten beeld blijven.

Binnen regulier werk zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen aanzienlijk. In 2024 werkte 27 procent van de mannen in deeltijd, tegenover 72 procent van de vrouwen. Ook binnen beschut werk en de banenafspraak komt deeltijdwerk bij vrouwen vaker voor dan bij mannen, maar zijn de verschillen kleiner. In beschut werk werkte in 2024 77 procent van de mannen en 92 procent van de vrouwen in deeltijd. Binnen de banenafspraak bedroegen deze aandelen respectievelijk 52 procent en 86 procent. Dit wijst erop dat deeltijdwerk binnen beschut werk en de banenafspraak voor zowel mannen als vrouwen de dominante arbeidsvorm is, terwijl de verschillen tussen mannen en vrouwen vooral bij regulier werk sterk naar voren komen.

Vergelijking inkomensbronnen en participatiepositie

Toelichting op de inkomensbronnen. De tabel laat zien uit welke inkomensbronnen personen in 2024 inkomen ontvingen, uitgesplitst naar hun participatiepositie in 2019. De weergegeven groepen bestaan dus uit mensen die in 2019 gebruikmaakten van dagbesteding, beschut werk of de banenafspraak, of regulier werk hadden. De inkomenssituatie is daarbij vastgesteld op jaarbasis. Hierdoor kunnen combinaties voorkomen die op het eerste gezicht niet logisch lijken. Zo hebben sommige personen die op het peilmoment in 2019 dagbesteding volgden toch looninkomsten in datzelfde jaar. Denk bijvoorbeeld aan iemand die in het voorjaar regulier werk had, later in het jaar geen regulier werk meer had, maar dagbesteding volgde. Omgekeerd zien we bij beschut werk, de banenafspraak en regulier werk een kleine groep die uitsluitend een uitkering ontvangt. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om iemand die gedurende een groot deel van het jaar een uitkering ontving, maar tegen het einde van het jaar op het peilmoment een baan had. De participatiepositie is dan gebaseerd op de situatie op het peilmoment, terwijl de inkomensbron wordt bepaald door het inkomen over het

gehele kalenderjaar. De categorie 'overig' gaat in tabel 3.3.1 over de groep die geen inkomen heeft uit werk en geen uitkering ontvangt.

De inkomenssituatie in 2024 zegt daarnaast niets over de participatiepositie waarin mensen zich in 2024 bevinden. Personen kunnen tussen 2019 en 2024 zijn doorgestroomd naar een andere vorm van arbeidsparticipatie of juist zijn uitgestroomd naar een uitkering. De participatiepositie in 2024 is niet opgenomen in de tabel, omdat een verdere uitsplitsing zou leiden tot te kleine aantallen en binnen de voorwaarden voor het gebruik van CBS-microdata niet kan worden gepubliceerd.

In tabel 3.3.1 laten we de ontwikkeling van inkomensbronnen binnen cohorten zien, los van de vraag of mensen van participatiepositie zijn veranderd. Het algemene patroon is dat naarmate mensen zich verder in de participatieketen bevinden, het aandeel dat volledig afhankelijk is van een uitkering afneemt en het aandeel met loon toeneemt. De ontwikkeling verloopt echter niet voor alle cohorten even sterk.

Tabel 3.3.1 Inkomensbronnen in 2024 van mensen uit cohort 2019 na een eventuele switch ten opzichte van hun participatiepositie in 2019

Dagbesteding 2019	Inkomensbron 2019		Inkomensbron 2024	
Alleen loon	549	4,7%	1.945	16,6%
Loon + Bijstand	357	3,1%	506	4,3%
Loon + Wajong	83	0,7%	472	4,0%
Loon + WIA (Arbeidsongeschiktheid/ziekte)*	258	2,2%	279	2,4%
Loon + meerdere uitkeringen**	84	0,7%	149	1,3%
Alleen uitkering	9.835	84,0%	8.094	69,2%
Overig (m.n. geen inkomen)	536	4,6%	257	2,2%
Totaal	**11.702**	**100,0%**	**11.702**	**100,0%**

Beschut werk 2019	Inkomensbron 2019		Inkomensbron 2024	
Alleen Loon	1.680	57,9%	2.076	71,5%
Loon + Bijstand	671	23,1%	216	7,4%
Loon + Wajong	215	7,4%	193	6,7%
Loon + WIA (Arbeidsongeschiktheid/ziekte)*	116	4,0%	158	5,4%
Loon + meerdere uitkeringen**	87	3,0%	77	2,7%
Alleen uitkering	115	4,0%	170	5,9%
Overig (m.n. geen inkomen)	18	0,6%	12	0,4%
Totaal	**2.902**	**100,0%**	**2.902**	**100,0%**

Banenafspraak 2019	Inkomensbron 2019		Inkomensbron 2024	
Alleen Loon	837.84	60,5%	84.203	60,8%
Loon + Bijstand	9.252	6,7%	3.612	2,6%
Loon + Wajong	33.811	24,4%	35.675	25,8%
Loon + WIA (Arbeidsongeschiktheid/ziekte)*	7.927	5,7%	9.841	7,1%
Loon + meerdere uitkeringen**	3.655	2,6%	4.037	2,9%
Alleen uitkering	0	0,0%	1.062	0,8%
Overig (m.n. geen inkomen)	29	0,0%	19	0,0%
Totaal	**138.458**	**100,0%**	**138.449**	**100,0%**

Loon werk 2019	Inkomensbron 2019		Inkomensbron 2024	
Alleen Loon	6.468.346	97,1%	6.422.496	96,4%
Loon + Bijstand	29.348	0,4%	10.811	0,2%
Loon + Wajong	18.612	0,3%	9.962	0,1%
Loon + WIA (Arbeidsongeschiktheid/ziekte)*	137.343	2,1%	211.641	3,2%
Loon + meerdere uitkeringen**	8.840	0,1%	4.551	0,1%
Alleen uitkering	0	0,0%	2.873	0,0%
Overig (m.n. geen inkomen)	0	0,0%	155	0,0%
Totaal	**6.662.489**	**100,0%**	**6.662.489**	**100,0%**

* CBS gebruikt de omschrijving Ziekte/Arbeidsongeschiktheid en definieert dit als personen met WIA (WGA en IVA), WAO, WAZ, deel oude regeling Wajong en mensen in de Ziektewet.

** Personen die in een kalenderjaar tenminste twee verschillende uitkeringen heeft ontvangen, bijvoorbeeld een Wajong of WIA met een aanvullende bijstandsuitkering.

Cohort dagbesteding 2019: verschuiving richting loon
Bij mensen die in 2019 tot het cohort dagbesteding behoorden, neemt het aandeel met uitsluitend een uitkering af van 84,0 procent naar 69,2 procent in 2024. Tegelijkertijd stijgt het aandeel met uitsluitend loon van 4,7 procent naar 16,6 procent. Ook de combinaties van loon en een uitkering nemen toe. Dit wijst erop dat een deel van de mensen die in 2019 in dagbesteding zat, vijf jaar later vaker inkomen uit arbeid ontvangt. Daarbij geldt dat deze personen zich in 2024 niet noodzakelijkerwijs nog in de dagbesteding bevinden. Een deel is in de tussenliggende periode van participatiepositie veranderd.

Cohort beschut werk: meer economische zelfstandigheid
Bij het cohort dat in 2019 in beschut werk zat, zien we de sterkste verbetering in inkomenspositie. Het aandeel met uitsluitend loon stijgt van 57,9 procent naar 71,5 procent. Vooral de combinatie van loon en bijstand neemt sterk af, van 23,1 procent naar 7,4 procent. Mensen in dit cohort zijn in 2024 minder vaak afhankelijk van aanvullende inkomensondersteuning.

Cohort banenafspraak: stabiel beeld
Voor het cohort dat in 2019 onder de banenafspraak viel, verandert het beeld relatief weinig. Het aandeel met uitsluitend loon blijft rond de 61 procent. Ook de combinatie van loon met een uitkering blijft nagenoeg gelijk, al neemt de combinatie met bijstand af. Dit wijst erop dat de inkomenspositie binnen dit cohort overwegend stabiel is en dat veel mensen ook in 2024 loon combineren met een aanvullende uitkering, vooral Wajong.

Cohort regulier werk: zeer stabiel
Mensen die in 2019 regulier werk hadden, hebben zowel in 2019 als 2024 vrijwel altijd uitsluitend loon als belangrijkste inkomensbron (97,1 procent respectievelijk 96,4 procent). We zien een lichte afname van loon met bijstand en loon met Wajong. Ook zien we een toename van loon met een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Steeds meer mensen komen door psychische klachten in de Ziektewet en vervolgens in de WIA.[30] Het algemene beeld blijft echter dat regulier werk sterk samenhangt met economische zelfstandigheid.

Over alle cohorten heen zien we een consistent beeld. Hoe verder mensen zich in de participatieketen bevinden, hoe groter het aandeel dat voornamelijk van loon leeft en hoe kleiner de afhankelijkheid van uitkeringen. Bovendien zien we binnen de cohorten die in 2019 in de dagbesteding en met name beschut werk zaten in 2024 een ontwikkeling richting meer looninkomsten en minder uitkeringsafhankelijkheid. Het cohort banenafspraak laat vooral stabiliteit zien, terwijl het cohort regulier werk over de hele periode de meest zelfstandige inkomenspositie kent. Belangrijk bij de interpretatie is dat de tabel de inkomenssituatie in 2024 relateert aan de participatiepositie in 2019. De uitkomsten laten daarom zien hoe de inkomenssituatie van de cohorten zich heeft ontwikkeld, maar niet via welke participatieroutes die ontwikkeling tot stand is gekomen. Vanwege te lage aantallen personen kunnen we geen tabel laten zien waaruit blijkt bij welke participatieposities in 2024 de inkomensbronnen horen.

3.3.2. Participatiepositie en inkomensbron in 2024 van cohort 2019

Figuur 3.3.2 vult figuur 3.3.1 aan door vanuit de participatiepositie in 2024 terug te kijken naar de positie en inkomensbronnen van personen uit de onderzoekspopulatie van 2019. Waar figuur 3.3.1 alleen de bewegingen toont van personen die in 2019 al in dagbesteding, beschut werk, de banenafspraak of regulier werk zaten, laat figuur 3.3.2 ook zien welke personen in 2024 in deze participatieposities terecht zijn gekomen vanuit een andere positie binnen de onderzoekspopulatie, zoals een uitkering zonder werk. Daardoor kunnen de aantallen in figuur 3.3.2 hoger liggen dan in figuur 3.3.1: het gaat niet om nieuwe personen buiten de onderzoekspopulatie, maar om personen die in 2019 nog niet in één van de vier getoonde participatieposities zaten.

Leeswijzer samenhang tussen figuren 3.3.1 en 3.3.2

Figuren 3.3.1 en 3.3.2 moeten vanuit verschillende perspectieven worden gelezen. Figuur 3.3.1 en figuur 3.3.2 beschrijven dezelfde onderzoekspopulatie vanuit twee verschillende perspectieven. *Figuur 3.3.1* volgt de cohorten die in 2019 in dagbesteding, beschut werk, de banenafspraak of regulier werk zaten en laat zien in welke participatiepositie zij zich in 2024 bevinden. *Figuur 3.3.2* vertrekt juist vanuit de participatieposities in 2024 en laat zien welke inkomensbronnen de mensen in die posities hebben. Hierdoor komen ook personen in beeld die in 2019 nog niet in dagbesteding zaten of

[30] https://www.uwv.nl/assets-kai/files/1f06868d-5869-48c8-a2c5-a8c3e8009a07/cijfers-trends-2026-01-januari.pdf

betaald werk hadden, maar bijvoorbeeld vrijwilligerswerk deden, mantelzorg verleenden of een opleiding volgden en later zijn ingestroomd in een van de participatieposities. Tegelijkertijd ontbreken personen die tussen 2019 en 2024 zijn uitgestroomd door pensionering, overlijden of omdat zij zich in 2024 buiten de onderscheiden participatieposities bevinden.

De figuren vullen elkaar daarmee aan. Figuur 3.3.1 laat zien hoe mensen tussen participatieposities bewegen, terwijl figuur 3.3.2 inzicht geeft in de inkomenssituatie van de groepen die in 2024 daadwerkelijk in dagbesteding zitten of in betaald werk (beschut werk, de banenafspraak of regulier werk) zijn aangetroffen. Omdat sprake is van zowel instroom als uitstroom, hoeven de aantallen in beide figuren niet exact overeen te komen.

Figuur 3.3.2. Participatiepositie in 2024 van mensen in cohort 2019 in dagbesteding, beschut werk, banenafspraak en regulier werk naar hun belangrijkste inkomstenbron in 2024

Positie in 2024 van cohort 2019		Aandeel deeltijders*	Uitsplitsing inkomensbron		Aandeel deeltijders per inkomensbron*
Dagbesteding (personen tot 67 jaar)	17.456	N.b.	Loon	2,8%	N.b.
			Loon + bijstand	1,5%	
			Loon + Wajong	0,5%	
			Loon + WIA (Arbeidsongeschiktheid/ziekte)**	3,4%	
			Loon + combinatie bijstand, Wajong, WIA	0,5%	
			Uitkering	88,5%	
Beschut werk	5.865	76,3%	Loon	66,7%	75,1%
			Loon + bijstand	13,7%	96,4%
			Loon + Wajong	6,9%	87,9%
			Loon + WIA (Arbeidsongeschiktheid/ziekte)**	4,9%	87,2%
			Loon + combinatie bijstand, Wajong, WIA	3,0%	90,7%
			Uitkering	4,5%	-
Banenafspraak	145.870	59,4%	Loon	58,9%	44,2%
			Loon + bijstand	5,9%	90,4%
			Loon + Wajong	24,6%	74,2%
			Loon + WIA (Arbeidsongeschiktheid/ziekte)**	7,1%	75,8%
			Loon + combinatie bijstand, Wajong, WIA	3,6%	83,6%
			Uitkering	-	-
Regulier werk	6.717.543	41,7%	Loon	96,3%	41,0%
			Loon + bijstand	0,3%	66,6%
			Loon + Wajong	0,2%	74,3%
			Loon + WIA (Arbeidsongeschiktheid/ziekte)**	3,2%	53,5%
			Loon + combinatie bijstand, Wajong, WIA	0,1%	76,5%
			Uitkering	-	-

** N.b. = niet beschikbaar*

*** CBS gebruikt de omschrijving Ziekte/Arbeidsongeschiktheid en definieert dit als personen met WIA (WGA en IVA), WAO, WAZ, deel oude regeling Wajong en mensen in de Ziektewet.*

De figuur laat zien dat de inkomenspositie sterk samenhangt met de plaats in de participatieketen. Naarmate mensen verder participeren in betaald werk, neemt het aandeel dat hoofdzakelijk van een uitkering leeft af en neemt het belang van loon toe.

Het beeld sluit grotendeels aan bij wat op grond van de aard van de participatiepositie mag worden verwacht. Dagbesteding gaat vooral samen met een uitkeringsinkomen. De meerderheid van de mensen die in 2024 in dagbesteding zit, heeft een uitkering als belangrijkste inkomensbron. Beschut werk vormt een tussenpositie. Loon is de belangrijkste inkomensbron, maar een aanzienlijk deel combineert loon met een aanvullende uitkering. Ook in de Banenafspraak wordt loon vaak aangevuld met een uitkering, met name Wajong. Regulier werk hangt verreweg het sterkst samen met economische zelfstandigheid. Vrijwel iedereen heeft loon als belangrijkste inkomensbron en aanvullende uitkeringen komen relatief weinig voor.

3.3.3. Rol van banenafspraak in waargenomen bewegingen

De cohortanalyse laat zien dat de banenafspraak een centrale rol speelt in de bewegingen binnen de participatieketen. De banenafspraak speelt een rol in de zichtbare bewegingen tussen beschut werk en regulier werk. Dit wordt vooral zichtbaar bij het cohort dat in 2019 werkt met loonkostensubsidie, waar zowel relatief veel beweging richting regulier werk als beweging richting beschut werk en andere vormen van ondersteuning plaatsvinden. Dat patroon past bij de werking van de banenafspraak: zij maakt instroom in werk mogelijk voor mensen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen, maar kent tegelijkertijd een zekere kwetsbaarheid wanneer de balans tussen arbeidsvermogen, ondersteuning en werkomgeving verandert. Ook bij de bewegingen vanuit beschut werk is de invloed van de banenafspraak zichtbaar. Een deel van de mensen (424 personen; 11,4 procent van de uitstroom) dat in 2019 beschut werkt, stroomt door naar werk met banenafspraak.

Vanuit regulier werk fungeert de banenafspraak bovendien als vangnet bij terugval: hoewel de percentages beperkt zijn, laten de absolute aantallen zien dat een substantieel aantal mensen na regulier werk instroomt in werk met banenafspraak (6.084 personen; 0,1 procent). Daarmee maakt de banenafspraak zowel mobiliteit naar regulier werk als terugkeer mogelijk. De cohortanalyse onderstreept daarmee dat de banenafspraak een cruciale schakel vormt in de participatieketen. Zij vergroot de bewegingsruimte tussen verschillende vormen van werk, maar laat tevens zien dat continuïteit en een veilige weg terug mogelijk zijn. Dat maakt de banenafspraak bij uitstek een regeling waarbij de doelstellingen van Simpel Switchen – het verminderen van risico's bij overstappen en het beter laten meebewegen van ondersteuning – zichtbaar worden.

3.4. Samenvattend

Dit hoofdstuk beschrijft de bewegingen van mensen binnen de participatieketen tussen 2019 en 2024 op basis van CBS-microdata. Hiervoor is een cohort gevolgd van personen die in 2019 deelnamen aan dagbesteding, beschut werk, de banenafspraak of regulier werk. De analyse laat zien in welke participatieposities deze personen zich in 2024 bevinden en welke overgangen daartussen plaatsvinden. In de analyse maken we onderscheid tussen personen met loon, met loon in combinatie met een uitkering en zonder loon. Over de hoogte van het loon of het totale inkomen is geen informatie beschikbaar. Het hoofdstuk is gebaseerd op geregistreerde gegevens en beschrijft feitelijke participatieposities en bewegingen op groepsniveau. We hebben geen uitspraken gedaan over oorzaken van bewegingen of effecten van beleid.

Bewegingen en stabiliteit

De cijfers laten zien dat een groot deel van de mensen vijf jaar later nog in dezelfde participatiepositie zit. Deze stabiliteit moet voorzichtig worden geïnterpreteerd omdat we alleen de begin- en eindsituatie in de analyse hebben meegenomen. Tussentijdse overstappen tussen participatieposities blijven buiten beeld. De feitelijke participatieroutes kunnen daarom dynamischer zijn geweest dan de cohortanalyse laat zien. Daarnaast zijn er bewegingen zichtbaar tussen de verschillende posities. Doorstroom naar betaald werk komt vanuit alle startposities in het cohort van 2019 voor. Dit betreft niet alleen instroom in regulier werk, maar ook bewegingen naar beschut werk en werk via de banenafspraak. Voor mensen in dagbesteding blijft deze doorstroom relatief beperkt in omvang, maar is zij wel duidelijk zichtbaar. Binnen beschut werk en de banenafspraak vinden eveneens bewegingen plaats, waaronder doorstroom naar regulier werk en – in beperktere mate – terugkeer naar eerdere participatieposities.

Inkomensbronnen naar participatiepositie

De analyse van inkomensbronnen bevestigt vooral dat participatiepositie en inkomensbron niet altijd één-op-één samenvallen. Dat komt doordat de participatiepositie op een peilmoment is vastgesteld, terwijl inkomensbronnen betrekking hebben op het kalenderjaar als geheel. Daardoor kunnen combinaties voorkomen die op het eerste gezicht minder logisch lijken, zoals looninkomsten bij mensen die in dagbesteding zitten of uitsluitend een uitkering bij mensen die op een peilmoment werken. De cijfers moeten daarom vooral worden gelezen als indicatie van de inkomenssituatie van cohorten, niet als directe beschrijving van afzonderlijke participatieroutes. In algemene zin is zichtbaar dat loon een grotere rol speelt naarmate mensen verder in de participatieketen deelnemen. Daarnaast blijft aanvullende inkomensondersteuning relevant, vooral bij deeltijdwerk en bij posities waarin ondersteuning onderdeel is van de participatie. Op basis van deze analyse kunnen we niet vaststellen via welke tussentijdse stappen deze inkomenssituatie tot stand is gekomen.

Deeltijdwerk

Deeltijdwerk blijkt een structureel kenmerk van beschut werk en de banenafspraak. In deze participatieposities werkt een meerderheid van de mensen minder dan 35 uur per week (de groep uit 2019 werkt in 2024 wel gemiddeld iets meer uren). Mensen die loon combineren met een uitkering werken vaker in deeltijd dan mensen die uitsluitend loon ontvangen. Dit hangt waarschijnlijk samen met arbeidsduur, verdiencapaciteit en ondersteuningsbehoefte, maar kan op basis van deze analyse niet rechtstreeks worden toegeschreven aan de participatiepositie zelf of aan individuele keuzes en mogelijkheden.

Samenstelling inkomen

De analyse van participatiepositie en inkomensbron in 2024 laat zien dat loon naarmate mensen verder participeren een steeds grotere rol speelt. Dagbesteding gaat vooral samen met een uitkering, beschut werk en de banenafspraak vaak met een combinatie van loon en uitkering, terwijl regulier werk meestal samengaat met volledige loonafhankelijkheid. Daarbij moet worden bedacht dat de inkomensbron betrekking heeft op het grootste deel van 2024 en daardoor niet helemaal in de pas loopt met recente veranderingen in de participatiepositie.

Betekenis voor Simpel Switchen

De resultaten laten zien dat de participatieketen zich kenmerkt door zowel stabiliteit als beweging. Doorstroom vindt plaats, maar is vaak beperkt in omvang en verloopt langs verschillende paden. De analyse laat vooral de begin- en eindsituatie zien; over tussentijdse routes, onderbrekingen of terugkeerbewegingen kunnen geen uitspraken worden gedaan. Deeltijdwerk en loon met aanvulling vanuit een uitkering spelen hierbij een zichtbare rol. De analyse laat verder zien dat mensen zich bewegen tussen dagbesteding en verschillende vormen van betaald werk, en ook dat stabilisering vaak voorkomt en wellicht in veel gevallen een passende uitkomst kan zijn. Daarmee ligt de beleidsopgave niet alleen in het bevorderen van mobiliteit, maar vooral in het ondersteunen van overgangen tussen posities en het bieden van continuïteit en zekerheid. De uitkomsten benadrukken het belang van inzicht in deze bewegingen als basis voor verdere analyse van knelpunten en ervaringen, die in de volgende hoofdstukken aan bod komen.

4. De overstap in de praktijk: ervaringen rond switchen

Aan de hand van de resultaten van de ingevulde enquêtes gaat dit hoofdstuk in op de financiële gevolgen, drempels en vormen van ondersteuning voor mensen die switchen. In deze eerste meting worden deze resultaten weergegeven vanuit het perspectief van professionals in uitvoeringsorganisaties. In de vervolgmeting komen de ervaringen van de mensen die zelf switchen aan de orde.

Respons

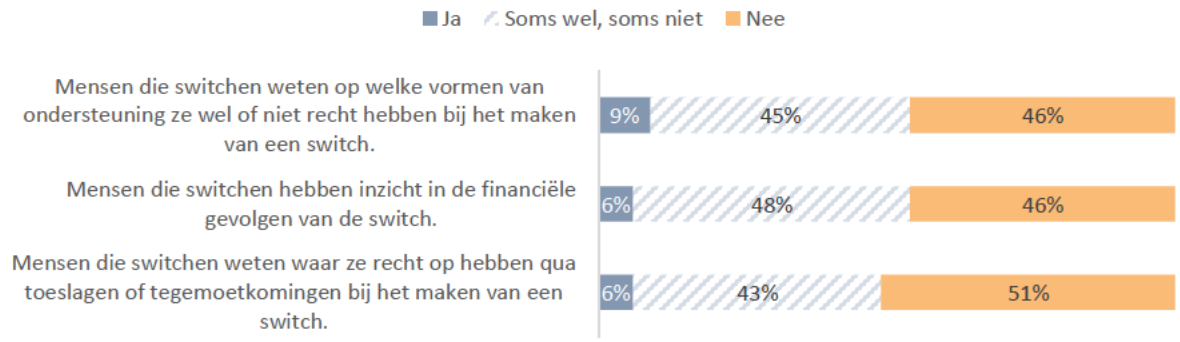
De resultaten in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op de antwoorden van de professionals in uitvoeringsorganisaties (totale n = 136[31]). Hoewel deze uitvoerend professionals werkzaam zijn op verschillende plekken, presenteert dit hoofdstuk de resultaten van alle uitvoerend professionals samen. De reden hiervoor is het lage aantal respondenten per organisatie. De sociaal ondernemers hebben deze vragen ook gekregen, maximaal zeven van de in totaal 18 sociaal ondernemers hebben deze vragen beantwoord. Deze respons is te laag om over te rapporteren. We hebben er daarom voor gekozen om in dit hoofdstuk alleen de resultaten van de professionals in uitvoeringsorganisaties te presenteren[32].

4.1. Rechten en financiële gevolgen bij een switch

Inzicht in rechten en financiële gevolgen

Aan de professionals is de vraag gesteld in hoeverre zij de indruk hebben dat mensen die switchen duidelijkheid en/of overzicht hebben van de mogelijkheden en gevolgen van een switch. Deze vraag is gesteld over (1) mensen die switchen van uitkering naar (deeltijd) betaald werk en (2) mensen die switchen van (deeltijd) betaald werk naar uitkering.

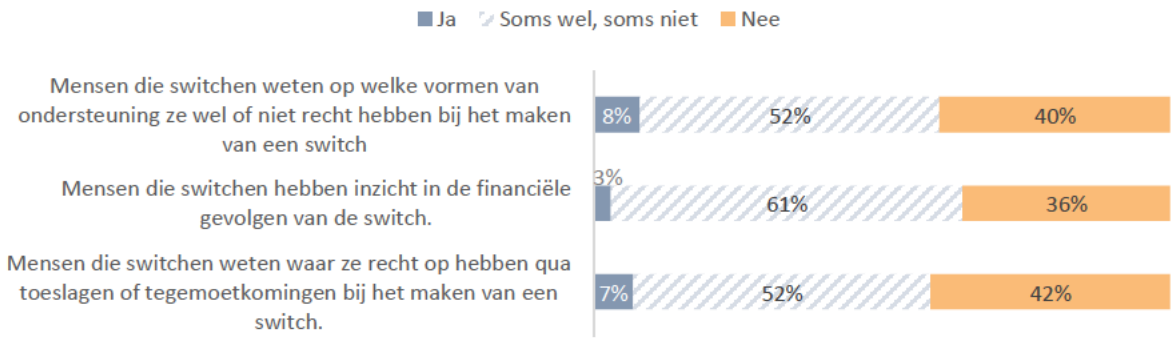
Figuur 4.1.1. Professionals over mensen die switchen van uitkering naar (deeltijd) betaald werk (n = 65)

Voor mensen die van een uitkering naar (deeltijd) betaald werk switchen (figuur 4.1.1) geeft ongeveer de helft van de professionals aan dat deze mensen onvoldoende weten op welke vormen van ondersteuning zij recht hebben, onvoldoende inzicht hebben in de financiële gevolgen van een switch en onvoldoende weten waar zij recht op hebben op het gebied van toeslagen en tegemoetkomingen.

[31] In totaal hebben 136 respondenten aangegeven professional te zijn in een uitvoeringsorganisatie, het aantal professionals dat de vragen heeft beantwoord die later aan bod komen kan hiervan afwijken.
[32] De directeuren, managers en beleidsmedewerkers hebben deze vragen niet gekregen.

Figuur 4.1.2. Professionals over mensen die switchen van (deeltijd) betaald werk naar een uitkering (n = 62)

Bij de switch van (deeltijd) betaald werk naar uitkering in figuur 4.1.2 is het percentage professionals dat aangeeft dat mensen die switchen hier onvoldoende van weten wat lager, maar nog steeds minimaal een derde (36 tot 42 procent). Van de professionals heeft een meerderheid (52 tot 61 procent) de indruk dat mensen die deze switch maken soms wel, maar soms ook niet op de hoogte zijn van deze ondersteuning en financiële gevolgen.

Wat opvalt is dat in beide switch-situaties het aandeel professionals dat denkt dat mensen hiervan wel op de hoogte zijn zeer beperkt is: 3 tot ten hoogste 9 procent.

Financiële stabiliteit na een switch

De professionals in uitvoeringsorganisaties hebben drie switches voorgelegd gekregen die in de praktijk relatief vaak voorkomen. Vervolgens is gevraagd in hoeverre zij denken dat verschillende gevolgen plaatsvinden bij deze switches. Figuur 4.1.3 geeft weer welke situaties regelmatig of vaak voorkomen bij de mensen die een van de drie switches maken[33].

Figuur 4.1.3. Financiële stabiliteit na het zetten van een stap, het aandeel professionals dat koos voor regelmatig of vaak (n = 44 ~ 52)[34]

We zien het volgende per switch:

1. **Volledig uit de uitkering naar betaald werk**
   Deze groep krijgt het meest te maken met meer bestedingsruimte na het maken van de stap (ten opzichte van de andere twee groepen), maar heeft ook relatief vaak te maken met terugvorderingen van toeslagen of uitkeringen. Minder bestedingsruimte komt het minst vaak voor.
2. **Gedeeltelijk uit de uitkering naar betaald (deeltijd) werk**
   In deze groep zien we dat de gevolgen 'meer bestedingsruimte' en 'terugvorderingen' in vergelijking met de groep die volledig naar betaald werk doorstroomt minder vaak voorkomt.

[33] Bijlage B5.3 geeft de volledige figuren weer per switch.

[34] Bij grafieken waarin meerdere stellingen zijn opgenomen, kan het aantal respondenten per stelling verschillen. Daarom wordt het aantal respondenten weergegeven als een bereik, bijvoorbeeld 44 ~ 52. Dit betekent dat de stellingen in deze grafiek minimaal door 44 en maximaal door 52 respondenten zijn beantwoord.

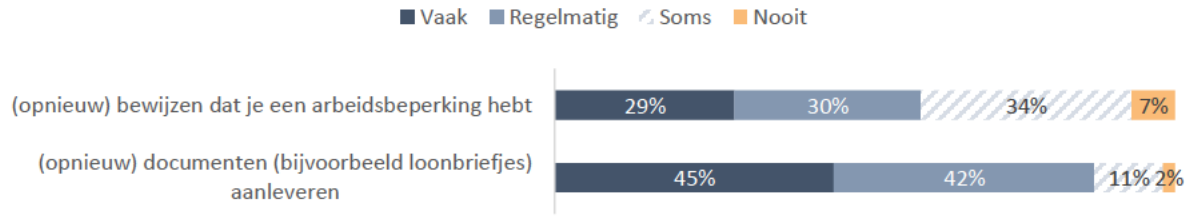
3. **Switchen van (deeltijd) betaald werk naar een uitkering**
   Deze groep heeft vaker te maken met minder bestedingsruimte. Terugvorderingen komen relatief minder vaak voor.

Concluderend geven de professionals aan dat hoe vollediger de stap is naar betaald werk, hoe groter de kans op financieel voordeel en hoe kleiner op terugvorderingen. Bij een beweging *naar* een uitkering is de kans op financiële achteruitgang het grootst.

Bewijzen van een arbeidsbeperking en aanleveren van documenten

De professionals in uitvoeringsorganisaties geven aan dat het regelmatig tot vaak voorkomt dat mensen bij een switch (opnieuw) moeten bewijzen dat ze een arbeidsbeperking hebben (59 procent). Voor het (opnieuw) moeten aanleveren van documenten geeft een ruime meerderheid aan dat dit regelmatig tot vaak gebeurt (87 procent).

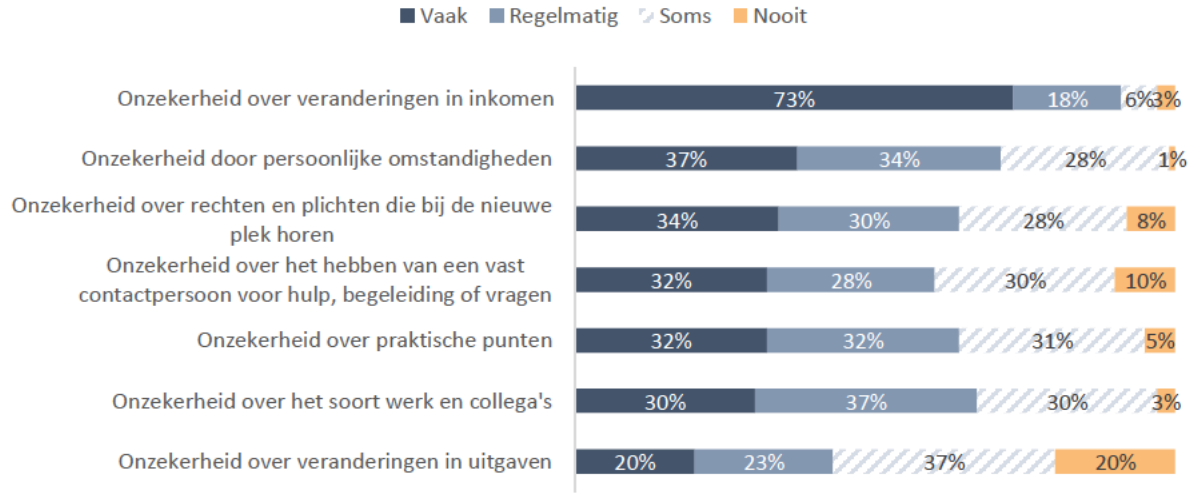
Figuur 4.1.4. Frequentie van het (opnieuw) bewijzen of aanleveren van gegevens (n = 59 ~ 62)

4.2. Belemmeringen bij switchen

Switches kunnen financiële gevolgen hebben (paragraaf 4.1) die een drempel opwerpen om een switch te maken, bijvoorbeeld onzekerheid over inkomsten en uitgaven. Er kunnen ook andere belemmeringen meespelen voor mensen die switchen zoals onzekerheid over het soort werk en collega's.

Figuur 4.2.1. Professionals over belemmeringen voor mensen die switchen (n = 73 ~ 75)

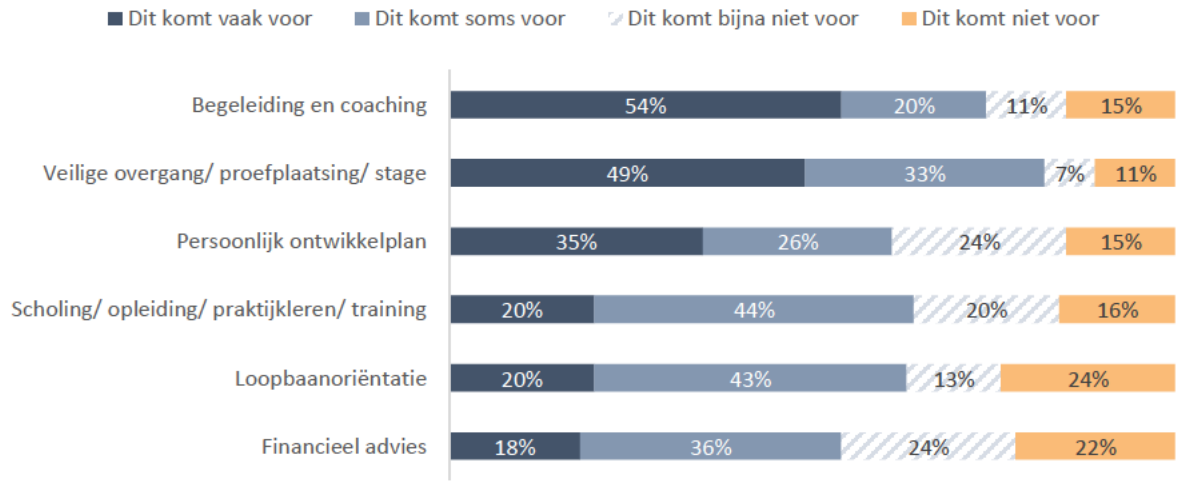

Aan de professionals in uitvoeringsorganisaties is gevraagd welke belemmeringen zij zien voor mensen die switchen. Zij zijn van mening dat de onzekerheid over veranderingen in inkomen het vaakst een belemmering is (73 procent) en nog eens 18 procent geeft aan dat dit regelmatig een belemmering is – dat maakt dat onzekerheid over veranderingen in inkomen volgens de professionals de grootste belemmering vormt, in totaal geeft maar liefst 91 procent aan dat dit vaak of regelmatig voorkomt. Andere belemmeringen die volgens de professionals vaak tot regelmatig voorkomen zijn onzekerheden over: persoonlijke omstandigheden, rechten en plichten, het hebben van een vast contactpersoon, praktische punten en het soort werk en collega's. Eventuele onzekerheid over veranderingen in uitgaven komt volgens de meeste respondenten minder vaak voor.

4.3. Ondersteuning om een stap te zetten

Kunnen professionals de juiste ondersteuning bieden aan mensen om een stap te zetten? Vaak kunnen de professionals ondersteuning bieden aan mensen die een stap willen zetten, vooral in de vorm van begeleiding en coaching (54 procent), en het bieden van een veilige overgang, proefplaatsing of stage (49 procent). Ondersteuning bieden in de vorm van loopbaanoriëntatie en financieel advies komt relatief minder vaak voor.

Figuur 4.3.1. Ondersteuning voor het zetten van een volgende stap (n = 45 ~ 46)

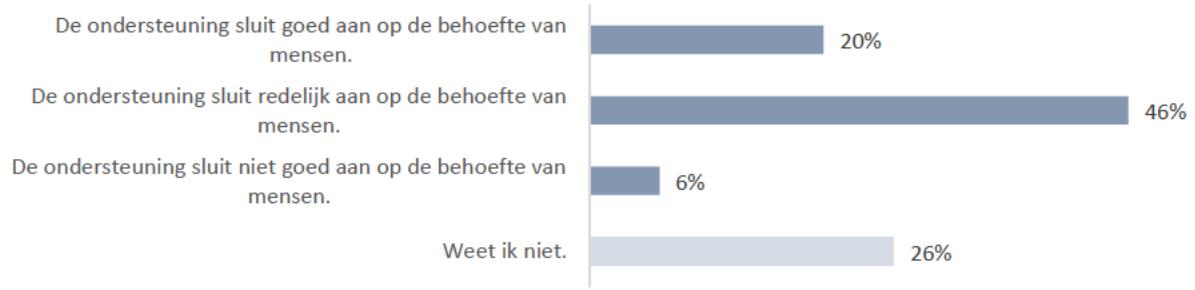

Het totaalbeeld uit figuur 4.3.1 laat zien dat de vormen van de ondersteuning voor (ruim) de helft van de professionals soms tot vaak geboden kunnen worden aan mensen die een stap willen zetten. De ene vorm lukt wat vaker dan de ander, maar het aandeel respondenten dat heeft aangegeven dat het (bijna) niet voorkomt is relatief klein. De uitzondering hierop is het geven van financieel advies: bijna de helft van de professionals (46 procent) doet dit (bijna) niet – ondanks het gegeven dat professionals onzekerheid over veranderingen in inkomen als grootste belemmering benoemen.

De aansluiting van de ondersteuning op de behoeften van mensen

Op de vraag of de professionals denken dat de ondersteuning die zij bieden (zoals die in figuur 4.3.1) aansluit op de behoeften van de mensen die switchen, geeft 46 procent aan dat deze aansluiting er redelijk is. Ongeveer een op de vijf professionals vindt dat dit goed aansluit op de behoeften en een klein deel denkt van niet (6 procent). De aansluiting tussen de geboden ondersteuning en de behoeften van de mensen die switchen is redelijk, maar er is nog ruimte voor verbetering.

Figuur 4.3.2. Aansluiting van ondersteuning op behoeften van mensen die switchen (n = 55)

4.4. Samenvatting

In dit hoofdstuk zijn de financiële gevolgen, belemmeringen en vormen van ondersteuning voor mensen die switchen aan de orde geweest – bezien vanuit het perspectief van professionals (het perspectief van de mensen die switchen zelf komt in de vervolgmeting aan de orde). Uit de resultaten blijkt dat er een gebrek aan

duidelijkheid is over de financiële gevolgen van switchen tussen uitkering en (deeltijd) betaald werk. Het gaat dan zowel om onwetendheid over de financiële gevolgen van een switch, als over het recht op ondersteuning, tegemoetkomingen of toeslagen. Dit gebrek aan duidelijkheid komt voor bij de switch beide kanten op: van uitkering naar (deeltijd) betaald werk en andersom.

Het gebrek aan duidelijkheid over financiële gevolgen van switchen vormt, volgens professionals de belangrijkste drempel om te switchen. Naast financiële gevolgen zijn er ook andere belemmeringen om te switchen. Zo zien professionals ook dat onzekerheid door persoonlijke omstandigheden en onzekerheid over het soort werk en collega's voor mensen een belemmering vormen om te switchen.

Professionals bieden ondersteuning aan mensen voor het zetten van een stap. Met name proefplaatsingen, begeleiding en coaching en vormen van scholing worden op grote schaal geboden. Deze ondersteuning sluit volgens ongeveer de helft van de professionals redelijk aan op de behoeften van mensen, een op de vijf van hen vindt de aansluiting voldoende. Er is dus een duidelijke behoefte aan betere voorlichting over de financiële gevolgen en betere aansluiting van de ondersteuning op wat mensen daadwerkelijk nodig hebben om een veilige overstap te maken.

5. Begeleiding bij switchen: de uitvoeringspraktijk

Dit hoofdstuk schetst een beeld in hoeverre professionals en werkgevers/sociaal ondernemers het landelijke Programma Simpel Switchen en haar producten kennen en daar ook gebruik van maken. Als eerste gaat het hoofdstuk in de bekendheid met het landelijke programma Simpel Switchen, waarna ingegaan wordt op de bekendheid, het gebruik en de tevredenheid over de producten en activiteiten van Simpel Switchen en in hoeverre deze producten een switch daadwerkelijk ondersteunen. De volgende paragraaf gaat over de gesprekken tussen de professionals en mensen die willen switchen: wat wordt er besproken? Daarna worden de werkprocessen kort belicht en sluit het hoofdstuk af met knelpunten die de professionals ervaren in hun werk.

Respons

De enquêteresultaten zijn gebaseerd op de antwoorden van verschillende respondentengroepen; in de enquête hebben niet alle respondenten deze vragen gekregen.

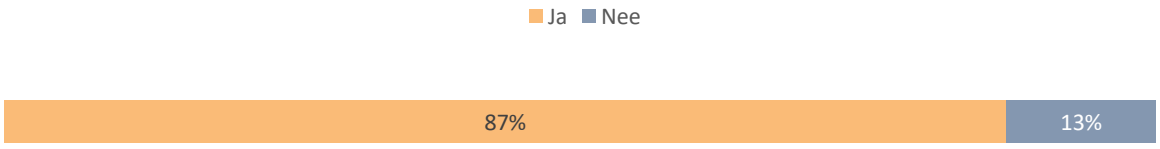
- De bekendheid met het landelijke programma Simpel Switchen, in paragraaf 5.1 is gevraagd aan alle respondenten.[35]
- Alle respondenten hebben vragen gekregen over de producten, activiteiten en kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen, deze zijn gepresenteerd in paragraaf 5.2 en een deel van paragraaf 5.4.
- Paragraaf 5.3 gaat over resultaten van professionals en werkgevers/sociaal ondernemers, vanwege het lage aantal respondenten in de tweede groep zijn hun resultaten gebundeld gepresenteerd.
- De andere resultaten in paragraaf 5.4 zijn ook gebaseerd op de antwoorden van alle respondenten, met uitzondering van de resultaten met betrekking tot de handelingsruimte: dit zijn resultaten van professionals en werkgevers/sociaal ondernemers.
- In paragraaf 5.5 staat per knelpunt aangegeven wie de respondenten zijn: enkel professionals of alle respondenten.

5.1. Bekendheid met het landelijke Programma Simpel Switchen

De enquêteresultaten laten zien dat een ruime meerderheid van de respondenten (87 procent) bekend is met het landelijke programma Simpel Switchen (figuur 5.1.1). De bekendheid met Simpel Switchen blijkt niet alleen uit de enquête, maar ook uit het feitelijke bereik van de communicatiekanalen. De website van Simpel Switchen had tussen mei 2025 en mei 2026 6.660 bezoekers en 28.891 weergaven. Daarnaast telde de nieuwsbrief 601 abonnees en had het LinkedIn-kanaal in mei 2026 1.215 volgers. Ook via werkplaatspartners wordt over Simpel Switchen gecommuniceerd via webpagina's, nieuwsbrief, LinkedIn en andere platforms. Deze cijfers geven een indicatie dat het programma via meerdere kanalen zichtbaar is en professionals en betrokken organisaties bereikt.

De bekendheid varieert enigszins tussen de respondentgroepen. Respondenten die werken bij de gemeente zijn het meest bekend met het programma: 96 procent van hen kent Simpel Switchen. Respondenten die werken bij een organisatie die dagbesteding aanbiedt zijn naar verhouding het minst vaak bekend met het programma (83 procent), terwijl dit bij respondenten werkzaam bij een zorgorganisatie of sociaal ontwikkelbedrijf 86 procent is.

Figuur 5.1.1. Bekendheid met het landelijk programma Simpel Switchen (n = 219)

[35] In totaal hebben 222 respondenten de enquête ingevuld. Daarvan zijn 136 respondenten uitvoerend professional en 18 respondenten sociaal ondernemer, de overige respondenten zijn directeuren, managers en beleidsmedewerkers. Niet alle respondenten hebben alle vragen beantwoord waardoor de n kan afwijken per vraag.

5.2. Gebruik en nut van producten en activiteiten van Simpel Switchen

In deze paragraaf komen de bekendheid en het gebruik van (1) de producten, (2), de activiteiten en (3) de kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen aan bod. De bekendheid is uitgevraagd in de enquête: respondenten konden aangeven of ze producten van Simpel Switchen kennen. Het gebruik van de producten is op twee manieren in kaart gebracht: enerzijds hebben respondenten in de enquête de vraag gekregen of ze gebruikmaken van de producten van Simpel Switchen, anderzijds zijn gebruikscijfers beschikbaar vanuit verschillende partners (zoals Divosa) die een beeld geven van hoe vaak producten worden bezocht. Deze twee cijfers zijn van een andere orde: de enquêteresultaten kunnen niet vergeleken worden met de gebruikscijfers. In de enquête zijn vervolgens nog verdiepende vragen gesteld aan de respondenten die *gebruik hebben gemaakt* van de producten.

5.2.1. Producten van Simpel Switchen

Enquêteresultaten

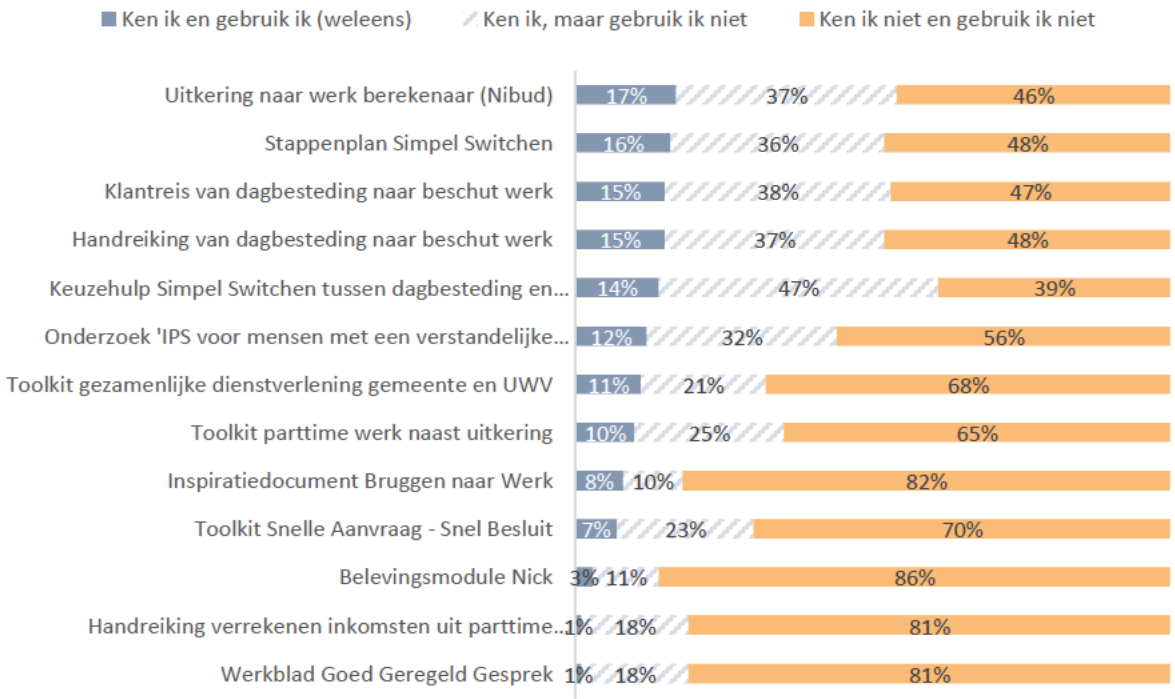
Om de producten van Simpel Switchen effectief te kunnen inzetten, is het belangrijk dat professionals hiermee bekend zijn. In de enquête zijn verdiepende vragen gesteld over de producten, onder meer of respondenten het product gebruiken, in hoeverre zij tevreden zijn en of het product de professional heeft geholpen om een persoon beter te ondersteunen bij een switch. Deze resultaten staan in deze paragraaf beschreven. De resultaten met betrekking tot het gebruik en de bekendheid van de producten zijn ondersteund door figuur 5.2.1. De andere resultaten (tevredenheid en bijdrage aan een switch) zijn tekstueel beschreven, in bijlage B5.4 staan de ondersteunende tabellen.

De resultaten die hier worden gepresenteerd zijn de resultaten van alle respondenten die de vragen hebben beantwoord. Vanwege de wisselende, en het soms (te) lage aantal respondenten naar functie en organisatie maken we geen vergelijking tussen verschillende groepen. Enkel bij het gebruik en de bekendheid van de producten van Simpel Switchen hebben we gekeken naar mogelijke verschillen tussen de antwoorden van de professionals in een uitvoeringsorganisatie en de directeuren, managers of beleidsmedewerkers.

Bekendheid en gebruik van de producten van Simpel Switchen

Figuur 5.2.1 presenteert het gebruik van en de bekendheid met alle producten. Dit figuur geeft bovenaan het product dat het meest wordt gebruikt en onderaan staan de producten die het minst worden gebruikt door de respondenten.

Figuur 5.2.1. Bekendheid en gebruik van de producten van Simpel Switchen (n = 176 ~ 196)

Wat betreft de bekendheid laat het figuur zien dat vijf producten bij meer dan de helft van de respondenten wel bekend is. Het meest bekende product is de *Keuzehulp Simpel Switchen tussen dagbesteding en beschut werk* (bekend bij 61 procent van de respondenten). De bekendheid van de overige producten varieert van 54 tot 14 procent.

Op het gebied van gebruik, blijken de meeste producten relatief weinig te worden gebruikt: 17 procent van de respondenten maakt wel eens gebruik van de *Uitkering naar werk berekenaar (Nibud)* gevolgd door het *Stappenplan Simpel Switchen* (16 procent) en de *Klantreis van dagbesteding naar beschut werk* (15 procent). De overige producten worden door minder dan 15 procent van de respondenten gebruikt.

Verdieping op het gebruik en de bekendheid van de producten van Simpel Switchen: functieniveau[36]

Op het niveau van de functie van de respondenten zien we dat de bekendheid (dit omvat ook de gebruikers) van sommige producten wat hoger ligt onder de directeuren, managers of beleidsmedewerkers dan onder de professionals in uitvoeringsorganisaties. Het gaat met name om de bekendheid van de *Keuzehulp Simpel Switchen tussen dagbesteding en beschut werk* (58 om 74 procent), de *Handreiking van dagbesteding naar beschut werk* (48 om 67 procent). Bij de overige producten zijn de verschillen kleiner.

Resultaten van de gebruikers van de producten van Simpel Switchen

We hebben gekeken naar de mate waarin de gebruikers van de producten tevreden zijn over de producten. Deze resultaten staan weergegeven in tabel B5.4.1 in bijlage B5.4. Het totale aantal gebruikers per product is relatief laag en vanwege de lage respons op deze vragen vaak ook te laag om resultaten op te rapporteren. De resultaten schetsen om die reden een indicatief beeld van de ervaringen van de gebruikers. De resultaten laten zien dat:

- Gebruikers over het algemeen (zeer) tevreden zijn over de producten. Zo is 85 procent van de respondenten (zeer) tevreden over de *Handreiking van dagbesteding naar beschut werk*. Over de andere producten zijn de meeste gebruikers (zeer) tevreden; minimaal twee op de drie gebruikers heeft een positieve reactie achtergelaten.
- Er onvoldoende respons is gekomen op de vraag in hoeverre de producten de respondenten hebben geholpen in het ondersteunen van mensen die willen switchen. En van de *Keuzehulp Simpel Switchen tussen dagbesteding en beschut werk* kunnen we zeggen dat een op de drie gebruikers heeft aangegeven dat dit product heeft ondersteund bij een switch.

Gebruikscijfers

Simpel Switchen biedt verschillende tools en producten die professionals ondersteunen bij het soepel en veilig begeleiden van mensen die willen switchen. Het productoverzicht staat sinds half 2025 weergegeven op de website van het landelijke programma Simpel Switchen. Voor 2025 zijn de producten van Simpel Switchen op verschillende websites (van partners) gehost, daarom zijn niet van alle producten cijfers beschikbaar. De producten waren verspreid vindbaar. Nu staat het overzicht van alle producten op de website van Simpel Switchen. Een deel van de producten is ook via de website te downloaden. Andere producten zijn via een doorklik bereikbaar op de website van andere organisaties. Deze ontwikkeling sluit aan bij de fase van het programma: na de ontwikkeling van de producten, wordt nu ingezet op brede bekendheid en toepassing van de producten door professionals.

In tabel 5.2.1 staat weergegeven hoe vaak producten zijn bekeken of gedownload in 2025.[37] De gebruikscijfers geven een indicatie van het bereik van het programma voor het gebruik van de tools.

[36] Cijfers komen uit tabel B5.4.2.

[37] We hebben niet van alle producten gebruikscijfers over de periode 2025 ontvangen, daarom presenteert de tabel niet het volledige overzicht van producten van Simpel Switchen.

Tabel 5.2.1 Gebruikscijfers producten Simpel Switchen (2025)

Product	Organisatie/ hostende website	Aantal weergaven/ downloads
Keuzehulp Simpel Switchen	Zelfstandige website, beheerd door SZW en Argumentenfabriek	2.795 weergaven onder 1.648 gebruikers
Uitkering naar werk berekenaar	Nibud	2.700 gebruikers
Inspiratiedocument Bruggen naar werk	VGN	149 keer gedownload[38]
Onderzoek IPS voor mensen met een verstandelijke beperking, waarom niet?[39]	VGN	62 keer gedownload[40]

Concluderend over de producten van Simpel Switchen

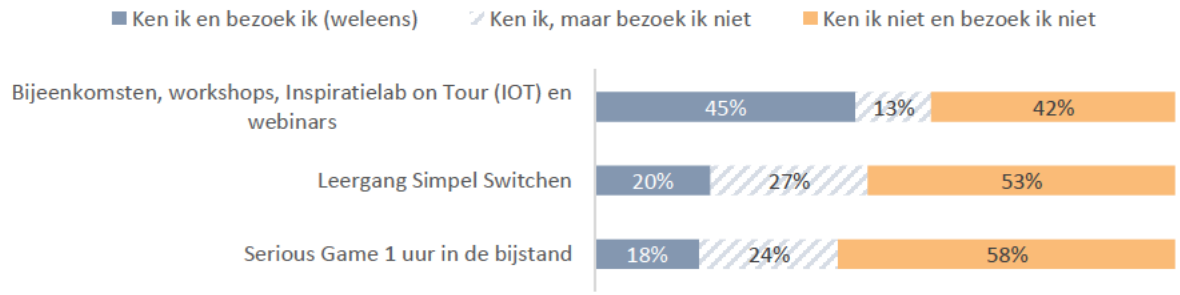
Op basis van deze resultaten zien we dat de producten door een beperkt aantal respondenten worden gebruikt. De bekendheid met de producten wisselt: sommige producten zijn bekend onder de helft van de respondenten, terwijl andere producten minder bekend zijn. Dat producten nog weinig worden gebruikt past bij de huidige fase waarin het programma zich bevindt. Tegelijkertijd zien we dat de respondenten die al wel gebruikmaken van de producten hier (zeer) tevreden over zijn; de meerderheid van de gebruikers heeft een positieve reactie gegeven.

5.2.2. Activiteiten van Simpel Switchen

Enquêteresultaten

De respondenten hebben over de activiteiten van Simpel Switchen dezelfde vragen gekregen als over de producten. Deze zijn op dezelfde wijze gepresenteerd.

Figuur 5.2.2. Bekendheid en gebruik van de activiteiten van Simpel Switchen (n = 173 ~ 185)

We zien het volgende.

- De bijeenkomsten, workshops, IOT en webinars worden door bijna de helft van de respondenten bezocht en een ruime meerderheid is tevreden met deze activiteiten (87 procent, zie ook tabel B5.4.1).
- 47 procent van de respondenten kent de *Leergang Simpel* Switchen en één op de vijf respondenten doet hieraan mee. 81 procent van de bezoekers is (zeer) tevreden over de Leergang en voor de helft van de respondenten heeft deze activiteit bijgedragen in het ondersteunen van mensen bij switchen (zie ook tabel B5.4.1).
- Hoewel *Serious Game 1 uur in de bijstand* in vergelijking met de andere activiteiten de minst bekende activiteit is, zien we dat een relatief groot deel van de gebruikers (88 procent) (zeer) tevreden is over deze activiteit.

Verdieping op het gebruik en de bekendheid van de activiteiten van Simpel Switchen: functieniveau[41]

Net als bij de producten van Simpel Switchen, zien we dat de bekendheid (dit omvat ook de gebruikers) van sommige activiteiten wat hoger ligt onder de directeuren, managers of beleidsmedewerkers dan onder de

[38] Sinds september 2024, geen uitsplitsing naar jaar.
[39] Het onderzoek IPS is niet beschikbaar als product op de Simpel Switchen website. Het onderzoek is wel opgenomen in deze tabel omdat in de enquête hierover vragen zijn gesteld.
[40] Sinds juli 2024, geen uitsplitsing naar jaar
[41] Cijfers komen uit tabel B5.4.2.

professionals in uitvoeringsorganisaties. De uitzondering hierop is *Serious Game*, deze is bekender onder de professionals dan op beleidsniveau.

Gebruikscijfers

Sinds de start van het programma Simpel Switchen in de Participatieketen zijn activiteiten georganiseerd om betrokkenen te informeren en inspireren. Op basis van bezoekersaantallen bij activiteiten kijken we hoeveel mensen aanwezig zijn geweest bij activiteiten – onderverdeeld naar webinars, Inspiratielabs on Tour, Serious Game 1 uur in de bijstand en de Leergang Simpel Switchen in de participatieketen. Daarnaast komt het online bereik van SZW en werkplaatspartners aan de orde via webpagina's, nieuwsbrieven en LinkedIn.

Inspiratielabs on Tour

De doelstelling van een Inspiratielab on Tour is om een klein gezelschap te laten kennismaken met een concreet voorbeeld van Simpel Switchen, zodat ze hieruit kunnen putten voor inspiratie. Verschillende thema's komen aan bod. In plaats van brede informatievoorziening staan inspiratie en kennisdeling centraal, met als doel betrokkenen direct tot handelen aan te sporen.

In de periode van 2019 tot en met 2025 zijn in heel Nederland bijna 30 Inspiratielabs on Tour georganiseerd[42]. Hierbij worden gemeenten en uitvoeringsorganisaties op locatie bezocht om te leren hoe zij drempels bij het switchen concreet aanpakken. Inspiratielabs on Tour kunnen worden bezocht door medewerkers van gemeenten, zorgorganisaties, UWV en uitvoeringsorganisaties (zowel beleid als uitvoering). De bezoekersaantallen zijn wisselend per Inspiratielab on Tour. Wel is zichtbaar dat het aantal Inspiratielabs per jaar is afgenomen: tussen 2019 en 2025 worden ieder jaar minder inspiratielabs georganiseerd. De inzichten uit de Inspiratielabs zijn inmiddels gebundeld in verschillende Simpel Switchen-producten.[43]

Serious Game 1 uur in de bijstand

De serious game is ontworpen om deelnemers te laten ervaren hoe het voelt om in de bijstand te zitten en vanuit die situatie keuzes te moeten maken. De game is ontworpen door Optimalistic voor politici, beleidsmedewerkers, managers en professionals. Naar schatting is de game inmiddels ruim 500 keer onder begeleiding gespeeld met gemiddeld 20 professionals per game. Deze gebruikscijfers plaatsen de relatief beperkte bekendheid en het gebruik van de Serious Game in de enquête in perspectief. Het lijkt erop dat de respondenten van de enquête niet per definitie dezelfde professionals zijn als de deelnemers aan de Serious Game-activiteiten. De enquête geeft daarmee vooral inzicht in bekendheid en gebruik binnen de bereikte respondentengroep, terwijl de bezoekersaantallen laten zien dat de Serious Game als activiteit in de praktijk veelvuldig is ingezet.

Webinars en inspiratielabs

In 2024 en 2025 heeft Divosa in totaal 12 bijeenkomsten georganiseerd in het kader van Simpel Switchen. Het ging hierbij om 7 webinars, 2 inspiratielabs en 3 workshops. In deze bijeenkomsten aandacht is besteed aan thema's die raken aan Simpel Switchen, zoals het wegnemen van belemmeringen tussen uitkering, werk en ondersteuning. Tijdens deze bijeenkomsten zijn ook kennisproducten en praktijkvoorbeelden gedeeld. Met deze activiteiten zijn gezamenlijk bijna duizend professionals en andere betrokkenen uit de achterbannen van de samenwerkingspartners bereikt.[44, 45]

Leergang Simpel Switchen in de Participatieketen

In 2022 is door SAM, in samenwerking met Divosa en Movisie, een integrale leergang Simpel Switchen voor professionals bij gemeenten, zorgorganisaties en UWV ontwikkeld. De leergang is twee keer aangeboden en de derde ronde loopt. Er hebben respectievelijk 175 en 40 professionals aan deelgenomen.[46, 47]

Overige bijeenkomsten en workshops

Tot slot zijn er bijeenkomsten en workshops georganiseerd over Simpel Switchen die niet binnen de hierboven genoemde categorieën vallen. Bijvoorbeeld workshops, themabijeenkomsten of bijeenkomsten rond de

[42] Het totaalaantal Inspiratielabs on Tour is gebaseerd op registratiedata van Divosa. Deze informatie staat meer gedetailleerd in bijlage B4.2 weergegeven.
[43] TK 34.352, nr. 198
[44] TK, 34.352, nr. 339
[45] In bijlage B4.2 staat informatie over de bezoekersaantallen per activiteit.
[46] TK 34.352, nr. 265
[47] TK 34.352, nr. 311

lancering van nieuwe Simpel Switchen producten. In de periode 2020 tot en met 2025 zijn 17 bijeenkomsten georganiseerd waar in totaal ruim 700 mensen aan hebben deelgenomen[48]. Twee factoren zijn van invloed (geweest) op de bezoekersaantallen. Ten eerste heeft het coronavirus in de jaren 2020 tot 2022 de mogelijkheden om fysieke bijeenkomsten te organiseren beïnvloed. Daarnaast was bij sommige bijeenkomsten sprake van een maximumaantal deelnemers.

Concluderend over de activiteiten van Simpel Switchen

De gebruikscijfers laten zien dat de activiteiten van Simpel Switchen bezocht worden, en dit zien we ook terug in de cijfers over het gebruik onder de respondenten uit de enquête. Net als bij de producten van Simpel Switchen, zien we dat bezoekers van de activiteiten hier (zeer) tevreden over zijn.

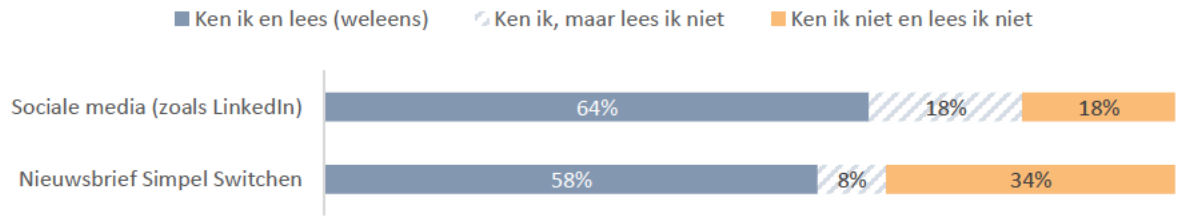
5.2.3. Kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen

Informatie over het programma, de producten en activiteiten van Simpel Switchen wordt via verschillende kanalen verspreid door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en werkplaatspartners. Bijvoorbeeld via nieuwsbrieven, webpagina's en LinkedIn-pagina's.

Enquêteresultaten

De enquêteresultaten (figuur 5.2.1) laten zien dat de meerderheid van de respondenten bekend zijn met de kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen. De meeste respondenten zijn bekend met de sociale media en nieuwsbrieven van Simpel Switchen (respectievelijk 82 en 66 procent).

Figuur 5.2.1. Bekendheid en gebruik van de kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen (n = 175 ~ 176)

De sociale media zoals LinkedIn wordt door twee op de drie respondenten gelezen en 58 procent van de respondenten leest de nieuwsbrief van Simpel Switchen. Een relatief klein deel respondenten is niet bekend met de sociale media en nieuwsbrief van Simpel Switchen. Bijna alle respondenten zijn tevreden over de kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen (ongeveer 90 procent). Verder vindt vier op de tien van de respondenten dat de kanalen hebben bijgedragen in het ondersteunen van mensen bij switchen.

Verdieping op het gebruik en de bekendheid van de kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen: functieniveau

Hoewel de nieuwsbrief bekender is onder de directeuren, managers en beleidsmedewerkers dan onder de professionals in uitvoeringsorganisaties, is de bekendheid van sociale media nagenoeg gelijk tussen de respondenten uit deze twee functiegroepen.

WebAnalytics

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid communiceert via de website Simpel Switchen en via een LinkedIn-kanaal over het programma. Tot 2025 werd informatie over Simpel Switchen op de website van Divosa gehost. De gemiddelde weergaven op de website van Divosa over de periode 2022 – 2025 per jaar liggen onder het bezoekersaantal van de website Simpel Switchen in haar huidige vorm. Het aantal bezoekers is dus toegenomen sinds mei 2025.

De werkplaatspartners communiceren via hun eigen kanalen (website, nieuwsbrieven, LinkedIn) ook regelmatig over Simpel Switchen. Hieronder staat informatie over het bereik van verschillende communicatiekanalen

[48] Deze informatie is gebaseerd op bezoekersaantallen die Divosa heeft bijgehouden. Nadere informatie staat in bijlage B4.2 weergegeven.

weergegeven (voor zover bekend). De cijfers over de websites/ webpagina's, LinkedIn-posts en nieuwsbrieven gaan specifiek over Simpel Switchen. Zie bijlage B4.3 voor verdere specificatie.

Tabel 5.2.2 Geaggregeerde informatie van de WebAnalytics (brondata in bijlage B4.3, bewerking KWIZ)

Type	Aantal
Programma Simpel Switchen	
Website (mei 2025 – mei 2026)	6.660 bezoekers in totaal 28.891 weergaven in totaal
Nieuwsbrief	601 abonnees
LinkedIn	1.215 volgers (mei 2026)
Movisie	
Webpagina's gerelateerd aan Simpel Switchen geplaatst in 2025	Gemiddeld 399 weergaven per pagina
Webpagina's gerelateerd aan Simpel Switchen geplaatst voor 2025	Gemiddeld 1.435 weergaven per pagina
LinkedIn posts	Gemiddeld 78.315 weergaven per post
Iederin	
Nieuwsbrief	Gemiddeld 39,5% opent nieuwsbrief Gemiddeld 12,3% clicks
LinkedIn	3.526 impressies 2.346 bereikte leden 182 interacties
Cedris	
Webpagina's gerelateerd aan Simpel Switchen	Gemiddeld 37 weergaven per pagina
Online Platform CedrisConnect	Meer dan 2.000 geregistreerde gebruikers waarvan 1.000 maandelijkse actieve gebruikers.
VGN	
Webpagina's met artikelen gerelateerd aan Simpel Switchen	Gemiddeld 555 weergaven per artikel
LinkedIn	49.000 volgers
SAM	
Webpagina's gerelateerd aan Simpel Switchen	Gemiddeld 18 weergaven per pagina
Leergang (4 modules)	Gemiddeld 343 weergaven per module
LinkedIn posts in 2025	Gemiddeld 545 weergaven
MIND	
Webpagina's	Gemiddeld 128 weergaven per pagina
Divosa	
Webpagina's gerelateerd aan Simpel Switchen	Gemiddeld 18 weergaven per pagina

Concluderend over de kennis- en inspiratiekanalen over Simpel Switchen

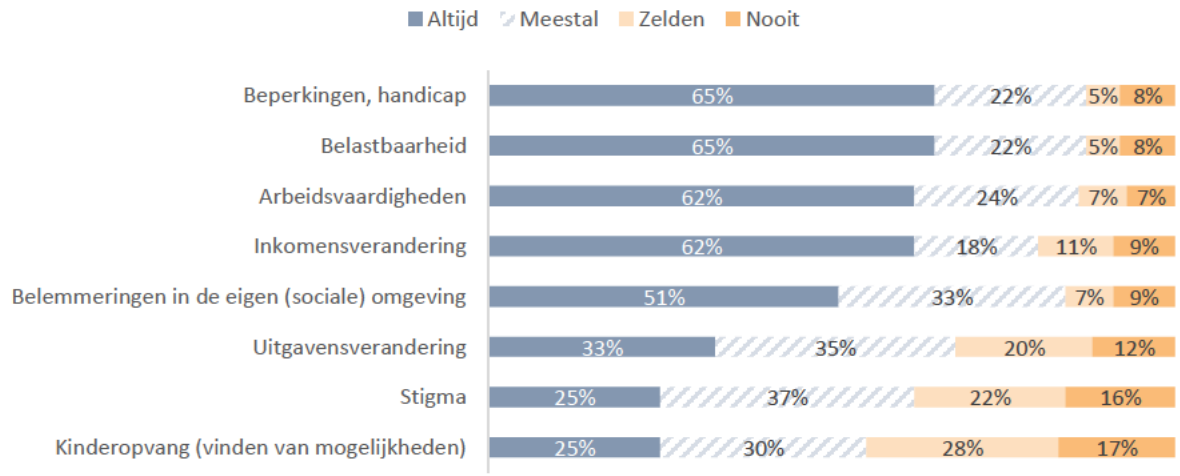
Zowel de gebruikscijfers als de enquêteresultaten laten zien dat de webpagina's, nieuwsbrieven en sociale media mensen bereiken. De cijfers uit de huidige meting geven een eerste beeld van het bereik. In de vervolgmeting kan de ontwikkeling in beeld worden gebracht.

5.3. Wat bespreken professionals en wat niet?

Aandacht voor (potentiële) belemmeringen

In de gesprekken met mensen die (willen) switchen, bespreken de professionals verschillende belemmeringen. Figuur 5.3.1 geeft de frequentie waarmee de respondenten bepaalde belemmeringen bespreken met mensen die (willen) switchen.

Figuur 5.3.1. Frequentie waarmee professionals (potentiële) belemmeringen bespreken (n = 74 ~ 76)

Minstens de helft van de respondenten bespreekt alle belemmeringen altijd of meestal met de mensen die (willen) switchen. Het vaakst bespreken zij belemmeringen zoals beperkingen, belastbaarheid, arbeidsvaardigheden[49] en inkomensveranderingen (door 62 tot 65 procent altijd besproken). Stigma en kinderopvang worden het minst vaak besproken (respectievelijk 38 en 45 procent doet dit zelden tot nooit).

Een aantal respondenten laat weten dat er ook andere (potentiële) belemmeringen zijn die zij altijd bespreken met mensen die (willen) switchen, namelijk: jobcoaching[50], of werken wel of niet loont, de ondersteuningsbehoefte en perspectief. Daarnaast herhalen sommigen dat zij ook het inkomen (loon/bijstand, toeslagen en inkomensondersteuning) bespreken.

5.4. Handelingsruimte en werkprocessen

Handelingsruimte om het perspectief van mensen centraal te stellen

Om het perspectief van mensen die (willen) switchen centraal te stellen hebben professionals voldoende handelingsruimte in de werkprocessen nodig. We hebben de professionals binnen uitvoeringsorganisaties een aantal stellingen voorgelegd die een indruk geven van de mate waarin deze ruimte momenteel bestaat. De resultaten (zoals weergegeven in tabel 5.4.1) laten zien dat de professionals in de meeste gevallen actief proberen te signaleren of mensen behoefte hebben aan een switch (73 procent). Daarnaast hebben ze de ruimte om het proces van een switch goed uit te leggen (60 procent) en uitdagingen te bespreken en oplossingen daarvoor te zoeken (65 procent).

Professionals geven in 35 tot 39 procent van de gevallen aan dat zij onvoldoende informatie (kolom (helemaal) oneens) hebben om mensen die switchen goed te informeren, namelijk over de gevolgen van een switch, de vervolgstappen bij een switch en de mogelijkheden voor een switch. Het aandeel dat hier wel voldoende informatie voor heeft is vergelijkbaar (34 tot 37 procent, in de kolom (helemaal) eens).

Tabel 5.4.1 Beoordeling van stellingen met betrekking tot het hebben van handelingsruimte om het perspectief van mensen die (willen) switchen centraal te stellen (n = 74 ~ 77)

Stelling	(helemaal) eens	Neutraal	(helemaal) oneens
Ik probeer actief te signaleren of mensen behoefte hebben aan een switch.	73%	21%	6%
Ik heb ruimte om het proces van een switch goed uit te leggen.	60%	23%	17%
Ik heb voldoende tijd om vragen van mensen die (willen) switchen te beantwoorden.	53%	31%	16%
Ik heb ruimte om uitdagingen te bespreken met de mensen die (willen) switchen en daar samen een oplossing voor te zoeken.	65%	18%	17%

[49] Voorbeelden hiervan zijn taalvaardigheden, zelfstandigheid en sociale contacten.
[50] Het is onduidelijk op welke manier professionals jobcoaching bespreken en waarom er precies sprake is van een potentiële belemmering.

Stelling	(helemaal) eens	Neutraal	(helemaal) oneens
Ik kan mensen die switchen doorverwijzen naar professionals bij andere organisaties.	50%	27%	23%
Ik heb voldoende collega-professionals binnen mijn organisatie die mensen kunnen begeleiden bij een switch.	49%	22%	29%
Ik heb voldoende informatie om mensen die switchen goed te informeren over de mogelijkheden voor een switch.	34%	31%	35%
Ik heb voldoende informatie om mensen die switchen goed te informeren over de vervolgstappen bij een switch.	36%	27%	37%
Ik heb voldoende informatie om mensen die switchen goed te informeren over de gevolgen van een switch.	37%	24%	39%

Het versimpelen van switchen

Hoe gaat het switchen?

De respondenten laten weten dat het switchen voor mensen vrij moeizaam gaat (figuur 5.4.1): slechts 6 procent heeft de indruk dat het switchen (zeer) makkelijk gaat en twee derde van de respondenten (67 procent) laat weten dat het switchen moeizaam tot zeer moeizaam gaat. Dit suggereert behoefte aan een versimpeling van het switchen.

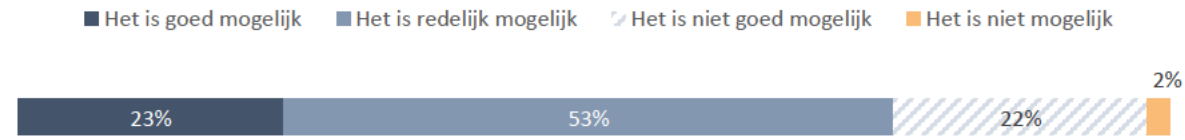
Figuur 5.4.1. Indruk van het switchen (n = 199)

Aandacht voor het versimpelen van switchen

Om het switchen te versimpelen, moeten daar wel mogelijkheden voor zijn in de werkzaamheden van de respondenten. De meerderheid zegt dat dit redelijk tot goed mogelijk is (respectievelijk 53 en 23 procent). Ongeveer een kwart van de respondenten is van mening dat dit niet (goed) mogelijk is. Dit roept de vraag op waarom het switchen ondanks de aandacht die zij eraan kunnen geven volgens hen toch vaak moeizaam verloopt. Met welke belemmeringen hebben zij te maken?

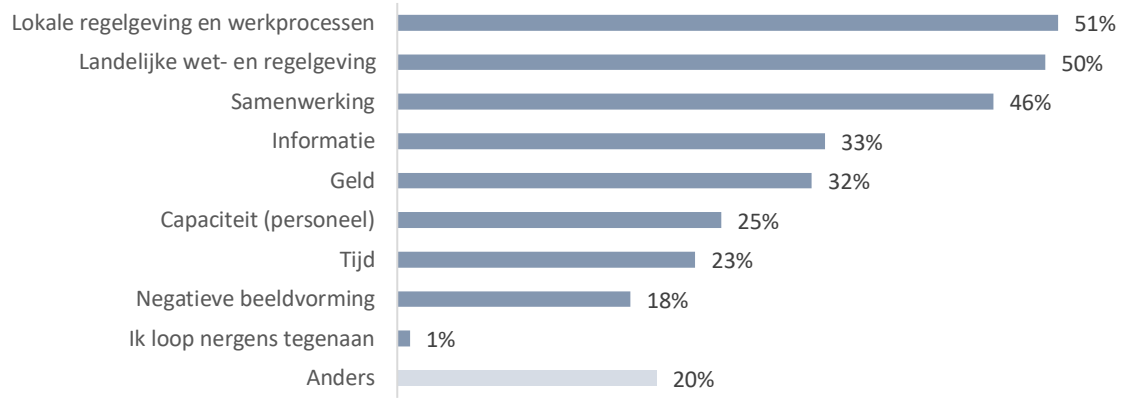
Figuur 5.4.2. Mogelijkheden om aandacht te hebben voor het versimpelen van een switch (n = 195)

Belemmeringen in het versimpelen van switchen

De lokale regelgeving en werkprocessen en de landelijke wet- en regelgeving vormen voor de helft van de respondenten een belemmering in het versimpelen van switchen. Ook samenwerking wordt vaak genoemd als een belemmerende factor (46 procent). Andere belemmerende factoren die een rol spelen zijn gebrek aan informatie, geld en capaciteit. Sommige respondenten zeggen er onvoldoende tijd voor te hebben. Slechts 1 procent van de respondenten loopt tegen geen enkele belemmering aan.

Figuur 5.4.3. Belemmeringen in het versimpelen van switchen (n = 192)

Een deel van de respondenten (35) heeft (ook) andere belemmeringen benoemd. De meest genoemde belemmeringen zijn:

- Gebrek aan kennis/ervaring over mogelijkheden van switchen.
- Financiële incentives die simpel switchen belemmeren, in dagbesteding, bijstand of Wajong hoger inkomen.
- Onbekendheid van mogelijkheden om te switchen bij ketenpartners.
- Angst bij mensen die (willen) switchen.
- Complexiteit van switchen.

Toelichting op de antwoorden

Relatief veel respondenten (91) hebben hun antwoord over de ervaren belemmeringen toegelicht. Die toelichting kan gaan over een belemmering die ze eerder al hebben aangegeven maar er zijn ook toelichtingen gegeven op situaties die minder zijn te vangen onder de eerdergenoemde thema's. De toelichtingen gaan met name over 1) de complexe en volgens respondenten niet altijd sluitende wet- en regelgeving, 2) de financiële onzekerheid bij cliënten, 3) de soms moeizame samenwerking binnen de keten, 4) uitvoeringsproblemen door tijdsdruk en gebrek aan capaciteit en 5) ervaren drempels en zorgen bij mensen.

Een deel van de genoemde antwoorden behandelen we in deze paragraaf. In hoofdstuk 6 behandelen we de overige thema's (niet-aansluitende wet- en regelgeving, uitvoeringsproblemen en samenwerking). De respondenten lichten onder andere het volgende toe:

- **Financiële onzekerheid voor mensen**
  Financiële risico's vormen in de toelichting van respondenten de meest genoemde belemmering. Voor mensen die switchen is volgens deze professionals vaak onduidelijk wat een switch betekent voor hun inkomen en toeslagen. Ook verwachtingen of eerdere negatieve ervaringen zoals naheffingen of maanden moeten wachten op een uitbetaling[51] weerhouden volgens de professionals mensen die willen switchen om stappen richting werk te zetten. Veel mensen zouden op of onder het bestaansminimum leven, een enkele maand uitvoeringsvertraging is dan al snel een serieuze drempel. Professionals erkennen dat zij niet altijd volledig zicht hebben op het totale inkomensplaatje. Daarnaast wijzen sommige respondenten op structurele financiële prikkels die een stap afremmen, zoals het verlies van inkomsten voor dagbestedingsaanbieders of productiviteitsverlies voor sociaal ontwikkelbedrijven.
- **Drempels en zorgen bij mensen**
  Mensen die (willen) switchen ervaren volgens professionals de overstap naar (meer) werk als spannend en risicovol. Zij noemen angst voor verlies van indicatie of uitkering, onzekerheid over terugval, en moeilijke formele communicatie die maken dat veel mensen die zouden kunnen switchen vasthouden aan het bekende. Ook ouders en begeleiders proberen mensen die (willen) switchen soms te beschermen tegen risico's, wat een volgende stap kan belemmeren. Daarnaast lichten professionals toe dat de stap van dagbesteding naar (beschut) werk voor sommige mensen zwaarder is dan verwacht, terwijl extra begeleiding of geleidelijke opbouw niet altijd beschikbaar is.

[51] Uit de antwoorden wordt niet duidelijk of dit betrekking heeft op een uitkering of salaris.

Aanpassingen in de werkprocessen om het switchen te vereenvoudigen

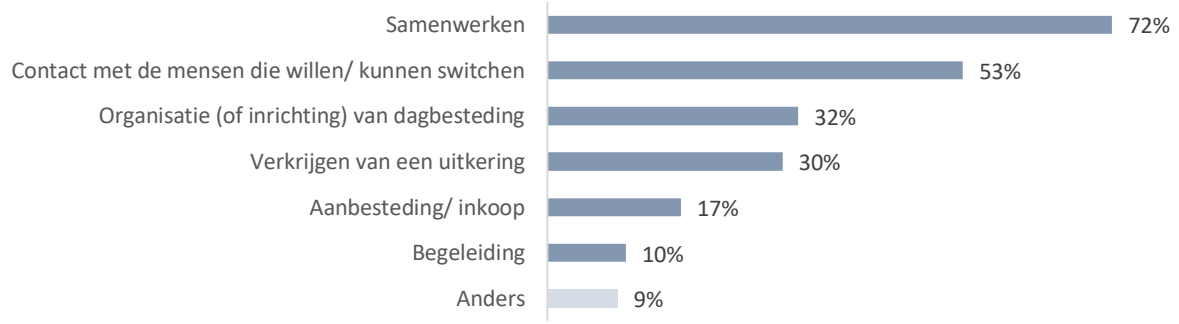
Naast de mogelijkheid om er aandacht aan te besteden en belemmeringen die optreden bij het versimpelen van switchen, is ook aan de respondenten gevraagd of er recent (in 2024 en 2025) veranderingen hebben plaatsgevonden in de werkprocessen om het switchen voor mensen te vereenvoudigen. Vier op de tien respondenten reageerden hier positief op en een vergelijkbaar deel (38 procent) gaf aan dat deze veranderingen niet hebben plaatsgevonden. Er is hierbij geen verschil in antwoorden tussen professionals in uitvoeringsorganisaties en directeuren, managers en beleidsmedewerkers.

Figuur 5.4.4. Veranderingen in de werkprocessen (n = 134)

Het merendeel van de respondenten die heeft aangegeven dat er wel veranderingen in de werkprocessen hebben plaatsgevonden om het switchen te vereenvoudigen, merkt op dat deze veranderingen betrekking hadden op het samenwerken (72 procent). Daarnaast geeft de helft (53 procent) van de respondenten aan dat de veranderingen te maken hadden met het contact met de mensen die (willen) switchen. De veranderingen hadden volgens de respondenten het minst betrekking op de begeleiding (10 procent) en aanbesteding/inkoop (17 procent).

Figuur 5.4.5. Thema's waarop de veranderingen in werkprocessen betrekking hadden (n = 53)

Andere thema's die de respondenten hebben genoemd waarop veranderingen in de werkprocessen betrekking hadden, zijn:

- Aanvraag uitkering op grond van de Participatiewet.
- Bruggen bouwen tussen verschillende stakeholders.
- Dagbesteding naar betaald werk en van Wajong /WIA naar werk.
- Overleg binnen pilot simpel switchen en korte lijnen.
- Simpel Switchen wordt ook intern steeds meer op de kaart gezet.

De meest genoemde concrete voorbeelden van wijzigingen in het werkproces zijn:

- Betere samenwerking (algemeen), maar ook specifieker de samenwerking met het UWV en gemeenten.
- Dagbesteding en betaald werk tegelijkertijd, als tussenstap naar betaald werk.
- Casusoverleg met externe zorginstellingen.
- Intensievere samenwerking aanbieders dagbesteding/werkplekken.
- Mogelijkheid tot terugkeer op oude plek.
- Op PRO/VSO scholen helpen met aanvraag voor beschut werk (bijvoorbeeld route A+).
- Deelname aan Stap voor stap-project (instituut GAK).

Aansluiting lokale werkprocessen op het Simpel Switchen programma

Om overstappen tussen dagbesteding en vormen van betaald werk minder risicovol te maken, passen gemeenten en ketenpartners hun werkprocessen aan. Uit de communicatie-uitingen van partnerorganisaties

(zoals Divosa, VGN en SAM) en de bijbehorende bezoekersaantallen blijkt dat dit concreet op drie niveaus gebeurt[52].

- **Inzet van praktische hulpmiddelen**
  Er wordt gebruikgemaakt van instrumenten zoals de Toolkit Snelle Aanvraag – Snel Besluit voor snellere duidelijkheid bij uitkeringsaanvragen en de Garantieknop voor het flexibel wisselen tussen uitkering en werk. Interne processen worden aangepast voor kortere doorlooptijden, eenduidige procedures en de integratie van landelijke hulpmiddelen. De bezoekersaantallen van webinars over deze tools zijn geregistreerd in de bijlagen.
- **Regionale lerende praktijken**[53,54]
  In de regio's Veenendaal, Weert, Eindhoven en Rotterdam zijn samenwerkingsverbanden opgezet tussen de sociaal ontwikkelbedrijven, gemeenten en zorgorganisaties. Onder begeleiding van Movisie wordt via actieonderzoek onderzocht hoe switches tussen zorg en werk kunnen verlopen zonder dat mensen rechten verliezen of financiële onzekerheid ervaren.
- **Kennisdeling en professionalisering**
  Via nieuwsbrieven, websites en sociale media worden simpel switchen thema's uitgelicht. De communicatie richt zich op het ondersteunen van professionals in de keten en het organiseren van landelijke inspiratiedagen.

Deze operationele aanpassingen vinden plaats binnen de bestaande wettelijke kaders en zijn erop gericht om de knelpunten tussen domeinen te verminderen.

De invloed van de Simpel Switchen producten en activiteiten op het inrichten of uitvoeren van werk(processen)

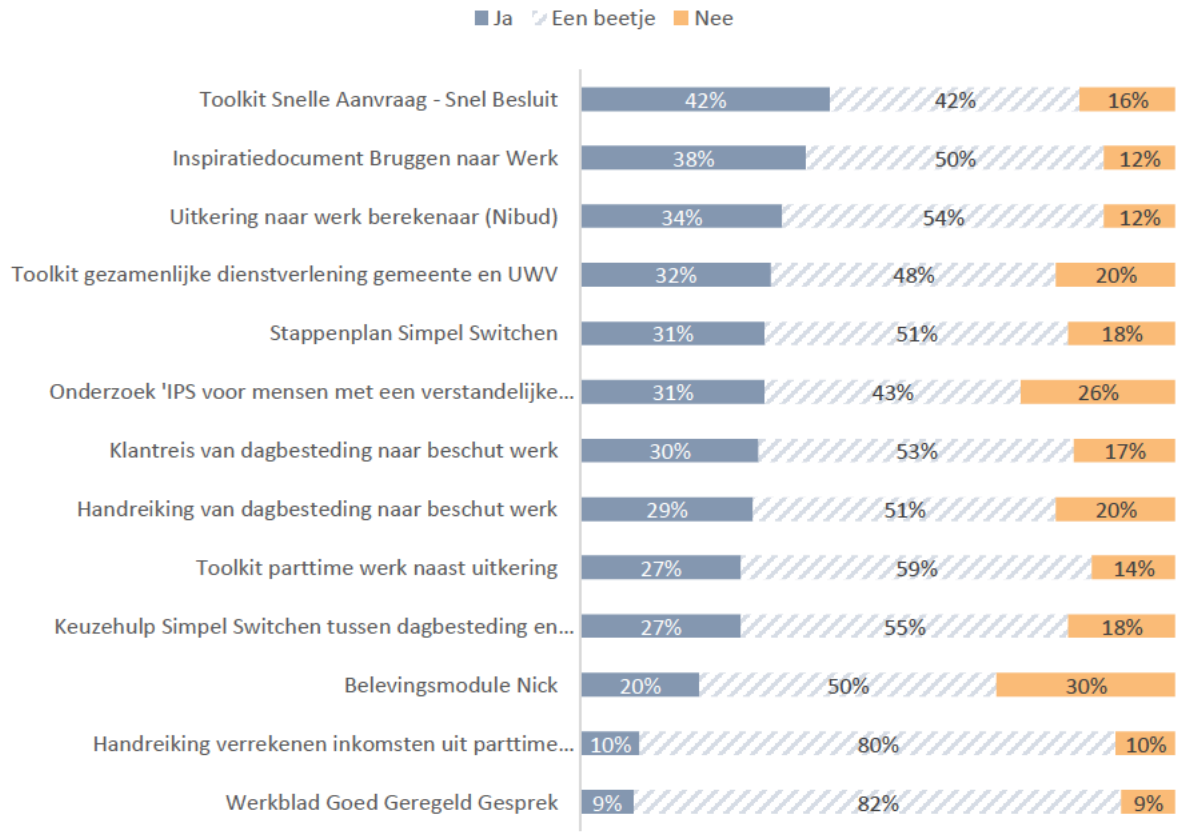
Producten van Simpel Switchen

Voor het merendeel van de respondenten (ongeveer driekwart) hebben de producten van Simpel Switchen invloed gehad op het inrichten op uitvoeren van (werk)processen. Dat varieert van echte invloed (9 tot en met 42 procent) tot een beetje invloed (42 tot en met 82 procent).

De *Toolkit Snelle Aanvraag – Snel Besluit* heeft volgens 42 procent van de respondenten invloed gehad op het inrichten of uitvoeren van werk(processen) en voor een even groot percentage heeft dit product een beetje geholpen. De meeste andere producten hebben geholpen bij ongeveer een op de drie respondenten (variërend van 27 tot 34 procent). Er zijn drie producten die voor een ruime minderheid van de respondenten hebben geholpen. Kortom, de producten hebben volgens de respondenten wel degelijk invloed gehad op het inrichten of uitvoeren van werk(processen). Vaak geldt dat ze een beetje hebben geholpen.

[52] Zie bijlage B4.2.
[53] https://cedris.nl/nieuws/lerende-praktijken-over-simpel-switchen-bij-ergon-iw4-en-risse-groep/
[54] https://www.movisie.nl/artikel/leren-over-simpel-switchen-veenendaal-weert-eindhoven-rotterdam

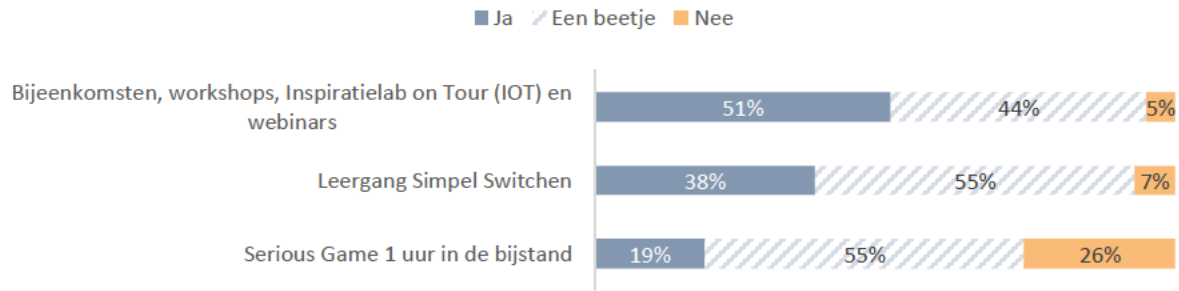
Figuur 5.4.6. Mate waarin de producten van Simpel Switchen invloed hebben gehad op het inrichten of uitvoeren van werkprocessen (n = 24 ~ 44)

Activiteiten van Simpel Switchen

Voor de activiteiten van Simpel Switchen en hun invloed op het inrichten of uitvoeren van werk(processen) zien we een vergelijkbaar resultaat als bij de producten van Simpel Switchen. De groep respondenten die positief heeft geantwoord is echter wat groter voor de activiteiten.

Figuur 5.4.7. Mate waarin de waarin de activiteiten van Simpel Switchen invloed hebben gehad op het inrichten of uitvoeren van werkprocessen (n = 29 ~ 51)

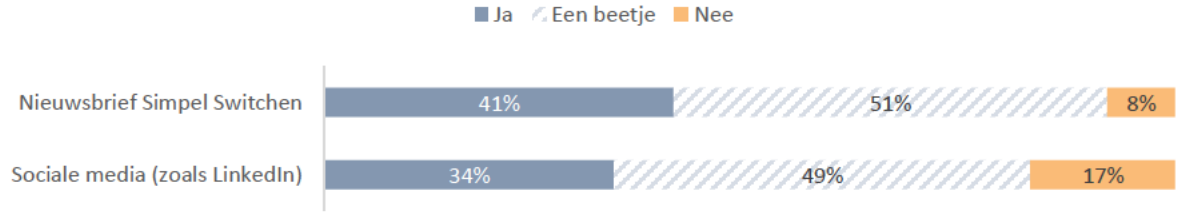
Tenminste drie kwart van de respondenten geeft aan dat activiteiten van Simpel Switchen (een beetje) invloed hebben gehad. Voor 95 procent van de respondenten hebben de bijeenkomsten, workshops, de Inspiratielabs on Tour en de webinars (een beetje) bijgedragen aan het inrichten of uitvoeren van werk(processen). Dit geldt ook voor 93 procent van de respondenten die de Leergang Simpel Switchen op dit aspect (enigszins) positief beoordelen.

Kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen

Wat betreft de kennis- en inspiratiekanalen laat de meerderheid van de respondenten weten dat de Nieuwsbrief van Simpel Switchen en de sociale media van Simpel Switchen ‘wel’ of ‘een beetje’ hebben bijgedragen aan het

inrichten of uitvoeren van de werkprocessen (respectievelijk 92 en 83 procent). Een kleine minderheid geeft aan dat deze kanalen er niet aan hebben bijgedragen.

Figuur 5.4.8. Mate waarin de kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen invloed hebben gehad op het inrichten of uitvoeren van werkprocessen (n = 51 ~ 64)

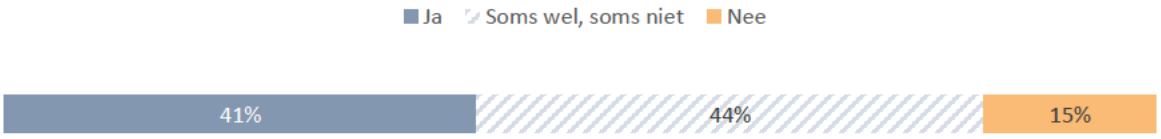

5.5. Ervaren knelpunten

Knelpunt: mensen kunnen adviseren

Een knelpunt waar de professionals tegenaanlopen, is hun kennis om mensen over Simpel Switchen goed te kunnen informeren. Vier op de tien respondenten laat weten voldoende op de hoogte te zijn van het programma om mensen te kunnen adviseren over welke stappen zij kunnen zetten. Een iets groter deel (44 procent) laat weten niet altijd over voldoende kennis te beschikken. Voor 15 procent geldt dat zij onvoldoende kennis hebben om mensen die willen switchen te adviseren.

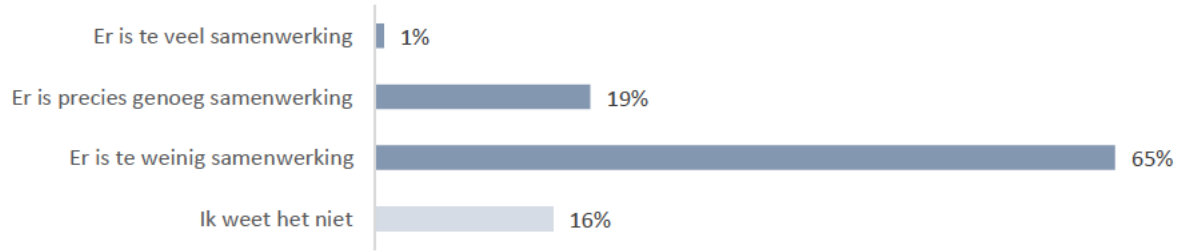
Figuur 5.5.1. Het voldoende kennen van Simpel Switchen om mensen te adviseren (n = 71)

Knelpunt: samenwerking tussen organisaties

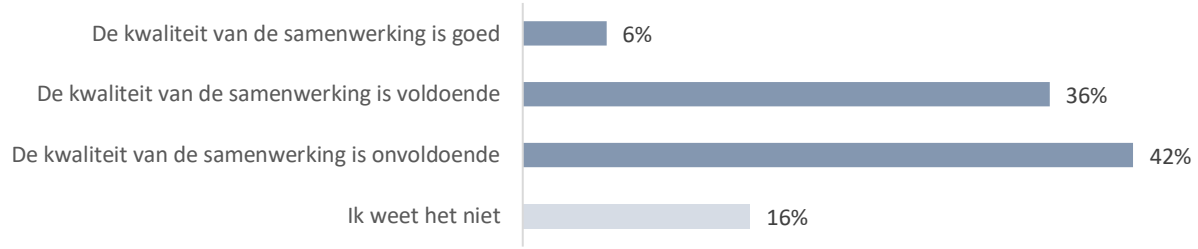
Een ander knelpunt voor professionals zien we in de samenwerking met andere (uitvoerings)organisaties. Een op de vijf (19 procent) respondenten lijkt hierover wel tevreden: zij menen dat er precies genoeg samenwerking is tussen (uitvoerings)organisaties. Een meerderheid (65 procent) vindt daarentegen dat er te weinig samenwerking is, ondanks dat er volgens veel respondenten al wel procesveranderingen hebben plaatsgevonden op het gebied van samenwerking (zoals in figuur 5.4.5 weergegeven).

Figuur 5.5.2. Frequentie van de samenwerking met andere (uitvoerings)organisaties (n = 122)

De respondenten zijn positiever over de kwaliteit van de samenwerking tussen (uitvoerings)organisaties: ruim een op de drie respondenten (36 procent) vindt de kwaliteit voldoende en 6 procent laat weten dat de kwaliteit van de samenwerking goed is. Een relatief groot deel (42 procent) meent dat de kwaliteit van de samenwerking onvoldoende is.

Figuur 5.5.3. Kwaliteit van de samenwerking met andere (uitvoerings)organisaties (n = 121)

5.6. Samenvatting

Gesprekken met (potentiële) switchers

Professionals besteden in hun gesprekken veel aandacht aan belemmeringen bij het switchen. Met name belastbaarheid, beperkingen, arbeidsvaardigheden en (inkomens)gevolgen worden vaak besproken. Daarnaast geven professionals aan dat inkomen, toeslagen, de vraag of werken loont, ondersteuningsbehoefte en perspectief standaard onderdeel zijn van de gesprekken.

Kennis van het landelijke programma Simpel Switchen

Een overgrote meerderheid van de respondenten is bekend met het landelijke programma Simpel Switchen (87 procent). Bekendheid met Simpel Switchen verschilt ook nauwelijks tussen de respondenten van verschillende organisaties.

Producten, activiteiten en kennis- en inspiratiekanalen van Simpel Switchen

De producten van Simpel Switchen zijn niet allemaal even bekend en worden in het algemeen weinig gebruikt, een resultaat dat past bij de fase waarin het programma Simpel Switchen zich bevindt. Een positief resultaat is dat gebruikers van de producten er (zeer) tevreden over zijn. Hetzelfde geldt voor de activiteiten die Simpel Switchen organiseert. Een groot deel van de respondenten geeft aan dat de producten en activiteiten van Simpel Switchen (een beetje) invloed hebben gehad op het inrichten of uitvoeren van hun werkprocessen.

Verder zien we dat beleidsmedewerkers, managers en directeuren gemiddeld genomen beter bekend blijken te zijn met de producten en activiteiten van Simpel Switchen dan uitvoerende professionals, wat wijst op een sterker bereik op beleidsmatig dan op uitvoerend niveau.

Wat betreft de kennis- en inspiratiekanalen, zoals de sociale media en nieuwsbrief van Simpel Switchen, laten resultaten uit zowel de WebAnalytics als de enquête zien dat deze kanalen mensen bereiken. In de enquête zien we terug dat een meerderheid de kanalen kent én leest.

Handelingsruimte en werkprocessen

Een meerderheid van de professionals ervaart ruimte om het perspectief van mensen die willen switchen centraal te stellen, bijvoorbeeld door het proces uit te leggen en knelpunten te bespreken. Tegelijkertijd geeft een aanzienlijk deel aan onvoldoende informatie te hebben over de mogelijkheden, stappen en gevolgen van een switch. Switchen wordt door professionals overwegend als moeizaam ervaren. De professionals hebben dus wel de ruimte, maar ze lijken onvoldoende kennis tot hun beschikking te hebben om die goed in te vullen.

Ongeveer vier op de tien respondenten geeft aan dat er recent aanpassingen in werkprocessen zijn doorgevoerd om het switchen te vereenvoudigen. Deze veranderingen hebben vooral betrekking op samenwerking tussen organisaties en op het contact met mensen die (willen) switchen. Minder vaak gaan veranderingen over begeleiding, aanbesteding of structurele inrichting.

Belemmeringen en knelpunten

Professionals ervaren verschillende belemmeringen en knelpunten bij het ondersteunen van mensen die switchen. Vaker genoemde problemen zijn:

- Complexiteit van wet- en regelgeving (zowel op landelijk als lokaal niveau).
- Financiële onzekerheid voor cliënten.

- Beperkte samenwerking tussen organisaties.
- Onzekerheid en angst bij cliënten zelf.

Daarnaast geeft vier op de tien professionals aan onvoldoende kennis te hebben van Simpel Switchen om mensen goed te kunnen adviseren.

Overkoepelend beeld

Het hoofdstuk laat zien dat Simpel Switchen bij respondenten vooral bekend is als kennis- en inspiratieprogramma, met een redelijk tot goed bereik via communicatie en bijeenkomsten. Ook geeft circa 40 procent van de respondenten aan dat er aanpassingen in werkprocessen hebben plaatsgevonden om het switchen te vereenvoudigen. Dit laat zien dat er wel degelijk veranderingen in de praktijk worden doorgevoerd maar dat er aandacht nodig blijft om veranderingen in werkprocessen te verbreden.

Het gebruik van concrete producten en instrumenten van Simpel Switchen is nog relatief laag, mede doordat deze nog niet goed bekend zijn bij een brede groep uitvoerende professionals. Switchen wordt in de praktijk dan ook nog vaak als een complex en moeizaam proces ervaren, waarbij meerdere belemmeringen een rol spelen. Het vergroten van de bekendheid en toepassing van beschikbare instrumenten kan bijdragen aan verdere versterking van de uitvoeringspraktijk.

6. Lokale implementatie en uitvoering

Dit hoofdstuk analyseert de huidige stand van zaken rondom het Simpel Switchen programma, met een focus op de interactie tussen wet- en regelgeving, lokale implementatie en de uitvoeringsrealiteit. In dit hoofdstuk kijken we opnieuw naar het perspectief van professionals. Verder vormen diverse openbare en opgehaalde informatiedocumenten en cijfers als bronnen voor dit hoofdstuk.

We onderzoeken in dit hoofdstuk eerst de lokale laag, waar gemeenten binnen bestaande kaders de werkprocessen en regelgeving aanpassen. Vervolgens schuiven we door naar de rol van Simpel Switchen als agendasetter en de concrete wetswijzigingen die zijn doorgevoerd. Tot slot belichten we de systemische en operationele knelpunten die de doelen van Simpel Switchen in de weg staan.

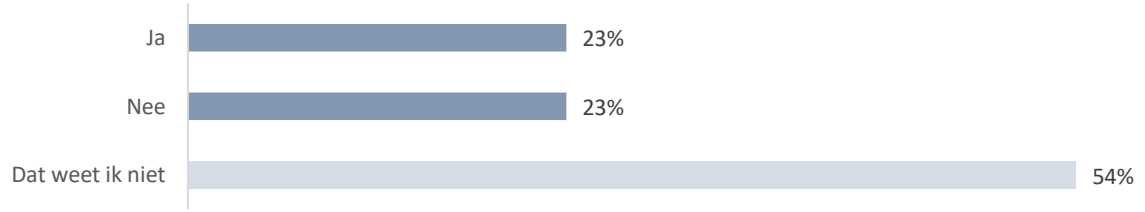
Respons[55]
De enquêteresultaten geven een totaalbeeld van alle respondenten die de betreffende vragen hebben ingevuld. Enkel de paragraaf over de lokale regelgeving (paragraaf 6.1) gaat over de respondenten die werken bij een gemeente (in totaal werken 70 respondenten bij een gemeente, maar de n kan afwijken per vraag). Daarnaast hebben respondenten bij de vragen over de samenwerking in paragraaf 6.3 (vindbaarheid en frequentie) alleen antwoord gegeven op de partijen waarmee zij samenwerken; verdere toelichting is gegeven in de paragraaf.

6.1. Lokale regelgeving

Bekendheid wijzigingen in lokale regelgeving bij gemeenten

Of er wijzigingen zijn geweest in lokale regelgeving die het switchen moeten vereenvoudigen, is voor de grootste groep respondenten niet bekend. Onder de professionals in uitvoeringsorganisaties, wethouders, bestuurders, directeuren, managers en beleidsmedewerkers die bij een gemeente werken, weet 54 procent niet of er wijzigingen zijn geweest. Ongeveer een kwart zegt dat wijzigingen hebben plaatsgevonden en ongeveer een kwart geeft aan dat er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden in lokale regelgeving.

Figuur 6.1.1. Zijn er wijzigingen geweest in lokale regelgeving voor het vereenvoudigen van switches (n = 65)

Dertien respondenten hebben in de enquête voorbeelden van lokale wijzigingen gegeven. De meest genoemde voorbeelden zijn:

- Garantieknop om uitproberen te stimuleren.
- Bij aanvaarden werk; ondersteuning bieden om armoedeval te voorkomen en flexibele inkomsten te verrekenen.
- Verkort aanvraagformulier bij terugkeer naar uitkering.

6.2. Landelijke wet- en regelgeving

Rol van Simpel Switchen in landelijke wet- en regelgeving

Het programma Simpel Switchen identificeert vanuit landelijke onderzoeken en ervaringen van mensen knelpunten in wet- en regelgeving. In de Kamerbrief van 8 mei 2025 is opgemerkt dat altijd wordt bekeken of voor het implementeren van lokale (proces)veranderingen aanpassing van landelijke wet- en regelgeving nodig en mogelijk is.[56] Uit de analyse blijkt daarnaast dat in de uitvoering van het landelijk programma nadruk is gelegd

[55] In totaal hebben 222 respondenten de enquête ingevuld. Niet alle respondenten hebben alle vragen beantwoord waardoor de n kan afwijken per vraag.
[56] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/05/08/voortgangsbrief-programma-simpel-switchen-in-de-participatieketen

op beleidsontwikkeling. Het programma functioneert daarbij vooral als agendasetter: in Kamerbrieven en programmateksten is de lijn dat knelpunten systematisch worden verzameld en dat - waar nodig - aanpassing van wettelijke kaders wordt verkend en wordt meegedacht over aanpassingen van wetten die knelpunten opleveren bij overgangen naar betaald werk. Zo is naar aanleiding van opgehaalde knelpunten onder meer de Wajong in 2021 aangepast en lopen er maatregelen mee in spoor 1 van Participatiewet in balans (zie ook kader Participatiewet in Balans). In deze wet zitten voorstellen uit Simpel Switchen, zoals het bufferbudget.

Participatiewet in Balans

De Participatiewet in Balans is een wetsvoorstel dat de bestaande Participatiewet vereenvoudigt en mensgerichter maakt. Het doel is om meer vertrouwen, meer maatwerk en minder bureaucratie te creëren voor mensen met een bijstandsuitkering en voor professionals die de wet uitvoeren. De wet probeert de ervaren hardheden te verzachten en professionals meer ruimte te geven om op maat te werken. Deze wet voert per 1 januari 2026 maatregelen uit die op de korte en middellange termijn realiseerbaar zijn (Spoor 1 van het programma Participatiewet in Balans). Voor de langere termijn wordt gewerkt aan een fundamentele herziening (Spoor 2). Daarnaast is er een apart spoor dat zich richt op het versterken van de vakkundigheid in (de verandering naar) de herziene Participatiewet (spoor 3).

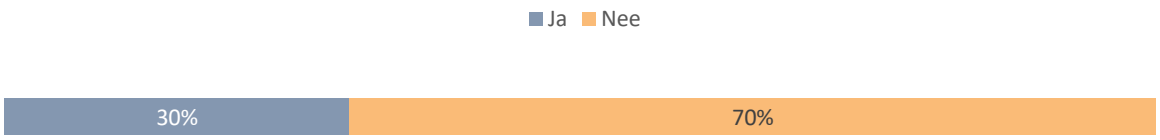
De Participatiewet in Balans introduceert een pakket wijzigingen dat nauw aansluit bij de doelen van het landelijke programma Simpel Switchen. Dat geldt met name voor de inzet op soepele overgangen tussen uitkering, (beschut) werk, participatie en onderwijs. Zo vereenvoudigt de wet procedures zoals de aanvraagroute en identificatie-eisen, waardoor gemeenten sneller en flexibeler kunnen schakelen bij overstappen naar werk of opleiding. Daarnaast zijn nieuwe instrumenten zoals de uniforme verrekening van inkomsten en het bufferbudget gericht op het verkleinen van inkomensschommelingen bij wisselen tussen uitkering en werk. Verder zorgt meer ruimte voor maatschappelijke participatie en mantelzorg dat burgers zonder inkomensrisico stappen kunnen zetten richting werk, leren of dagbesteding. Dit creëert soepelere ontwikkellijnen over domeinen heen. En de vaste jaarlijkse giftenvrijlating (€1.200) en een nieuwe manier van bepalen van vermogen verminderen administratieve druk en onzekerheid, wat transities naar werk of scholing minder risicovol maakt. Met deze en andere wijzigingen versterkt de Participatiewet in Balans de randvoorwaarden die ook voor Simpel Switchen van belang zijn cruciaal: minder uitvoeringscomplexiteit, meer inkomenszekerheid en een grotere discretionaire ruimte voor professionals. Dit maakt het eenvoudiger om burgers in hun ontwikkeling te ondersteunen, waardoor overstappen tussen regelingen of trajecten daadwerkelijk simpeler wordt.

Daarnaast is de nadruk gelegd op de inzet van uitvoeringsinstrumenten (zoals toolkits en de rekenhulp) die binnen bestaande wetgeving toepasbaar zijn. Deze praktische en makkelijk te gebruiken producten dienen inzicht, duidelijkheid en handvatten te bieden aan de mensen die (willen) switchen, hun omgeving én de professionals die hen daarbij helpen.

Bekendheid wijzigingen landelijke wet- en regelgeving

De wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving die het switchen moeten vereenvoudigen zijn grotendeels niet bekend. Onder de professionals in uitvoeringsorganisaties, wethouders, bestuurders, directeuren, managers en beleidsmedewerkers geeft 30 procent aan bekend te zijn met de wijzigingen. De meerderheid, 70 procent, kent de wijzigingen niet op het moment van de dataverzameling. Onder de verschillende vertegenwoordigde partijen zien we verschillende bewegingen die we met voorzichtigheid moeten interpreteren, omdat de groepen niet volledig gelijkwaardig en relatief klein zijn. Onder respondenten die werkzaam zijn bij 1) de gemeente, 2) zorgorganisaties en 3) sociaal ontwikkelbedrijven zien we een vergelijkbare verdeling naar wel en niet bekend zijn: rond de 70 procent is niet bekend met de wijzigingen. Onder respondenten die werken bij een organisatie die dagbesteding aanbiedt zijn bijna alle respondenten *niet* bekend met de wijzingen. Onder de respondenten die bij het UWV werken zien we een ander beeld, bijna alle respondenten zijn namelijk *wel* bekend met de wijzigingen.

Figuur 6.2.1. Bekend met wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving voor het vereenvoudigen van switchen (n = 186)

De respondenten hebben in de enquête verschillende voorbeelden genoemd van wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving die ze kennen. In totaal hebben 47 respondenten een antwoord achtergelaten. De volgende wijzigingen zijn het meest genoemd:

- Participatiewet in balans
- Simpel switchen
- Verruiming doelgroepen baanafspraak
- Experiment DGA
- Aanpassing beschut werk en doelgroep
- Uitzondering 4 weken zoektermijn
- No-riskpolis levenslang geldig
- Vereenvoudigde Wajong

6.3. Knelpunten die voortkomen uit het systeem

In hoofdstuk 5 zijn al verschillende knelpunten en belemmeringen aan bod gekomen die het versimpelen van switchen bemoeilijken, zoals (een gebrek aan) informatie of financiële onzekerheid. In de huidige paragraaf gaan we verder in op de knelpunten die systemisch of organisatorisch van aard zijn. Uit de resultaten in hoofdstuk 5 blijkt namelijk voor de helft van de professionals dat 1) lokale regelgeving en werkprocessen en 2) de landelijke wet- en regelgeving een belemmering vormen in het versimpelen van switches. Om een volledig beeld te schetsen van deze systeemknelpunten, wordt in deze paragraaf ingezoomd op wet- en regelgeving, inrichting van de werkprocessen, de uitvoering en de samenwerking.

6.3.1. Niet-aansluitende wet- en regelgeving

Professionals ervaren dat de landelijke en lokale wet- en regelgeving onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Professionals geven aan dat dit zich, naar hun mening, op twee niveaus voordoet:

- Landelijke wetgeving: de wet- en regelgeving binnen de Wmo, Participatiewet en Wlz en de door UWV uitgevoerde werknemersverzekeringen en voorzieningen sluiten volgens professionals onvoldoende op elkaar aan. Naar hun mening ontstaat dit doordat domeinen eigen indicaties, criteria en financieringsstromen hebben die elkaar vaak uitsluiten. Hierdoor worden switches ingewikkeld of, volgens respondenten, soms zelfs onmogelijk.
- Lokale regelgeving: het lokaal beleid verschilt sterk per gemeente. Hierdoor kan dezelfde casus in de ene gemeente wel slagen en in de andere vastlopen, zonder dat de precieze reden hiervoor bij de professionals altijd duidelijk is.

Het gebrek aan eenduidigheid stimuleert mensen die (willen) switchen en professionals niet altijd.

6.3.2. Inrichting van werkprocessen

Naast de regelgeving vormen de werkprocessen in de verschillende organisaties een knelpunt. De processen zijn vaak nog niet ingericht om de gewenste beweging van 'simpel switchen' te ondersteunen. Hierdoor vergt elke casus veel individueel uitzoekwerk. Omdat simpel switchen vraagt om maatwerk, afstemming en uitzonderingen op bestaande regels, schuren de huidige werkprocessen soms met de praktijk.

6.3.3. Uitvoeringsproblemen: tijdsdruk en gebrek aan capaciteit en middelen

Ook praktische uitvoeringsproblemen bemoeilijken het proces. Professionals geven aan onvoldoende tijd, kennis en middelen te hebben om switches zorgvuldig te begeleiden. De hoge werkdruk en beperkte capaciteit maken het noodzakelijke maatwerk lastig uitvoerbaar. Door verloop van personeel gaat bovendien kennis verloren, waardoor de uitvoering afhankelijk wordt van een kleine groep ervaren of bevlogen medewerkers.

6.3.4. Kwaliteit integrale samenwerking

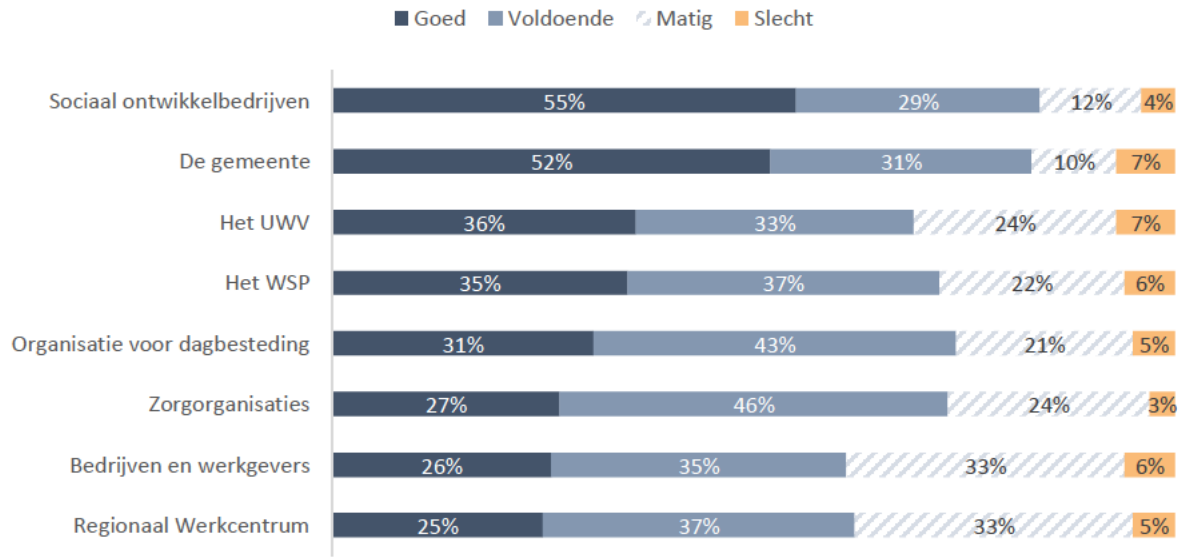
De kwaliteit van de integrale samenwerking is gemeten door te kijken naar de ervaringen rondom de vindbaarheid van andere partijen en de frequentie van samenwerking tussen verschillende partijen. Ook is er met de enquête informatie opgehaald over de knelpunten binnen de (integrale) samenwerking.

Samenwerking als knelpunt binnen de keten

Professionals hebben samenwerking genoemd als belemmering die het versimpelen van switches bemoeilijkt en verder toegelicht in de enquête. Professionals zien dat de samenwerking tussen gemeenten, UWV, zorgaanbieders en sociaal ontwikkelbedrijven kwetsbaar is. Organisaties werken vanuit eigen regelingen en budgetten, waardoor onduidelijk is wie verantwoordelijk is voor welke stap. Door personele wisselingen en het ontbreken van vaste contactpersonen valt opgebouwde kennis gemakkelijk weg en moeten partners regelmatig opnieuw beginnen, waardoor trajecten stil kunnen vallen zonder dat iemand dit tijdig signaleert. Regionale verschillen zijn volgens professionals groot en in sommige gebieden ontbreekt een stevig verankerd samenwerkingsverband.

Vindbaarheid van andere partijen

Figuur 6.3.1. Mate waarin organisaties andere partijen kunnen vinden voor het begeleiden van mensen bij een switch (n = 85 ~ 108)

Over het algemeen zijn, in het kader van samenwerking, andere partijen voldoende of goed te vinden. De sociaal ondernemers en werkgevers, professionals in uitvoeringsorganisaties en directeuren of wethouders kunnen de sociaal ontwikkelbedrijven (55 procent *goed*) en de gemeenten (52 procent *goed*) het beste vinden in de begeleiding van mensen bij een switch. De andere partijen worden door (ruim) de helft van de respondenten matig tot goed gevonden. De partijen worden over het algemeen door weinig respondenten slecht gevonden, maximaal 7 procent van de respondenten vindt een organisatie (de gemeente en het UWV) slecht.

De cijfers over de vindbaarheid van andere partijen gaan over de respondenten die ook daadwerkelijk samenwerken met de opgesomde partijen. In de enquête was het mogelijk om aan te geven dat je zelf bij een partij werkt of niet samenwerkt met een genoemde partij[57].

Respondenten hebben verder andere partijen en organisaties opgenoemd en beoordeeld. Andere partijen die volgens de respondenten goed te vinden zijn, zijn: re-integratie partners of bedrijven, VGN, voortgezet speciaal

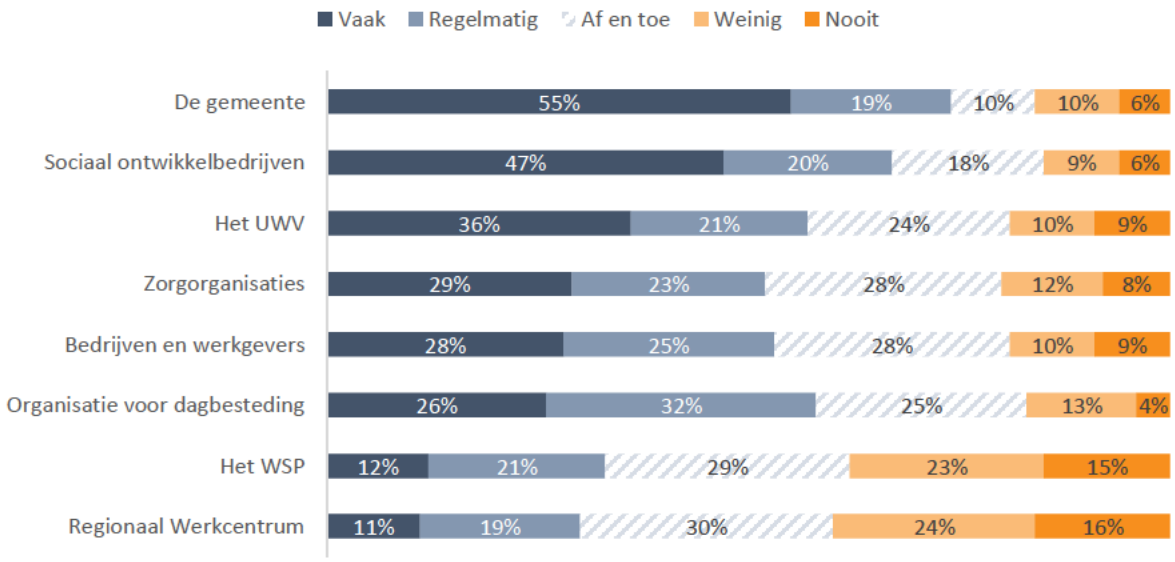
[57] Voor de interpretatie van de uitkomsten, zijn de antwoorden 'werk ik niet mee samen' en 'hier werk ik zelf' uit de analyse gefilterd

onderwijs (VSO) en praktijkonderwijs (PRO), wethouders en het project THIE[58]. Respondenten hebben verder aangegeven dat hulpverleners voldoende te vinden zijn.

Frequentie van samenwerking tussen professionals uit verschillende domeinen

De meeste samenwerking, in termen van frequentie, vindt plaats met gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven, respectievelijk 55 en 47 procent van de respondenten werkt vaak samen met deze partijen. De helft van de respondenten werkt regelmatig tot vaak samen met het UWV, zorgorganisaties, bedrijven en werkgevers en organisaties voor dagbesteding. Met het WSP en Regionaal Werkcentrum wordt er het minst, in verhouding tot de andere partijen, samengewerkt (respectievelijk 38 en 40 procent).

Figuur 6.3.2. Frequentie van samenwerking tussen partijen (n = 83 ~ 106)

Andere partijen waar professionals vaak mee samenwerken, zijn: reïntegratiebedrijven, VGN, voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en praktijkonderwijs (PRO), ook wordt project THIE[59] genoemd.

6.4. Samenvatting

Het landelijke programma Simpel Switchen fungeert als een motor voor hervormingen in de sociale zekerheid, waarbij in landelijke wetgeving zoals de Participatiewet in Balans en de Wajong aanpassingen worden gedaan om soepelere overgangen naar betaald werk mogelijk te maken. Deze maatregelen, zoals het bufferbudget en vereenvoudigde procedures, creëren de noodzakelijke ruimte voor mensen en professionals voor het versimpelen van switchen. Parallel hieraan passen gemeenten hun lokale regelgeving en werkprocessen aan met instrumenten als de 'garantieknop' en snelle aanvraagformulieren om risico's te verkleinen.

Echter, er bestaat een verschil tussen deze inhoudelijke vooruitgang en de praktische uitvoering. Ondanks de wijzigingen is de bekendheid onder professionals beperkt: 70 procent van wijzigingen in de landelijke regelgeving en 54 procent van de (mogelijke) lokale aanpassingen is onbekend bij de uitvoeringspraktijk. Hierbij is de nuancering te maken dat de Participatiewet in Balans recentelijk in werking is getreden, waardoor de bekendheid wellicht nog beperkt is. Daarnaast kan het zijn dat professionals wel op de hoogte zijn van aanpassingen in de landelijke wet- en regelgeving zoals Participatiewet in balans, maar deze niet expliciet koppelen aan het concept van 'simpel switchen'.

Verder ervaren professionals systemische knelpunten. Zij geven aan dat er onvoldoende aansluiting is tussen verschillende wetten en werkwijzen, wat switchen bemoeilijkt. In mindere mate komen ook uitvoeringsproblemen zoals tijdsdruk en beperkte capaciteit naar voren als ervaren knelpunten voor professionals. Hoewel de samenwerking tussen partijen over het algemeen goed verloopt, blijft de keten

[58] Mogelijk bedoelt de respondent Project THIEA. Dit is een Europees initiatief dat zich richt op de succesvolle overgang van school naar werk voor jongvolwassenen met speciale ondersteuningsbehoeften.
[59] Mogelijk bedoelt de respondent Project THIEA. Dit is een Europees initiatief dat zich richt op de succesvolle overgang van school naar werk voor jongvolwassenen met speciale ondersteuningsbehoeften.

kwetsbaar door eigen werkwijzen, onduidelijke verantwoordelijkheden en het ontbreken van vaste contactpersonen. De resultaten wijzen momenteel op een discrepantie tussen het beleid en de praktijk voor het versimpelen van switches.

7. Conclusies

In dit slothoofdstuk brengen we de bevindingen uit het onderzoek samen en beantwoorden we expliciet de centrale onderzoeksvragen over het programma Simpel Switchen. Het hoofdstuk combineert inzichten uit de analyse van CBS-microdata over bewegingen in de participatieketen met bevindingen uit enquêtes onder professionals. Daarnaast hebben we gebruikgemaakt van een analyse van het landelijke programma, de beleidsontwikkeling en de onderliggende beleidstheorie. Ons doel is niet om causale effectiviteit vast te stellen, maar om te duiden wat de waargenomen patronen zeggen over de werking, meerwaarde en ontwikkelopgave van het programma.

Het hoofdstuk is als volgt opgebouwd. Na deze inleiding wordt eerst ingegaan op de omvang en aard van mensen die switchen. Vervolgens worden de twee hoofdvragen besproken. Eerst wordt ingegaan op de effecten van Simpel Switchen op de betrokkenheid en het handelen in de uitvoeringspraktijk (hoofdvraag 1). Vervolgens wordt stilgestaan bij de omvang en aard van de knelpunten bij switches en bij de vraag in hoeverre het programma bijdraagt aan daadwerkelijk makkelijker, veiliger en duurzamer switchen voor mensen (hoofdvraag 2). Het hoofdstuk sluit af met een reflectie op de betekenis en ontwikkelopgave van het programma.

7.1. Omvang en aard switches

De cohortanalyse laat zien dat er in de periode 2019–2024 sprake is van mobiliteit binnen de participatieketen. Mensen bewegen tussen dagbesteding, beschut werk, banenafspraak en regulier werk. Vooral richting betaald werk of betaald werk met minder ondersteuning en in mindere mate de andere kant op. Tegelijkertijd blijkt dat veel mensen langdurig in dezelfde positie blijven. De waargenomen stabiliteit betreft de begin- en eindsituatie. Tussentijdse wisselingen tussen participatieposities blijven buiten beeld. De feitelijke participatieroutes kunnen daarom dynamischer zijn geweest dan de cohortanalyse laat zien. De mobiliteit die we zien hangt samen met verschillende factoren, zoals levensloop, gezondheid en arbeidsmarktontwikkelingen, en kan niet direct worden toegeschreven aan het programma Simpel Switchen. Dit betekent dat de aanwezigheid van beweging op zichzelf geen eenduidige indicator is van het succes van het programma. Daarnaast kan een toename van mobiliteit relevant zijn vanuit het perspectief van de doelstellingen van Simpel Switchen. Wanneer vaker wordt gewisseld tussen vormen van betaald werk en participatie, kan dit erop wijzen dat drempels in het systeem afnemen en dat overgangen toegankelijker worden. Dat betekent echter dat mobiliteit vooral betekenis krijgt wanneer deze kan worden verbonden aan verbeterde randvoorwaarden – zoals grotere voorspelbaarheid, minder risico's voor betrokkenen en meer ondersteuning bij overgangen – en niet enkel aan het aantal switches op zichzelf.

Beperkte duurzame doorstroom

Van de 35.666 personen jonger dan 67 jaar die in 2019 gebruikmaakten van dagbesteding, stroomden tussen 2019 en 2024 in totaal 3.140 personen door naar betaald werk. Dit komt neer op een doorstroompercentage van 8,7 procent. Dit percentage vormt een absolute ondergrens, omdat we hierbij zijn uitgegaan van alle mensen in dagbesteding, terwijl slechts een deel van hen een traject volgt dat gericht is op ontwikkeling richting betaald werk (arbeidsmatige dagbesteding). Volgens het rapport Simpel switchen op de kaart heeft ongeveer 24 procent van de deelnemers aan arbeidsmatige dagbesteding ontwikkelpotentieel richting betaald werk. Het aantal personen in arbeidsmatige dagbesteding is in de beschikbare microdata echter niet vast te stellen. Daardoor kunnen we de omvang van de feitelijke doelgroep voor uitstroom naar betaald werk niet bepalen. Wanneer we aannemen dat de groep met ontwikkelpotentieel overeenkomt met 24 procent van de populatie dagbesteding jonger dan 67 jaar (circa 8.560 personen), dan vertegenwoordigen de 3.140 gerealiseerde doorstromers ongeveer 36 procent van deze groep. Dit percentage beschouwen we als een indicatieve benadering en niet als een directe schatting van de daadwerkelijke doorstroomkans, omdat de daadwerkelijke omvang van de populatie arbeidsmatige dagbesteding onbekend is. We hebben hierbij impliciet aangenomen dat de groep van 8.560 personen (24 procent van 35.666) een redelijke benadering is van de groep met ontwikkelpotentieel.

Ook binnen de vormen van betaald werk zien we relevante ontwikkelingen. Mensen die in 2019 in beschut werk zaten, stromen relatief vaak door naar de banenafspraak. Deze overgang laat zien dat een deel van de mensen zich verder ontwikkelt naar een minder intensief ondersteunde vorm van werk. Daarnaast zien we dat mensen die in 2019 via de banenafspraak werkten, met enige regelmaat doorstromen naar regulier werk. Hoewel deze groep relatief beperkt is in verhouding tot het totale cohort, laat zij zien dat verdere arbeidsmarktparticipatie voor een deel van de doelgroep mogelijk is. De cohortanalyse onderstreept daarmee dat de banenafspraak een cruciale schakel vormt in de participatieketen.

Tegelijkertijd laten de cijfers zien dat deze doorstroom niet de dominante beweging is. Net als bij dagbesteding blijft ook binnen beschut werk en de banenafspraak een groot deel van de mensen na vijf jaar actief in dezelfde participatiepositie. De participatieketen functioneert daarmee niet uitsluitend als een opeenvolging van stappen richting regulier werk, maar ook als een stelsel waarin voor veel mensen langdurige participatie op een passende plek centraal staat.

Deeltijdwerk

De cijfers laten zien dat deeltijdwerk in verschillende mate voorkomt per participatiepositie. In beschut werk werkt een groot deel van de mensen in deeltijd (76,3 procent). Ook bij de banenafspraak is deeltijdwerk gebruikelijk (59,4 procent). In regulier werk ligt dit aandeel lager (41,7 procent), maar is het nog steeds substantieel. Deeltijdwerk blijkt daarmee een structureel kenmerk van beschut werk en de banenafspraak. Hoewel de verschillen tussen 2019 en 2024 beperkt zijn, werkt in deze participatieposities een meerderheid van de mensen minder dan 35 uur per week. Daarnaast werken personen die loon combineren met een uitkering vaker in deeltijd dan personen die uitsluitend loon ontvangen. De resultaten laten daarmee zien dat participatie voor een aanzienlijk deel van de doelgroep plaatsvindt via deeltijdwerk. Doorstroom naar werk betekent daarom niet automatisch uitstroom naar voltijdswerk of een situatie waarin geen aanvullende inkomensondersteuning meer nodig is. Deze resultaten sluiten aan bij het uitgangspunt van Simpel Switchen dat participatie niet per se bestaat uit een overgang naar voltijdswerk, maar uit het zetten van een passende en duurzame stap binnen de participatieketen.

Inkomstenbronnen

De verschillen tussen participatieposities zijn duidelijk zichtbaar in de inkomenspositie. Bij dagbesteding is een uitkering doorgaans de belangrijkste inkomensbron. In beschut werk en bij de banenafspraak vormt loon de basis van het inkomen, maar wordt dit regelmatig aangevuld met een uitkering. Bij de interpretatie is van belang dat de participatiepositie op een peilmoment is vastgesteld, terwijl de inkomensbronnen betrekking hebben op het gehele kalenderjaar. Daardoor kunnen combinaties voorkomen die op het eerste gezicht minder logisch lijken, bijvoorbeeld looninkomsten bij mensen die op het peilmoment dagbesteding volgden, of uitsluitend een uitkering bij mensen die op het peilmoment werkten. Dit kan samenhangen met veranderingen binnen het jaar, zoals tijdelijk werk, uitstroom of instroom richting werk. Bij mensen die in 2019 tot het cohort dagbesteding of beschut werk behoorden, neemt het aandeel met looninkomsten toe en neemt het aandeel dat uitsluitend leeft van een uitkering af. De sterkste verbetering is zichtbaar bij het cohort beschut werk. Bij het cohort banenafspraak blijft het beeld relatief stabiel. Deze uitkomsten laten zien hoe de inkomenssituatie van cohorten zich heeft ontwikkeld, maar niet via welke participatieroutes die ontwikkeling heeft plaatsgevonden. Tussentijdse switches tussen participatieposities zijn in deze analyse buiten beschouwing gelaten en kunnen daarom niet afzonderlijk worden geduid. Aanvullende uitkeringen hangen bovendien niet alleen samen met de participatiepositie zelf, maar ook met arbeidsduur, verdiencapaciteit en ondersteuningsbehoefte. Dat veel mensen in beschut werk en de banenafspraak in deeltijd werken, laat zien dat aanvullende inkomensondersteuning ook bij betaald werk relevant blijft.

Omvang en aard van ervaren drempels

De ervaringen van professionals geven nadere duiding aan deze patronen. Zij signaleren dat onzekerheid over inkomen, het risico op verlies van ondersteuning en de complexiteit van regelgeving een belangrijke rol spelen bij overstappen. Deze drempels maken dat bewegingen wel plaatsvinden, maar vaak nog niet als eenvoudig, veilig of goed ondersteund worden ervaren. Daarmee sluiten de kwalitatieve bevindingen aan bij het beeld uit de kwantitatieve data: beweging is aanwezig, maar de condities waaronder deze plaatsvindt zijn vaak nog kwetsbaar.

De cohortanalyse laat daarmee drie ontwikkellijnen zien: een kleine zichtbare doorstroom vanuit dagbesteding naar betaald werk, een duidelijke ontwikkeling van beschut werk naar de banenafspraak en doorstroom vanuit de banenafspraak naar regulier werk. Samen laten deze bewegingen zien dat op verschillende plekken in de participatieketen ontwikkeling richting meer arbeidsmarktparticipatie plaatsvindt, terwijl tegelijkertijd stabiliteit voor veel mensen de dominante uitkomst blijft. Deze kwantitatieve patronen ondersteunen de kwalitatieve inzichten indirect. Het relatief beperkte aantal waargenomen bewegingen kan erop wijzen dat overstappen in de praktijk nog als onzeker worden ervaren. De cijfers vormen daarmee geen bewijs van ervaren onzekerheid en belemmeringen, maar maken wel zichtbaar waarom deze fricties een relevant beleidsvraagstuk zijn. Deze

bevindingen over de aard en omvang van knelpunten vormen de basis voor het begrijpen van de rol die Simpel Switchen hierin kan spelen.

7.2. Bekendheid programma en producten Simpel Switchen

De beschikbare gegevens laten zien dat Simpel Switchen via verschillende communicatiekanalen zichtbaar is voor professionals en betrokken organisaties. De website, LinkedIn en nieuwsbrief van Simpel Switchen worden gebruikt en ook via de kanalen van werkplaatspartners wordt informatie over Simpel Switchen verspreid. Daarmee wordt het programma via meerdere routes gevonden. De enquête bevestigt dat Simpel Switchen onder de bereikte respondenten goed bekend is: 87 procent kent het landelijke programma Simpel Switchen. Deze uitkomst moet wel voorzichtig worden geïnterpreteerd, omdat de enquête is verspreid via kanalen en nieuwsbrieven van organisaties die al bij het programma zijn betrokken. De resultaten zeggen daarom vooral iets over de bekendheid binnen de bereikte netwerken en minder over het absolute bereik onder alle relevante professionals.

Gemiddeld is circa 40 procent van de respondenten bekend met specifieke producten en ongeveer 15 procent gebruikt deze ook. De belangrijkste opgave ligt daarom niet zozeer in de kwaliteit of waardering van de producten, maar in het vergroten van de bekendheid en het stimuleren van toepassing in de uitvoeringspraktijk.

7.3. Bijdrage van Simpel Switchen aan makkelijker en veiliger switchen

De bijdrage van Simpel Switchen ligt in de huidige fase vooral in het vergroten van inzicht en bewustwording, het agenderen van knelpunten, het ontwikkelen van praktische tools en handelingsperspectieven en het stimuleren van samenwerking en procesaanpassingen. Ook zijn in de afgelopen jaren aanpassingen in wet- en regelgeving doorgevoerd die overgangen moeten vereenvoudigen. Deze elementen dragen bij aan betere condities voor overgangen, maar worden nog niet overal volledig benut in de praktijk en zijn nog niet altijd zichtbaar in de resultaten.

Vertaalstap van beleid naar uitvoering

De analyse laat zien dat de ruimte die professionals krijgen nog niet overal als vanzelfsprekend wordt benut. Dit hangt samen met het gegeven dat het bestaan van beleidsruimte niet automatisch leidt tot toepassing in de praktijk. Uit hoofdstuk 6 blijkt dat deze vertaalstap wordt beïnvloed door verschillende factoren. Zo is de bekendheid met wijzigingen in wet- en regelgeving beperkt: ongeveer 30 procent van de professionals is hiermee bekend. Daarnaast geven professionals aan dat werkprocessen vaak nog niet zijn ingericht op het ondersteunen van overgangen, waardoor toepassing van de ruimte veel uitzoekwerk per casus vraagt. Ook spelen uitvoeringsfactoren een rol, zoals tijdsdruk en beperkte capaciteit, waardoor maatwerk niet altijd mogelijk is. Tot slot maakt de afhankelijkheid van samenwerking tussen partijen dat de benutting van ruimte mede afhankelijk is van afstemming, duidelijkheid over verantwoordelijkheden en continuïteit in samenwerking.

De doorwerking van beleidsaanpassingen en instrumenten naar de praktijk blijkt daardoor in sterke mate afhankelijk van kennis, capaciteit en samenwerking in de uitvoering. Uitvoerende professionals en lokale organisaties geven aan dat zij op deze punten nog duidelijke beperkingen ervaren in hun dagelijks handelen en mogelijkheden om switches goed te begeleiden. Hierdoor wordt de beschikbare ruimte in beleid en regelgeving in de praktijk slechts gedeeltelijk benut. Dat betekent dat het realiseren van soepelere en veiligere overgangen – een kernambitie van Simpel Switchen – nog niet vanzelfsprekend tot stand komt. In de praktijk blijven overgangen daardoor regelmatig complex en risicovol, ondanks de aanwezigheid van instrumenten die makkelijkere switches ondersteunen.

Het programma richt zich zowel op het mogelijk maken van beweging naar een passende plek als op het verbeteren van de kwaliteit van deze overgangen. De opgave ligt daarbij in het verminderen van onzekerheid, verbeteren van voorspelbaarheid en versterken van ondersteuning zodat beweging vaker leidt tot passende en bestendige uitkomsten. Hoewel deze bijdrage richting geeft aan betere randvoorwaarden voor switchen, is het van belang om te bezien in hoeverre deze ook zichtbaar wordt in de uitvoeringspraktijk.

7.4. Effecten op de uitvoeringspraktijk

Het onderzoek laat zien dat het programma Simpel Switchen zich in de afgelopen jaren primair heeft gericht op het ondersteunen van de uitvoeringspraktijk via kennisdeling, ontwikkelen van praktische tools en het agenderen

van knelpunten voor overgangen binnen de participatieketen. Vanuit de uitvoeringspraktijk zijn knelpunten gesignaleerd en gedeeld, waarbij waar nodig ook aandacht is gevraagd voor aanpassing van wet- en regelgeving. Deze oriëntatie heeft ertoe geleid dat het onderwerp Simpel Switchen nadrukkelijk en herhaaldelijk is geagendeerd binnen de beleidsvorming van het Rijk, met name bij het ministerie van SZW, en in de samenwerking met landelijke partners. Dit blijkt onder meer uit opeenvolgende Kamerbrieven, programmadocumenten en de ontwikkeling van een meerjarig programma waarin het verbeteren van overgangen in de participatieketen een expliciet en terugkerend beleidsdoel is geworden.

Binnen deze beleidsmatige agendering zijn stappen gezet op verschillende niveaus. Op het niveau van wet- en regelgeving betreft dit onder meer het agenderen en deels doorvoeren van aanpassingen die raken aan de doelen van Simpel Switchen. Voorbeelden zijn de wijzigingen in de Wajong en maatregelen binnen de Participatiewet in Balans, waaronder instrumenten als het bufferbudget en vereenvoudiging van regels omtrent verrekening. Daarnaast zijn stappen gezet door het signaleren en systematisch verzamelen van knelpunten in bestaande landelijke wet- en regelgeving, met het doel deze in bredere wetstrajecten te adresseren.

Doorwerking naar de uitvoeringspraktijk

Naast beleidsmatige agendering heeft het programma zich gericht op het ontwikkelen en beschikbaar stellen van producten, het versterken van samenwerking tussen betrokken organisaties en het vergroten van kennis en bewustwording bij beleidsmedewerkers en professionals. De resultaten laten zien dat deze inzet effect heeft gehad. Een brede groep professionals wordt bereikt via communicatie en bijeenkomsten en in circa 40 procent van de organisaties zijn aanpassingen in werkprocessen doorgevoerd, met name in samenwerking en contact met mensen die willen switchen.

Het gebruik van concrete hulpmiddelen, zoals handreikingen en toolkits, is op basis van de enquêteresultaten relatief laag en ongelijk verdeeld, waarbij beleidsmedewerkers en managers beter worden bereikt dan uitvoerende professionals. Simpel Switchen is onder professionals met name bekend via algemene communicatiekanalen, zoals nieuwsbrieven, bijeenkomsten en LinkedIn. Deze activiteiten bereiken relatief veel mensen en worden overwegend positief gewaardeerd als bronnen van kennis en bewustwording. Daarmee draagt het programma bij aan een gedeeld begrippenkader en aan het agenderen van het belang van soepelere overgangen binnen de participatieketen. Dit leidt echter nog niet vanzelfsprekend tot structurele veranderingen in het dagelijks handelen van uitvoerende professionals. Beleidsmedewerkers en managers zijn gemiddeld beter bekend met deze producten dan uitvoerende professionals. Hierdoor blijft het bereik van Simpel Switchen relatief sterk geconcentreerd op het beleidsmatige niveau, terwijl de vertaling naar de dagelijkse praktijk van klantmanagers, jobcoaches en andere uitvoerders minder vanzelfsprekend is. De gedeelde ervaringen van voorlopers in communicatie-uitingen werken inspirerend maar leiden nog niet direct tot aanpassingen in werkprocessen.

Veranderingen in handelen en organisatie

Wanneer we kijken naar de effectiviteit van het programma in termen van veranderingen in handelen en organisatie, ontstaat een genuanceerd beeld. Het programma heeft aantoonbaar bijgedragen aan bewustwording, kennisdeling en het op de agenda zetten van switchen als gespreksonderwerp met de mensen die stappen kunnen en willen zetten. Ook zijn in organisaties aanpassingen doorgevoerd in de samenwerking en communicatie rondom overstapmomenten. Tegelijkertijd signaleren veel professionals dat mensen het switchen als complex en risicovol ervaren. De veronderstelde doorwerking – van kennis en instrumenten naar structurele veranderingen in de uitvoering – komt daarmee al gedeeltelijk tot stand. Deze stand van zaken sluit overigens aan op de fase van het programma die gericht is op verbreden, verdiepen en implementeren van kennis en producten in de praktijk.

Efficiëntie en impact van verschillende activiteiten

De efficiëntie van het programma verschilt sterk per type activiteit. Activiteiten die laagdrempelig zijn en gericht op kennisdeling, zoals de nieuwsbrief en webinars, bereiken veel professionals en hebben zichtbaar effect op bewustwording en gedeelde taal. De meer diepgaande producten en interventies, die juist bedoeld zijn om switchen concreet te vereenvoudigen, worden minder vaak gebruikt. Dat beperkt hun bereik, maar betekent niet noodzakelijk dat zij hun doel missen. Deze producten zijn vaak relevant voor een kleinere groep professionals of voor specifieke momenten waarop een switchvraagstuk speelt. Hun waarde ligt daarmee niet alleen in de gebruiksfrequentie, maar ook in de ondersteuning die zij bieden wanneer daar daadwerkelijk behoefte aan is.

De drempels waarop het programma impact heeft, liggen met name bij kennis over financiële gevolgen, inzicht in mogelijkheden tot terugkeer en samenwerking tussen organisaties. Juist op die drempels blijkt de doorwerking naar de praktijk nog niet volledig geïmplementeerd. Overigens valt op productniveau op dat de Uitkering naar werk berekenaar (Nibud) relatief veel wordt gebruikt. De rekentool biedt financieel inzicht en ondersteuning aan professionals bij gesprekken over de financiële gevolgen van een switch. Juist omdat financiële onzekerheid door professionals als de belangrijkste belemmering voor switchen wordt genoemd, lijkt de rekentool aan te sluiten op een belangrijke informatiebehoefte in de praktijk. Tegelijkertijd blijft verdere verspreiding onder uitvoerende professionals nodig om het potentiële effect volledig te benutten.

Meer focus op uitvoering

Het programma Simpel Switchen zit in de fase, waarin uitvoerende professionals intensiever worden geïnformeerd en betrokken. Deze ontwikkeling sluit aan bij de bevinding dat er zowel op beleidsniveau als in de uitvoering nog opgaven liggen, maar dat toepassing in de praktijk een belangrijke volgende stap vormt. De resultaten laten zien dat het programma heeft bijgedragen aan agendering, kennisdeling en eerste procesaanpassingen, terwijl de doorwerking naar het dagelijks handelen van uitvoerende professionals nog niet overal vanzelfsprekend is. De effectiviteit van het programma zal de komende jaren in belangrijke mate afhangen van de mate waarin deze omslag naar de uitvoering slaagt.

7.5. Duurzaamheid van switches en passende participatie

De cohortanalyses laten zien dat er vanuit bepaalde posities, met name werk via banenafspraak en in mindere mate beschut werk, sprake is van doorstroom naar vormen van werk met minder ondersteuning. Dit wijst erop dat deze posities voor een deel van de mensen kunnen functioneren als een ontwikkelstap binnen de participatieketen. De resultaten uit zowel de kwantitatieve analyse van microdata als de enquête onder professionals laten zien dat switches niet altijd leiden tot participatie op een duurzame werkplek. Professionals herkennen dit beeld en geven aan dat overgangen in de praktijk vaak gepaard gaan met onzekerheid en onderbrekingen in ondersteuning, waardoor duurzame plaatsing kwetsbaar is. Tegelijkertijd moet worden onderkend dat wat op een bepaald moment geen duurzame werkplek is, wel de op dat moment best passende plek kan zijn voor een persoon. De situatie van mensen verandert in de tijd, waardoor ook hun participatiepositie kan veranderen.

Voorwaarde voor duurzame participatie

De duurzaamheid van een switch blijkt sterk afhankelijk van de context waarin deze plaatsvindt. Factoren zoals continuïteit van ondersteuning, voorspelbaarheid van inkomen en de mogelijkheid om terug te vallen op een eerdere positie spelen hierbij volgens geënquêteerde professionals een belangrijke rol. Daarnaast geven zij aan dat zij deze voorwaarden in de praktijk niet als vanzelfsprekend ervaren en dat deze naar hun mening vaak onvoldoende zijn geborgd, doordat ondersteuning bij een overstap niet altijd goed aansluit of wegvalt, inkomensgevolgen moeilijk te voorspellen zijn en terugvalopties niet altijd eenvoudig of snel zijn te realiseren.

Over de directe bijdrage van Simpel Switchen aan de duurzaamheid van switches kunnen we op basis van deze meting geen harde uitspraken doen. Dit hangt samen met de aard van de gebruikte data en het onderzoek: de analyses zijn gebaseerd op administratieve data en beschrijven patronen van beweging en uitkomsten, maar maken niet zichtbaar via welke ondersteuning, begeleiding of beleidsinterventies deze bewegingen tot stand zijn gekomen, noch in hoeverre specifieke programmaonderdelen daarbij een rol hebben gespeeld.

De beleidstheorie van Simpel Switchen biedt hier wel aanvullende duiding. Deze laat zien dat het programma vooral inzet op het verminderen van financiële onzekerheid, het verbeteren van samenwerking en het creëren van meer continuïteit in ondersteuning. Daarmee wordt inzichtelijk langs welke mechanismen Simpel Switchen verondersteld wordt bij te dragen aan duurzamere uitkomsten. Deze inzichten maken de bijdrage van het programma plausibel en theoretisch goed onderbouwd, maar bieden geen empirisch bewijs op individueel niveau dat specifieke switches daadwerkelijk het gevolg zijn van deze interventies.

Spanning tussen beweging en uitvoerbaarheid

Op het eerste gezicht lijken de uitkomsten van de cohortanalyses en de ervaringen van professionals met elkaar in tegenspraak. De cohortanalyses laten immers zien dat er daadwerkelijk beweging plaatsvindt binnen de participatieketen, terwijl professionals aangeven dat overgangen vaak gepaard gaan met onzekerheid en belemmeringen. Bij nadere beschouwing spreken deze uitkomsten elkaar niet tegen. Het feit dat professionals

belemmeringen ervaren, betekent niet dat zij mensen niet succesvol ondersteunen bij het zetten van stappen. Integendeel, veel professionals zetten zich actief in om overgangen mogelijk te maken, risico's te verkleinen en passende ondersteuning te organiseren. De beschikbare data maken het echter niet mogelijk om vast te stellen in welke mate de zichtbare bewegingen het gevolg zijn van de inzet van professionals, de ondersteuning vanuit organisaties of de activiteiten en producten van Simpel Switchen. Evenmin kunnen we vaststellen welk deel van de bewegingen zou hebben plaatsgevonden zonder deze inspanningen. De cohortstudie laat zien dat mensen bewegen binnen de participatieketen, maar niet welke factoren daarbij doorslaggevend zijn geweest.

De combinatie van beide bevindingen wijst er vooral op dat beweging binnen de participatieketen plaatsvindt, maar dat deze volgens professionals vaak tot stand komt binnen een complexe uitvoeringscontext. De ervaren knelpunten vragen wel blijvende aandacht om overgangen eenvoudiger, voorspelbaarder en minder risicovol te maken.

Ruimte tussen beweging en ondersteuning

Er is sprake van een verschil tussen de bewegingen die zichtbaar zijn in de data en de randvoorwaarden die nodig zijn om deze bewegingen soepel en voorspelbaar te laten verlopen. De kwantitatieve analyse maakt zichtbaar dat beweging binnen de participatieketen voorkomt. Deze beweging vindt vaak plaats in deeltijd en in combinatie met andere inkomensbronnen. Mensen combineren bijvoorbeeld betaald werk met ondersteuning en inkomensvoorzieningen. Daarmee laten de data zien dat bewegen binnen de participatieketen niet alleen gaat om een volledige overgang van uitkering naar voltijds werk, maar ook om tussenvormen waarin werk, ondersteuning en inkomensvoorzieningen naast elkaar bestaan. Professionals geven aan dat deze overgangen in de praktijk niet altijd eenvoudig of goed gefaciliteerd verlopen.

Zij wijzen onder meer op onzekerheid over inkomensgevolgen, verschillen in ondersteuning tussen regelingen en knelpunten bij de overgang van de ene naar de andere participatiepositie. De bevindingen suggereren daarmee dat de participatieketen weliswaar beweging mogelijk maakt, maar dat de randvoorwaarden voor deze bewegingen niet altijd optimaal zijn ingericht. De resultaten wijzen erop dat er ruimte bestaat om deze institutionele randvoorwaarden verder te versterken. Wet- en regelgeving kan hierbij een rol spelen, bijvoorbeeld door meer duidelijkheid, inkomenszekerheid en continuïteit van ondersteuning te bieden. Daarnaast kunnen ook uitvoeringsafspraken, samenwerking tussen organisaties en de inrichting van begeleiding bijdragen aan beter ondersteunde overgangen.

In de afgelopen jaren zijn stappen gezet om de uitvoerbaarheid te verbeteren, bijvoorbeeld met de Participatiewet in Balans. Deze aanpassingen richten zich echter op specifieke onderdelen en doelgroepen binnen het bredere stelsel. Tegelijkertijd laten de bevindingen zien dat voor andere overgangen, zoals tussen dagbesteding en betaald werk, dergelijke kaders minder expliciet zijn uitgewerkt. Dit suggereert dat verdere ontwikkeling van wet- en regelgeving gericht op het vergemakkelijken van switches kan bijdragen aan het beter ondersteunen van bewegingen die in de praktijk al plaatsvinden. Daarmee ligt er een opgave om de bestaande bewegingen in de participatieketen beter te verbinden met zowel lokale als landelijke randvoorwaarden die deze overgangen voorspelbaarder en uitvoerbaarder maken.

De ervaren moeilijkheid van switchen en het beperkte gebruik van Simpel Switchen-producten versterken dit beeld. Zij wijzen erop dat de ondersteuning die bedoeld is om overgangen te versoepelen nog onvoldoende is verankerd in de uitvoeringspraktijk. De waargenomen bewegingen vormen daarom geen bewijs dat het programma Simpel Switchen in zijn huidige vorm al succesvol is in het faciliteren van veilige en duurzame overstappen. Zij laten wel zien dat overstappen plaatsvinden in een context waarin professionals het in de praktijk lastig blijken te vinden om deze bewegingen actief en voorspelbaar te begeleiden. Deze ogenschijnlijke tegenspraak benadrukt de kernopgave van Simpel Switchen. Het probleem is niet dat mensen niet bewegen, maar dat zij bewegen in een systeem dat deze beweging volgens professionals vaak nog onvoldoende ondersteunt. De meerwaarde van Simpel Switchen ligt vooral in het verbeteren van de voorwaarden waaronder die bewegingen plaatsvinden, zodat zij vaker doelgericht, veilig en duurzaam kunnen zijn.

7.6. Betekenis en ontwikkelopgave van Simpel Switchen

Simpel Switchen speelt in op een reëel en structureel vraagstuk binnen een systeem dat voortdurend in beweging is. De kern van de opgave ligt daarbij niet in het stimuleren van meer mobiliteit als doel op zich, maar in het verbeteren van de voorwaarden waaronder die mobiliteit plaatsvindt. Door financiële, organisatorische en

praktische belemmeringen te verminderen, beoogt het programma dat mensen die daar behoefte aan hebben of mogelijkheden voor hebben eenvoudiger een stap kunnen zetten binnen de participatieketen.

De kwantitatieve analyses laten zien dat beweging binnen de participatieketen voorkomt. Professionals plaatsen hierbij de kanttekening dat dergelijke overgangen in de praktijk niet altijd eenvoudig verlopen. Zij wijzen erop dat deze overgangen vaak plaatsvinden in een context waarin de ondersteuning niet altijd voldoende is, inkomensgevolgen lastig zijn te overzien en een beweging naar een eerdere situatie niet altijd vanzelfsprekend is. Uit de bevindingen blijkt dat beweging mogelijk is, maar ook dat de voorwaarden waaronder deze plaatsvindt niet altijd als voorspelbaard of ondersteunend worden ervaren. Dit wijst op het belang van randvoorwaarden die deze overgangen beter faciliteren. De eerste fase van het programma heeft al belangrijke randvoorwaarden gecreëerd door in te zetten op regelgeving, beleidsontwikkeling en kennisdeling. De volgende fase, waarin uitvoerende professionals nadrukkelijker zullen worden betrokken, is cruciaal om deze randvoorwaarden daadwerkelijk te vertalen naar de praktijk.

De belangrijkste ontwikkelopgave voor de komende jaren ligt in het realiseren van deze vertaling. Dat betekent dat de focus moet liggen op het versterken van de aansluiting tussen beleid en uitvoering, het vergroten van de toepasbaarheid van beschikbare instrumenten en het ondersteunen van professionals in hun handelingsruimte. Landelijke wet- en regelgeving kan hierbij een belangrijke randvoorwaarde vormen, door duidelijkheid te bieden en overgangen tussen participatieposities beter te faciliteren. Tegelijkertijd is wetgeving op zichzelf niet voldoende: de doorwerking staat of valt met de bekendheid, toepasbaarheid en inbedding in de uitvoeringspraktijk. Wanneer deze voorwaarden zowel in wetgeving als in uitvoering structureel zijn ingebed in de praktijk, kan de belofte van Simpel Switchen zich daadwerkelijk manifesteren in veiligere, eenvoudigere en duurzamere overgangen voor mensen die willen switchen.

Bijlage 1. Inzet bronnen en onderzoeksmethoden per meting

Deze bijlage geeft een overzicht van de bronnen en onderzoeksmethoden die elke meting bevat. Meting 2 heeft nog niet plaatsgevonden.

Legenda	
	Meting bevat cijfers uit de bron of methode (conform monitorplan)
	Meting bevat geen cijfers uit de bron of methode (conform monitorplan)
X	Meting bevat geen cijfers uit de bron of methode (afwijking monitorplan)

	Meting 1	Meting 2
Nederlandse Arbeidsinspectie[60]	X	
UWV-dashboard		
CBS		
Gebruikersdata en Web analytics		
Enquêtes		
Casestudies		
Interviews met mensen die switchen		

[60] Publicaties van monitor- en verdiepend toezichtonderzoek rondom gemeentelijke re-integratie.

Bijlage 2. Overzicht gemeten indicatoren per meting

Legenda	
	Meting bevat volledige informatie over de indicator (conform monitorplan)
	Meting bevat gedeeltelijke informatie over de indicator (conform monitorplan)
X	Meting bevat gedeeltelijke informatie over de indicator (afwijking monitorplan)
	Meting bevat geen cijfers (conform monitorplan)
X	Meting bevat geen cijfers (afwijking monitorplan)

Het afwijken van het monitorplan komt door het ontbreken van cijfers van de NLA, tenzij anders aangegeven. Meting 2 heeft nog niet plaatsgevonden.

		Meting 1	Meting 2	Plaats rapport
1. Betrokkenheid bij Simpel Switchen-beweging	*Geen indicator*			-
2. Bekendheid van Simpel Switchen en betrokkenheid bij Simpel Switchen	a) Aantal partijen uit de praktijk (gemeenten, UWV, zorginstellingen, aanbieders van dagbesteding, SW-bedrijven, sociaal ondernemers en werkgevers) dat bekend is met Simpel Switchen			5.1
	b) Welke partijen uit de praktijk bekend zijn met Simpel Switchen			5.1
	c) Mate waarin partijen uit de praktijk bekend zijn met producten/activiteiten van Simpel Switchen	X[61]		-
	d) Welke partijen uit de praktijk bekend zijn met producten/activiteiten van Simpel Switchen	X[62]		-
	e) Mate waarin partijen uit de praktijk actief aan de slag zijn gegaan met Simpel Switchen			5.2 en 6.2
	f) Hoe partijen uit de praktijk denken over Simpel Switchen			-
3. Gebruik van producten en het bijwonen van activiteiten van het Simpel Switchen-programma	a) Aantal keer dat een product is gebruikt/gedownload			5.2
	b) Wie het product heeft gebruikt/gedownload	X[63]		-
	c) Aantal mensen dat aanwezig is bij activiteiten			5.2
	d) Welke organisaties/professional aanwezig zijn bij activiteiten	X[64]		-
	e) Tevredenheid over product/activiteit			5.2
	f) Mate waarin het product/de activiteit heeft geholpen bij het ondersteunen van mensen bij een switch en/of het aanpassen van processen			5.4

[61] Er is onvoldoende respons op de enquête om hier uitspraken over te doen.
[62] Er is onvoldoende respons op de enquête om hier uitspraken over te doen.
[63] Er is onvoldoende respons op de enquête om hier uitspraken over te doen.
[64] Er is onvoldoende respons op de enquête om hier uitspraken over te doen.

		Meting 1	Meting 2	Plaats rapport
	g) Aantal keer dat een product is gebruikt/gedownload	X[65]		-
	h) Wie een product heeft gebruikt/gedownload	X[66]		-
	i) Tevredenheid over een product	X[67]		-
	j) Mate waarin een product mensen heeft geholpen bij het switchen	X[68]		-
4. In samenwerking aan het programma werken en het programma continu aanscherpen en bijstellen	*Geen indicator*			-
5. Aanpassingen landelijke wet- en regelgeving	a) Welke aanpassingen er zijn gedaan in landelijke wet- en regelgeving naar aanleiding van Simpel Switchen			6.1
6. Aanpassingen lokale regelgeving	a) Of er aanpassingen zijn gedaan in lokale regelgeving naar aanleiding van activiteiten in Simpel Switchen	X[69]		6.2
	b) Welke aanpassingen zijn gedaan in lokale regelgeving naar aanleiding van activiteiten in Simpel Switchen	X[70]		6.2
7. Draagvlak bestuurlijk niveau	a) Mate waarin bestuurders/directeuren aandacht hebben voor Simpel Switchen	X[71]		-
8. Aandacht voor de behoeften en mogelijkheden van mensen die switchen	a) Mate waarin professionals in de interactie met mensen die switchen rekening houden met drempels en belemmeringen om te switchen	X		5.3
9. Werkprocessen worden meer bezien vanuit het perspectief van mensen die switchen	a) Mate waarin professionals meer handelingsruimte hebben om in de ondersteuning van mensen die switchen het perspectief van mensen centraal te stellen	X[72]		
	b) Mate waarin professionals hun werkprocessen hebben aangepast om het perspectief mensen die switchen centraal te stellen	X[73]		
	c) De manier waarop werkprocessen zijn aangepast om het perspectief mensen die switchen centraal te stellen			-
10. Werkprocessen verlopen soepeler/zijn geoptimaliseerd	a) Mate waarin uitvoeringsorganisaties naar aanleiding van Simpel Switchen werkprocessen hebben aangepast om het switchen makkelijker te laten verlopen			5.4

[65] Dit is op het niveau van mensen die switchen in de nulmeting niet uitgevraagd, wel onder professionals zie 3a.
[66] Dit is op het niveau van mensen die switchen in de nulmeting niet uitgevraagd, wel onder professionals zie 3b.
[67] Dit is op het niveau van mensen die switchen in de nulmeting niet uitgevraagd, wel onder professionals zie 3e.
[68] Dit is op het niveau van mensen die switchen in de nulmeting niet uitgevraagd, wel onder professionals zie 3f.
[69] In de enquête is gevraagd naar wijzigingen rondom switches en niet naar aanleiding van Simpel Switchen.
[70] In de enquête is gevraagd naar wijzigingen rondom switches en niet naar aanleiding van Simpel Switchen.
[71] Er is onvoldoende respons op de enquête om hier uitspraken over te doen.
[72] Er is onvoldoende respons op de enquête om hier uitspraken over te doen.
[73] Er is onvoldoende respons op de enquête om hier uitspraken over te doen.

		Meting 1	Meting 2	Plaats rapport
	b) De manier waarop werkprocessen zijn aangepast voor het versoepelen/optimaliseren van werkprocessen			-
11. Samenwerking tussen en binnen uitvoeringsorganisaties/ integrale ondersteuning en begeleiding aan mensen die switchen	a) Mate waarin professionals uit een ander domein elkaar kunnen vinden voor het begeleiden van mensen bij een switch	X		6.3
	b) Mate waarin professionals meer samenwerken met professionals uit een ander domein voor het begeleiden van mensen bij een switch	X		6.3
	c) Aantal casuïstiekbesprekingen met professionals uit verschillende domeinen bij het begeleiden van mensen bij een switch	X[74]		-
	d) Aanwezigheid van een regievoerder die partijen bij elkaar brengt	X[75]		-
12. Kennis over, en gebruik kunnen maken van de mogelijkheden en instrumenten binnen de wet- en regelgeving	a) Mate waarin professionals in de ondersteuning van mensen die (willen) switchen, mensen kunnen adviseren over de mogelijkheden en instrumenten binnen de huidige wet- en regelgeving	X		5.4
13. Aandacht voor de talenten en mogelijkheden van mensen die willen en kunnen switchen	a) Mate waarin aanbieders werkplekken, dagbesteding, SW-bedrijven, sociaal ondernemers en werkgevers in de begeleiding van mensen rekening houden met drempels en belemmeringen die spelen bij mensen die willen en kunnen switchen			5.3
	b) Mate waarin bovenstaande actoren in de begeleiding van mensen die willen en kunnen switchen het perspectief van mensen centraal zetten	X[76]		-
14. Kennis over mogelijkheden voor het bieden van ondersteuning	a) Mate waarin bovenstaande actoren op de hoogte zijn van welke mogelijkheden er zijn om mensen die switchen te kunnen ondersteunen			5.4
15. Mensen krijgen de juiste ondersteuning op een (betaalde) (werk)plek om een stap te zetten	a) Mate waarin mensen op een (betaald) (werk)plek ondersteuning krijgen voor het zetten van een volgende stap			4.3
	b) Mate waarin ondersteuning op een (betaald) (werk)plek aansluit op de behoeften van mensen die een stap willen zetten			4.3
	c) Mate waarin er samenwerking is tussen professionals van uitvoeringsorganisaties en			5.5

[74] Wordt niet uitgevraagd bij de vragenlijsten van de NLA en is niet opgenomen in de enquête.
[75] Wordt niet uitgevraagd bij de vragenlijsten van de NLA en is niet opgenomen in de enquête.
[76] Er is onvoldoende respons op de enquête om hier uitspraken over te doen.

		Meting 1	Meting 2	Plaats rapport
	bovenstaande actoren voor het bieden van ondersteuning			
16. Mogelijkheden en (financiële) gevolgen van een switch zijn inzichtelijk	a) Mate waarin mensen die switchen (of het sociale netwerk) weten waar ze recht op hebben qua toeslagen of tegemoetkomingen bij het maken van een switch	X		4.1
	b) Mate waarin mensen die switchen (of het sociale netwerk) weten op welke vormen van ondersteuning ze wel of niet recht hebben bij het maken van een switch	X		4.1
17. Negatieve gevolgen van een switch zijn beperkt	a) Mate waarin mensen die switchen te maken gehad met terugvorderingen van toeslagen of uitkeringen			4.1
	b) Mate waarin mensen die een switch hebben gemaakt meer of minder te besteden hebben na het zetten van een stap			4.1
	c) Aantal keer dat mensen die een stap (terug) hebben gezet (weer) opnieuw moeten bewijzen dat ze een arbeidsbeperking hebben	X[77]		4.1
	d) Aantal documenten (bijvoorbeeld loonbriefjes) dat mensen (opnieuw) moeten aanleveren bij het maken van een stap (terug)	X		4.1
18. (Financiële) belemmeringen bij het zetten van een stap	a) Mate waarin belemmeringen per stap voorkomen			4.1 en 4.2
	b) Welke belemmeringen komen bij welke stap voor			4.1 en 4.2
19. Ervaren (financiële) belemmeringen bij het maken van een switch	a) Welke belemmeringen mensen tegenhouden bij mensen die de intentie hebben om te switchen			-
	b) Welke belemmeringen het zwaarst wegen om mensen tegen te houden om te switchen			-
20. Ervaren onzekerheid, angst en veiligheid bij een switch	a) Mate waarin mensen bij het zetten van een stap onzeker of angstig zijn			-
	b) Mate waarin mensen bang zijn om toeslagen aan te vragen/kwijt te raken bij het maken van een stap			-
	c) Mate waarin mensen bang zijn om uitkeringen kwijt te raken bij het maken van een stap			-
	d) Mate waarin mensen die switchen (voor hun gevoel) meer regie hebben over hun situatie			-
21. In hoeverre mensen makkelijker switchen	a) Aantal mensen dat een stap zet			3.3
	b) Welke stap(pen) mensen zetten			3.3

[77] Wordt niet uitgevraagd bij de vragenlijsten van de NLA.

		Meting 1	Meting 2	Plaats rapport
	c) Als iemand een stap zet, in welke situaties mensen terechtkomen			3.3
	d) Aantal maanden dat iemand op een plek blijft	X[78]		-
	e) Aantal mensen dat een stap heeft gemaakt en ook een stap terug heeft gezet			3.3

[78] Informatie is beschikbaar in microdata, maar is gedetailleerd en lastig uit de data te verkrijgen.

Bijlage 3. Koppeling indicator en input

Resultaat	Indicator	Input
Indicatoren op het niveau van het Simpel Switchen Programma		
1. Betrokkenheid bij Simpel Switchen-beweging	*Geen indicator*	-
2. Bekendheid van Simpel Switchen en betrokkenheid bij Simpel Switchen	a) Aantal partijen uit de praktijk (gemeenten, UWV, zorginstellingen, aanbieders van dagbesteding, SW-bedrijven, sociaal ondernemers en werkgevers) dat bekend is met Simpel Switchen	Enquête: vraag 23 Bent u bekend met het landelijke programma Simpel Switchen in de participatieketen?
	b) Welke partijen uit de praktijk bekend zijn met Simpel Switch	Enquête: vraag 23 Bent u bekend met het landelijke programma Simpel Switchen in de participatieketen?
	c) Mate waarin partijen uit de praktijk bekend zijn met producten/activiteiten van Simpel Switchen	Enquête: vraag 22 Kent of gebruik u de producten en activiteiten van Simpel Switchen?
	d) Welke partijen uit de praktijk bekend zijn met producten/activiteiten van Simpel Switchen	Enquête: vraag 22 Kent of gebruik u de producten en activiteiten van Simpel Switchen?
	e) Mate waarin partijen uit de praktijk actief aan de slag zijn gegaan met Simpel Switchen	Enquête: geen specifieke vraag opgenomen Samenvoegen input uit enquête.
		Analyse landelijke communicatie: webpagina's en artikelen geïnventariseerd
	f) Hoe partijen uit de praktijk denken over Simpel Switchen	*Kwalitatief meten – enquête of analyse landelijke communicatie*
3. Gebruik van producten en het bijwonen van activiteiten van het Simpel Switchen-programma	a) Aantal keer dat een product is gebruikt/gedownload	Web-analytics van verschillende partners
	b) Wie het product heeft gebruikt/gedownload	X[79]
	c) Aantal mensen dat aanwezig is bij activiteiten	Web-analytics: geregistreerde bezoekersaantallen van Divosa

[79] Uit de WebAnalytics komt niet naar voren wie het product hebben gebruik/ gedownload.

Resultaat	Indicator	Input
	d) Welke organisaties/professional aanwezig zijn bij activiteiten	Web-analytics: bezoekersaantallen zijn geregistreerd, aanwezige partijen zijn niet gespecificeerd.
	e) Tevredenheid over product/activiteit (professionals)	Enquête: vraag 24 Bent u tevreden over de producten en activiteiten van Simpel Switchen?
	f) Mate waarin het product/de activiteit heeft geholpen bij het ondersteunen van mensen bij een switch en/of het aanpassen van processen (professionals)	Enquête: vraag 25 Helpen de producten en activiteiten u bij het ondersteunen van mensen bij een switch?
		Enquête: vraag 35 Hebben de producten en activiteiten van Simpel Switchen invloed gehad op het inrichten of uitvoeren van uw werk(processen)?
	g) Aantal keer dat een product is gebruikt/gedownload (bij mensen die switchen)	X[80]
	h) Wie een product heeft gebruikt/gedownload (bij mensen die switchen)	X[81]
	i) Tevredenheid over een product (bij mensen die switchen)	*Deze indicator gaat over mensen die switchen. Niet in de eerste meting*
	j) Mate waarin een product mensen heeft geholpen bij het switchen (bij mensen die switchen)	*Deze indicator gaat over mensen die switchen. Niet in de eerste meting*
4. In samenwerking aan het programma werken en het programma continu aanscherpen en bijstellen	*Geen indicator*	-
Indicatoren op wettelijk en bestuurlijk niveau		
5. Aanpassingen landelijke wet- en regelgeving	a) Welke aanpassingen er zijn gedaan in landelijke wet- en regelgeving naar aanleiding van Simpel Switchen	Analyse beleidsdocumenten ministeries en UWV
		Casestudies: niet in de eerste meting
6. Aanpassingen lokale regelgeving	a) Of er aanpassingen zijn gedaan in lokale regelgeving naar aanleiding van activiteiten in Simpel Switchen	Enquête: vraag 1 Kent u wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving die ondersteunend zijn bij het makkelijker maken van switchen?[82]

[80] Uit de WebAnalytics komt niet naar voren wie het product hebben gebruik/ gedownload.
[81] Uit de WebAnalytics komt niet naar voren wie het product hebben gebruik/ gedownload.
[82] Dit is een aanvullende vraag die oorspronkelijk niet in het monitorinstrument zat.

Resultaat	Indicator	Input
		Enquête: vraag 39 Welke wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving kent u?[83]
		Enquête: vraag 4 Hebben in 2024 of 2025 wijzigingen plaatsgevonden in de lokale regelgeving, om switches tussen uitkering, (deeltijd) betaald werk en/ of dagbesteding makkelijker te maken?
	b) Welke aanpassingen zijn gedaan in lokale regelgeving naar aanleiding van activiteiten in Simpel Switchen	Enquête: vraag 2 Kunt u een concreet voorbeeld noemen van een wijziging die lokaal is doorgevoerd?
		Casestudies: niet in de eerste meting
7. Draagvlak bestuurlijk niveau	a) Mate waarin bestuurders/directeuren aandacht hebben voor Simpel Switchen	Enquête: vraag 5 Als mensen willen switchen, hoe vindt u dat gaan?
		Enquête: vraag 6 Is het mogelijk om in uw werk aandacht te geven aan het versimpelen van een switch voor mensen?
		Enquête: vraag 7 Waar loopt u tegenaan in het versimpelen van switches?
		Enquête: vraag 8 Wilt u uw antwoord toelichten?
Indicatoren op het niveau van uitvoeringsorganisaties en professionals		
8. Aandacht voor de behoeften en mogelijkheden van mensen die switchen	a) Mate waarin professionals in de interactie met mensen die switchen rekening houden met drempels en belemmeringen om te switchen	NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 47 Ervaart u onderstaande belemmeringen bij het bieden van passende ondersteuning aan uw cliënten?
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Interviews: niet in de eerste meting
		Enquête: vraag 17 Bespreekt u (potentiële) belemmeringen als u in gesprek bent met iemand die wil switchen, indien van toepassing?
9. Werkprocessen worden meer bezien vanuit het perspectief van mensen die switchen	a) Mate waarin professionals meer handelingsruimte hebben om in de ondersteuning van mensen die switchen het perspectief van mensen centraal te stellen	NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst beleid – vraag 18 Wat doet de gemeente om klantmanagers (re-integratie/participatie, inkomensondersteuning) te stimuleren om de handelingsruimte die zij hebben, ook daadwerkelijk te benutten?
		NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 26

[83] Dit is een aanvullende vraag die oorspronkelijk niet in het monitorinstrument zat.

Resultaat	Indicator	Input
		In hoeverre bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen over het handhaven van de inlichtingenplicht?
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Enquête: vraag 13 Kunt u het perspectief van mensen die (willen) switchen centraal stellen in uw werkproces?
	b) Mate waarin professionals hun werkprocessen hebben aangepast om het perspectief van mensen die switchen centraal te stellen	NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 60 -Ik ervaar voldoende ruimte in de regels en procedures om bij het handhaven rekening te houden met persoonlijke omstandigheden. -Het lukt mij om re-integratieafspraken te maken die aansluiten op de mogelijkheden van de klant.
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Enquête: vraag 11 Hebben er in het jaar 2024 of 2025 wijzigingen in werkprocessen in uw organisatie plaatsgevonden om switches voor mensen makkelijker te maken?
		Enquête: vraag 12 Kunt u een concreet voorbeeld noemen van een wijziging in een werkproces?
		Enquête: vraag 40 Op welk thema had de wijziging in werkprocessen in uw organisatie betrekking?
	c) De manier waarop werkprocessen zijn aangepast om het perspectief mensen die switchen centraal te stellen	*Casestudies: niet in de eerste meting*
10. Werkprocessen verlopen soepeler/zijn geoptimaliseerd	a) Mate waarin uitvoeringsorganisaties naar aanleiding van Simpel Switchen werkprocessen hebben aangepast om het switchen makkelijker te laten verlopen	Enquête: vraag 35 Hebben de producten en activiteiten van Simpel Switchen invloed gehad op het inrichten of uitvoeren van uw werk(processen)?
		Enquête: vraag 7 Waar loopt u tegenaan in het versimpelen van switches?
		Casestudies: niet in de eerste meting
	b) De manier waarop werkprocessen zijn aangepast voor het	*Casestudies: niet in de eerste meting*

Resultaat	Indicator	Input
	versoepelen/optimaliseren van werkprocessen	
11. Samenwerking tussen en binnen uitvoeringsorganisaties/ integrale ondersteuning en begeleiding aan mensen die switchen	a) Mate waarin professionals uit een ander domein elkaar kunnen vinden voor het begeleiden van mensen bij een switch	NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 76 -Het is voor mij duidelijk bij welke uitvoerders van de werkgeversdienstverlening ik terecht kan bij vragen over plaatsingsmogelijkheden van mijn cliënten. -Uitvoerders van de werkgeversdienstverlening en ik weten elkaar goed te vinden voor het plaatsen van cliënten bij werkgevers.
		Enquête: vraag 19 Weet u onderstaande partijen te vinden voor het begeleiden van mensen bij een switch?
	b) Mate waarin professionals meer samenwerken met professionals uit een ander domein voor het begeleiden van mensen bij een switch	NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 74 Hoe beoordeelt u in het algemeen de afstemming of samenwerking met andere organisaties ten behoeve van de inkomensondersteuning en/of re-integratie van cliënten?
		Enquête: vraag 20 In hoeverre werkt u samen met onderstaande partijen, voor het begeleiden van mensen bij een switch?
		Casestudies: niet in de eerste meting
	c) Aantal casuïstiekbesprekingen met professionals uit verschillende domeinen bij het begeleiden van mensen bij een switch	*Enquête & NLA: -* *Geen vraag over opgenomen, omdat dit niet meer relevant werd bevonden.* *NLA nog niet beschikbaar*
	d) Aanwezigheid van een regievoerder die partijen bij elkaar brengt	*Enquête & NLA: -* *Geen vraag over opgenomen, omdat dit niet meer relevant werd bevonden.* *NLA nog niet beschikbaar*
12. Kennis over, en gebruik kunnen maken van de mogelijkheden en instrumenten binnen de wet- en regelgeving	a) Mate waarin professionals in de ondersteuning van mensen die (willen) switchen, mensen kunnen adviseren over de mogelijkheden en instrumenten binnen de huidige wet- en regelgeving	NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 47 Ervaart u onderstaande belemmeringen bij het bieden van passende ondersteuning aan uw cliënten?
		Enquête: vraag 10 Er zijn verschillende switches mogelijk. Bijvoorbeeld van een uitkering naar (deeltijd) betaald werk of van dagbesteding naar beschut werk. Heeft u het gevoel dat u genoeg weet om mensen, die willen/ kunnen switchen, te adviseren over de mogelijke stappen die ze kunnen zetten?
		Interviews: niet in de eerste meting

Resultaat	Indicator	Input
Indicatoren op het niveau van aanbieders van werkplekken zoals dagbesteding, SW-bedrijven, sociaal ondernemers en werkgevers		
13. Aandacht voor de talenten en mogelijkheden van mensen die willen en kunnen switchen	a) Mate waarin aanbieders werkplekken, dagbesteding, SW-bedrijven, sociaal ondernemers en werkgevers in de begeleiding van mensen rekening houden met drempels en belemmeringen die spelen bij mensen die willen en kunnen switchen	Enquête: vraag 17 Bespreekt u (potentiële) belemmeringen als u in gesprek bent met iemand die wil switchen, indien van toepassing?
		Casestudies: niet in de eerste meting
	b) Mate waarin bovenstaande actoren in de begeleiding van mensen die willen en kunnen switchen het perspectief van mensen centraal zetten	Enquête: vraag 32 Kunt u het perspectief van mensen die (willen) switchen centraal stellen?
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Interviews: niet in de eerste meting
14. Kennis over mogelijkheden voor het bieden van ondersteuning	a) Mate waarin bovenstaande actoren op de hoogte zijn van welke mogelijkheden er zijn om mensen die switchen te kunnen ondersteunen	Enquête: vraag 22 Kent of gebruikt u de producten en activiteiten van Simpel Switchen?
		Casestudies: niet in de eerste meting
15. Mensen krijgen de juiste ondersteuning op een (betaalde) (werk)plek om een stap te zetten	a) Mate waarin mensen op een (betaalde) (werk)plek ondersteuning krijgen voor het zetten van een volgende stap	Enquête: vraag 29 Geeft u ondersteuning aan mensen (die kunnen en willen switchen) voor het zetten van een volgende stap?
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Interviews: niet in de eerste meting
	b) Mate waarin ondersteuning op een (betaalde) (werk)plek aansluit op de behoeften van mensen die een stap willen zetten	Enquête: vraag 30 Sluit de ondersteuning (uit de vorige vraag) aan op de behoefte van mensen die een stap willen zetten?
		Casestudies: niet in de eerste meting
	c) Mate waarin er samenwerking is tussen professionals van uitvoeringsorganisaties en bovenstaande actoren voor het bieden van ondersteuning	Enquête: vraag 31 Wat vindt u van de frequentie van de samenwerking met andere (uitvoerings-)organisaties, bij het bieden van ondersteuning aan mensen die een stap willen zetten?
		Enquête: vraag 41 Wat vindt u van de kwaliteit van de samenwerking met andere (uitvoerings-)organisaties, bij het bieden van ondersteuning aan mensen die een stap willen zetten?
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Interviews: niet in de eerste meting
Indicatoren op het niveau van mensen die switchen en het sociale netwerk		

Resultaat	Indicator	Input
16. Mogelijkheden en (financiële) gevolgen van een switch zijn inzichtelijk	a) Mate waarin mensen die switchen (of het sociale netwerk) weten waar ze recht op hebben qua toeslagen of tegemoetkomingen bij het maken van een switch	NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 74 Welke onderwerpen bespreken u of uw collega's met aanvragers van een bijstandsuitkering in een gesprek, tijdens of net na de aanvraagprocedure?
		NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 74 Waarover informeert u of een collega cliënten die volledig aan het werk gaan en uitstromen uit de uitkering? Ik of een collega informeer(t) hen over…
		NLA: Participatiewet - Uitstroom van bijstandsuitkering naar werk – vraag 9A / 9B / 10 -Wist u wat de gevolgen van betaald werk waren voor de hoogte van uw bijstandsuitkering -Heeft de gemeente u uitgelegd wat er met de hoogte van uw bijstandsuitkering gebeurt als u betaald werk gaat doen? -Wist u ongeveer wat de gevolgen van betaald werk zijn voor uw toeslagen? We bedoelen de toeslagen van de Belastingdienst: De huurtoeslag, zorgtoeslag, kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag.
		NLA: Participatiewet – DGR + BD – vraag 17A / 17B / 17C -Weet u wat de gevolgen van betaald werk zijn voor de hoogte van uw bijstandsuitkering? -Heeft de gemeente u uitgelegd wat er met de hoogte van uw bijstandsuitkering gebeurt als u betaald werk gaat doen? -Weet u ongeveer wat de gevolgen van betaald werk zijn voor uw toeslagen? We bedoelen de toeslagen van de Belastingdienst: De huurtoeslag, zorgtoeslag, kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag
		Enquête: vraag 27 Hebben mensen die switchen van een uitkering naar (deeltijd) betaald werk duidelijkheid en/of overzicht van de mogelijkheden en gevolgen van een switch?
		Enquête: vraag 43 Hebben mensen die switchen van (deeltijd) betaald werk naar een uitkering duidelijkheid en/of overzicht van de mogelijkheden en gevolgen van een switch?
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Interviews: niet in de eerste meting

Resultaat	Indicator	Input
	b) Mate waarin mensen die switchen (of het sociale netwerk) weten op welke vormen van ondersteuning ze wel of niet recht hebben bij het maken van een switch	NLA: Participatiewet - Uitstroom van bijstandsuitkering naar niet-werk – vraag 7A / 7B -Heeft u van uw gemeente informatie gekregen over welk extra geld of hulp u nog kan krijgen als uw bijstandsuitkering stopt? Bijvoorbeeld schuldhulpverlening, budgetcoaching of bijzondere bijstand. -Was deze informatie duidelijk?
		NLA: Participatiewet - Uitstroom van bijstandsuitkering naar werk – vraag 16A / 16B -Heeft u van uw gemeente informatie gekregen over welk extra geld of hulp u nog kan krijgen als uw bijstandsuitkering stopt? Bijvoorbeeld schuldhulpverlening, budgetcoaching of bijzondere bijstand. -Was deze informatie duidelijk?
		Enquête: vraag 27 Hebben mensen die switchen van een uitkering naar (deeltijd) betaald werk duidelijkheid en/of overzicht van de mogelijkheden en gevolgen van een switch?
		Enquête: vraag 43 Hebben mensen die switchen van (deeltijd) betaald werk naar een uitkering duidelijkheid en/of overzicht van de mogelijkheden en gevolgen van een switch?
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Interviews: niet in de eerste meting
17. Negatieve gevolgen van een switch zijn beperkt	a) Mate waarin mensen die switchen te maken hebben gehad met terugvorderingen van toeslagen of uitkeringen	Enquête: vraag 28 Ervaren mensen die volledig uit de uitkering stromen naar betaald werk financiële stabiliteit?
		Enquête: vraag 42 Ervaren mensen die switchen van (deeltijd) betaald werk naar uitkering financiële stabiliteit?
		Enquête: vraag 44 Ervaren mensen die gedeeltelijk uit de uitkering stromen naar betaald (deeltijd) werk financiële stabiliteit?
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Interviews: niet in de eerste meting
		Enquête: vraag 28

Resultaat	Indicator	Input
	b) Mate waarin mensen die een switch hebben gemaakt meer of minder te besteden hebben na het zetten van een stap	Ervaren mensen die volledig uit de uitkering stromen naar betaald werk financiële stabiliteit?
		Enquête: vraag 42 Ervaren mensen die switchen van (deeltijd) betaald werk naar uitkering financiële stabiliteit?
		Enquête: vraag 44 Ervaren mensen die gedeeltelijk uit de uitkering stromen naar betaald (deeltijd) werk financiële stabiliteit?
		Casestudies: niet in de eerste meting
		Interviews: niet in de eerste meting
	c) Aantal keer dat mensen die een stap (terug) hebben gezet (weer) opnieuw moeten bewijzen dat ze een arbeidsbeperking heb	NLA: nog niet beschikbaar
		Enquête: vraag 37 Hoe vaak komt het voor dat iemand die een stap zet, het volgende moet doen: (opnieuw) bewijzen dat je een arbeidsbeperking hebt
	d) Aantal documenten (bijvoorbeeld loonbriefjes) dat mensen (opnieuw) moeten aanleveren bij het maken van een stap (terug)	NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst beleid – vraag 6 Hanteert de gemeente een verkorte aanvraagprocedure voor cliënten die recentelijk al een bijstandsuitkering hebben ontvangen en opnieuw een aanvraag doen? We doelen hier niet op herleving van de oude uitkering, maar een nieuwe uitkeringsaanvraag.
		Enquête: vraag 37 Hoe vaak komt het voor dat iemand die een stap zet, het volgende moet doen: (opnieuw) documenten (bijvoorbeeld loonbriefjes) aanleveren
18. (Financiële) belemmeringen bij het zetten van een stap	a) Mate waarin belemmeringen per stap voorkomen	Enquête: vraag 36 Welke belemmeringen noemen mensen die switchen?
	b) Welke belemmeringen komen bij welke stap voor	Enquête: vraag 36 Welke belemmeringen noemen mensen die switchen?
19. Ervaren (financiële) belemmeringen bij het maken van een switch	a) Welke belemmeringen mensen tegenhouden bij mensen die de intentie hebben om te switchen	*Casestudies: niet in de eerste meting*
		Interviews: niet in de eerste meting
	b) Welke belemmeringen het zwaarst wegen om mensen tegen te houden om te switchen	*Casestudies: niet in de eerste meting*
		Interviews: niet in de eerste meting
20. Ervaren onzekerheid, angst en veiligheid bij een switch	a) Mate waarin mensen bij het zetten van een stap onzeker of angstig zijn	*Casestudies: niet in de eerste meting*
		Interviews: niet in de eerste meting
		Casestudies: niet in de eerste meting

Resultaat	Indicator	Input
	b) Mate waarin mensen bang zijn om toeslagen aan te vragen/kwijt te raken bij het maken van een stap	*Interviews: niet in de eerste meting*
	c) Mate waarin mensen bang zijn om uitkeringen kwijt te raken bij het maken van een stap	*Casestudies: niet in de eerste meting*
		Interviews: niet in de eerste meting
	d) Mate waarin mensen die switchen (voor hun gevoel) meer regie hebben over hun situatie	*Casestudies: niet in de eerste meting*
		Interviews: niet in de eerste meting
21. In hoeverre mensen makkelijker switchen	a) Aantal mensen dat een stap zet	CBS-microdata
		UWV
	b) Welke stap(pen) mensen zetten	NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 55 Het is mijn ervaring dat.. ..cliënten aan het werk willen terwijl ik ze nog niet 'werkfit' vind. ..cliënten weerstand hebben om stappen richting participatie te zetten (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of dagbesteding). ..cliënten weerstand hebben om stappen richting werk te zetten. ..cliënten hun eigen capaciteiten onderschatten. ..cliënten hun eigen capaciteiten overschatten. ..cliënten niet goed op de hoogte zijn van de gemaakte afspraken over re-integratie
		NLA: Monitor gemeenten – Vragenlijst uitvoering – vraag 68 -Cliënten die zijn uitgestroomd naar betaald werk en daar vervolgens uitvallen, kunnen gemakkelijk weer een beroep doen op de uitkering. -Cliënten met een uitkering kunnen gemakkelijk overstappen tussen verschillende vormen van werk of participatie (arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk, beschut werk, werk met loonkostensubsidie, parttime regulier werk)
		CBS-microdata
		UWV
	c) Als iemand een stap zet, in welke situaties mensen terechtkomen	CBS-microdata
	d) Aantal maanden dat iemand op een plek blijft	*CBS-microdata: isbeschikbaar, maar is lastig te analyseren.*

Resultaat	Indicator	Input
	e) Aantal mensen dat een stap heeft gemaakt en ook een stap terug heeft gezet	CBS-microdata

Bijlage 4. Communicatie, bezoekersaantallen bijeenkomsten Simpel Switchen en WebAnalytics

B4.1 Communicatie via websites en sociale media

Websites
De communicatie-uitingen van de partnerorganisaties op websites vallen grofweg uiteen in vijf thema's:

Overgangen in de participatieketen: van dagbesteding naar werk
Veel organisaties richten zich op de stap van dagbesteding naar (beschut) werk, en op het ondersteunen van mensen voor wie deze overgang complex is. Dit wordt uitgewerkt in webinars en bijeenkomsten over Stap voor stap naar (beschut) werk (Divosa, Cedris, VGN), in inspiratielabs en lerende praktijken rondom doorstroom van vso/pro naar werk of dagbesteding naar werk (SAM, Cedris, Movisie) en in artikelen en achtergrondverhalen die de persoonlijke verhalen uitlichten van mensen die deze overstap maken (Divosa, VGN). De nadruk ligt hierbij op persoonlijke ervaringen, knelpunten in systemen, en het belang van samenwerking tussen domeinen (zorg, werk, onderwijs).

Instrumenten binnen Simpel Switchen: Garantieknop, Snelle Aanvraag – Snel Besluit
Een groot deel van de communicatie richt zich op de praktische hulpmiddelen die het programma beschikbaar stelt zoals de Garantieknop en de Toolkit Snelle Aanvraag – Snel Besluit. De Garantieknop wordt naast een uitleg als onderwerp besproken in webinars en praktijkvoorbeelden over flexibel wisselen tussen uitkering en werk (Divosa, VNG, SAM). De Toolkit wordt gepresenteerd als informatie voor gemeenten om sneller duidelijkheid te geven bij uitkeringsaanvragen (Divosa, VNG). Verder wordt er op de website van Divosa ingegaan op instrumenten en handreikingen voor professionals in gemeenten en ketenpartners. De uitingen benadrukken met name de administratieve vereenvoudiging, meer zekerheid voor mensen en het verkleinen van drempels bij instroom in (deeltijd) werk.

Lerende praktijken, netwerken en kennisdeling
Verschillende organisaties (SAM, Cedris, VGN en Divosa) communiceren over leertrajecten en kennisuitwisseling binnen de werkplaats. Onderwerpen zijn onder meer Community of Practice, lerend netwerk Simpel Switchen, regionale lerende praktijken bij uitvoeringsorganisaties en webinars waar nieuwe inzichten en ervaringen worden gedeeld. De rode draad is dat professionals en organisaties leren van elkaar bij het eenvoudiger maken van overgangen.

Landelijke bijeenkomsten, congressen en inspiratiedag
Veel communicatie gaat over bijeenkomsten die het programma ondersteunen, zoals de Landelijke Kennis- en Inspiratiedag Simpel Switchen (Divosa, SAM, Cedris, VGN) en webinars over uiteenlopende thema's zoals automatische verrekening, duurzaam werk, en van dagbesteding naar betaald werk (Divosa, Cedris). Deze bijeenkomsten worden gepresenteerd als momenten waar beleidsmakers, professionals en ketenpartners elkaar treffen om kennis te delen.

Overzichtspagina's en algemene uitleg over Simpel Switchen
Enkele organisaties bieden vooral algemene informatie, een beschrijving van het programma, doelen en instrumenten (Movisie, SAM, Optimalistic, Rijksoverheid). Daarnaast zijn er verwijzingen naar andere bronnen zoals handreikingen en webpagina's van partners.

Kort samengevat bestaat de communicatie op de websites van de partnerorganisaties vooral uit het faciliteren van soepele overgangen tussen uitkering, dagbesteding, beschut werk en regulier werk, met aandacht voor praktijkvoorbeelden, lerende praktijken en inspiratielabs. Daarnaast komen producten zoals de Garantieknop en de Toolkit Snelle Aanvraag – Snel Besluit meermaals aan bod. Organisaties delen kennis via hun websites, maar ook via lerende netwerken, op landelijke bijeenkomsten en in webinars.

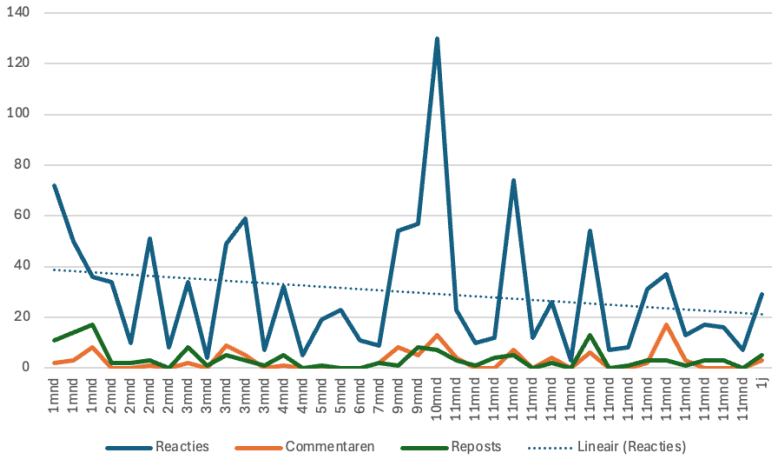
LinkedIn

De LinkedIn-pagina van Simpel Switchen is in 2025 gegroeid naar meer dan duizend volgers. Er wordt ook steeds vaker gereageerd op de berichten die er worden geplaatst (zie trendlijn in figuur).

De LinkedIn-pagina van Simpel Switchen laat een programma zien dat samenwerking, kennisdeling en lerende praktijken centraal stelt. De berichten vormen samen een digitale uiting van wat er zoal gebeurt binnen het netwerk van gemeenten, zorgorganisaties, sociaal ontwikkelbedrijven en kennisinstituten. Het grootste deel van de posts bestaat uit webinars, bijeenkomsten en inspiratiesessies. Deze berichten tonen een organisatie die haar doelgroep actief betrekt bij actuele thema's zoals de Garantieknop, automatisch verrekenen, de stap van dagbesteding naar werk, en IPS-trajecten. Deze inhoud is vaak praktisch en gericht op professionals die ruimte zoeken binnen wet- en regelgeving om mensen beter te ondersteunen.

Daarnaast zien we dat partnerorganisaties vaak een bericht reposten. Door berichten van Divosa, Cedris, SAM, VGN, Movisie en anderen te delen, laat Simpel Switchen zien dat het programma onderdeel is van een bredere samenwerking in de participatieketen. Deze reposts onderstrepen dat Simpel Switchen een beweging stimuleert die bouwt op gezamenlijke praktijkkennis.

Figuur B4.1 Berichten op de Simpel Switchen LinkedIn-pagina en aantal reacties, commentaren en reposts

Tussen deze technische en beleidsmatige content vallen de persoonlijke verhalen en interviews op. Een voorbeeld is het interview met financieel expert Monica Helbig. Ook verhalen over mensen die de stap maken van dagbesteding naar werk zorgen voor meer zichtbaarheid. Dit geeft het kanaal een maatschappelijke betrokkenheid in een toch vrij beleidsmatige context.

Ten slotte zien we regelmatig berichten opduiken over de Landelijke Kennis- en Inspiratiedag, nieuwsbrieven, en oproepen om deel te nemen aan leergangen. Deze posts hebben een verbindende functie: ze nodigen het netwerk expliciet uit om onderdeel te worden van de beweging én om bij te dragen aan de doorontwikkeling ervan.

Berichten met een sterk persoonlijk karakter of concreet inhoudelijk voorbeeld scoren het hoogst, zoals het interview Monica Helbig en IPS bij Cordaan. Deze posts werken waarschijnlijk omdat zij tastbaar maken wat het programma oplevert, herkenbare situaties schetsen en professionals uitnodigen om zich te verhouden tot de inhoud.

Wat verder opvalt en wat vaak het geval is met berichten: men deelt liever door dan dat men erop reageert. Ook op reposts of berichten met een overwegend beleidsmatige toon (bijv. wetsvoorstellen) krijgen minder reacties. Op een bericht over de Participatiewet in Balans komen nog relatief veel reacties (54 reacties en 8 commentaren, waarschijnlijk door het belang van het onderwerp, maar er zijn weinig reposts. Ze informeren wel, maar nodigen minder uit tot interactie.

De content die het beste werkt is content die een verhaal vertellen dat raakt of inspireert, concrete en praktische voorbeelden of toepasbare inzichten en uitnodigingen om samen te leren of deel te nemen.

Nieuwsbrieven

In 2022 is het landelijk programma gestart met het versturen van nieuwsbrieven. In 2022 ging het om twee, in 2023 en 2024 om zeven en in 2025 om vijf nieuwsbrieven.

De nieuwsbrieven van Simpel Switchen schetsen een doorlopend verhaal van voortgang, samenwerking en kennisdeling binnen het programma. Elke editie biedt een inkijkje in de beweging die gemeenten, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties samen maken om soepele overgangen richting werk te bevorderen.

De toon van de nieuwsbrieven is informatief en verbindend: ze zijn geschreven voor professionals die betrokken zijn bij of geïnteresseerd zijn in het sociaal domein. Wat opvalt is dat de nieuwsbrieven altijd meerdere soorten informatie combineren – uitnodigingen, terugblikken, praktijkverhalen en beleidsontwikkelingen – waardoor ze een breed overzicht geven van wat er speelt.

Begin 2025 (maarteditie)

De nieuwsbrief opent het jaar met concrete activiteiten zoals een webinar over automatisch verrekenen, een Community of Practice-sessie en een interview met een procesmanager. Ook kondigt het programmateam de start van een landelijke monitor aan en wordt er gerefereerd aan praktijkvoorbeelden uit verschillende gemeenten. De inhoud is praktisch en gericht op het delen van leerervaringen.

Midden 2025 (juli-editie)

De juli-editie richt zich op de Werkplaats Simpel Switchen en werkt toe naar een landelijke bijeenkomst. Het thema van deze nieuwsbrief is vooral het verbeteren van samenwerking in complexe systemen. Dit klinkt theoretisch, maar wordt concreet gemaakt met verwijzingen naar de website en praktische voorbeelden. Hierdoor ontstaat een mix van duiding en pragmatische handvatten.

Najaar 2025 (oktober-editie)

De nieuwsbrief in oktober staat in het teken van de Landelijke Kennis- en Inspiratiedag. Daarnaast wordt er verwezen naar actuele beleidsontwikkelingen rondom de Participatiewet in Balans en naar webinars over levensverhalen van mensen die de stap van dagbesteding naar werk zetten. Ook zijn er persoonlijke verhalen opgenomen (zoals dat van Eva), waardoor de nieuwsbrief een meer empathische toon krijgt.

Eind 2025 (november-editie)

Deze nieuwsbrief werkt eveneens toe naar de landelijke dag in maart 2026, bevat interviews (zoals dat met financieel expert Monica Helbig), persoonlijke ervaringsverhalen en verwijzingen naar terugkijkbare webinars en intervisiegroepen. Inspirerende verhalen en oproepen om mee te doen domineren de inhoud.

B4.2 Bezoekersaantallen en deelname

Overzicht bezoekers bijeenkomsten over Simpel Switchen

Divosa heeft bezoekersaantallen bijgehouden van bijeenkomsten over Simpel Switchen (live en online). Het gaat hierbij om workshops, webinars, presentaties, Inspiratielab on Tour, leergangen en regiobijeenkomsten.

Datum	Naam	Type	Opkomst
11-2-2026	Van bijstand naar werk: financieel inzicht	Webinar	75
2025			
13-11-2025	Praktijkdag: Slim met switches	Workshop	50
14-10-2025	Snelle aanvraag, snel besluit	Webinar	75
10-10-2025	Effectief samenwerken binnen complexe systemen	Bijeenkomst	29
7-10-2025	Najaarsfestival Thuis	Workshop	20

Datum	Naam	Type	Opkomst
24-9-2025	Lessen Simpel Switchen voor maatschappelijke participatie P-wet in Balans	Presentatie tijdens bijeenkomst	75
16-9-2025	Stap voor stap van dagbesteding naar werk: het belang van persoonlijke verhalen	Webinar	82
3-6-2025	Switch naar duurzaam en waardig werk	Webinar	89
10-4-2025	Intervisie en tool participatie keten	Startbijeenkomst	
1-4-2025	Automatisch verrekenen	Webinar	186
20-3-2024	IPS-methode bij mensen met LVB	Inspiratielab on Tour	41
17-2-2025	Van dagbesteding naar (beschut) werk	Workshop	50
11-2-2025	Overstap van Pro-VSO naar werk	Inspiratielab on Tour	37
4-2-2025	Garantieknop	Webinar	114
2024			
3-12-2024	Samenwerking in de keten	Webinar	131
5-11-2024	Loonkostensubsidie - het verhaal van Weener XL	Webinar	184
20-7-2024	Kennisbijeenkomst Simpel Switchen in 's-Hertogenbosch	Regiobijeenkomst	52
11-7-2024	Kennisbijeenkomst Simpel Switchen in Utrecht	Regiobijeenkomst	72
27-6-2024	Kennisbijeenkomst Simpel Switchen in Alkmaar	Regiobijeenkomst	58
16-5-2024	Zo gebruik je de Keuzehulp Simpel Switchen (voor professionals)	Online bijeenkomst	79
13-5-2024	Zo gebruik je de Keuzehulp Simpel Switchen	Online bijeenkomst	24
16-4-2024	De voordelen van benefit counseling	Webinar Inspiratielab on Tour	91
5-3-2024	Leergang: professionele autonomie: wat is je handelingsruimte? (online)	Leergang	?
8-2-2024	Leergang: samenhangend beleid	Leergang	?
23-1-2024	Themabijeenkomst Simpel Switchen overgang 50+	Online bijeenkomst	12
18-01-2024	Leergang: stevig in je schoenen; professionalisering en identiteit (online)	Leergang	?
2023			

Datum	Naam	Type	Opkomst
7-12-2023	Hoe kunnen werkgevers en gemeenten samen Simpel Switchen mogelijk maken?	Inspiratielab on Tour	?
28-11-2023	Themabijeenkomst Simpel Switchen overgang 18+	Online bijeenkomst	36
31-10-2023	Simpel Switchen tussen Wmo en Participatiewet: van casus naar werkproces	Inspiratielab on Tour	17
22-3-2023	Lancering Keuzehulp Simpel Switchen	Bijeenkomst Divosa	48
26-1-2023	Terugkombijeenkomst Zutphen & Amsterdam: Ervoor zorgen dat mensen op een waardevolle manier terugstromen van beschut werk naar Wmo	Inspiratielab on Tour	?
19-1-2023	Simpel Switchen met continuïteit van begeleiding	Inspiratielab on Tour (Webinar)	61
2022			
11-10-2020	Den Bosch: Vanuit dagbesteding perspectief op een passende (werk)plek	Inspiratielab on Tour	14
6-10-2022	Apeldoorn: tussen dagbesteding en beschut werk dankzij verbinding Wmo en Participatiewet	Inspiratielab on Tour	19
2-6-2022	Zutphen & Amsterdam: Ervoor zorgen dat mensen op een waardevolle manier terugstromen van beschut werk naar Wmo.	Inspiratielab on Tour	16
19-5-2022	Almere: Meedoen op de best passende werkplek: vanuit de samenwerking gemeente-UWV switchen naar een indicatie beschut werk en een passende werkplek	Inspiratielab on Tour	21
21-4-2022	Maak jij Simpel Switchen mede mogelijk?	Online informatiebijeenkomst	57
31-3-2022	Maak jij Simpel Switchen mede mogelijk?	Online informatiebijeenkomst	152
2021			
23-9-2021	Simpel Switchen festival	Festival	?
2020			
3-12-2020	Van dagbesteding naar beschut werk	Regiobijeenkomst Zuid	?
1-12-2020	Van dagbesteding naar beschut werk	Regiobijeenkomst Midden	?
30-11-2020	Van dagbesteding naar beschut werk	Regiobijeenkomst Noord	?
30-11-2020	Inkomstengesprek Werkblad Goed Geregeld Gesprek	Online sessie	18

Datum	Naam	Type	Opkomst
26-11-2020	Wat heb je nodig om echt resultaatgericht (samen) te werken?	Leerlijn Simpel Switchen SAM	20
12-11-2020	Hoe richt je je aanvraagproces optimaal in?	Leerlijn Simpel Switchen SAM	19
29-10-2020	Wat heb je nodig om het als professional anders te doen?	Leerlijn Simpel Switchen SAM	20
8-10-2020	Inleiding in Simpel Switchen in de Participatieketen	Leerlijn Simpel Switchen SAM	15
22-9-2020	Meerkerk (online): Doorbraakbudget	Inspiratielab on Tour	31
26-3-2020	Financiële nazorg - naar een keten van simpel switchen	Inspiratielab on Tour	10
19-3-2020	Meerkerk: Soepele overgangen in de keten	Inspiratielab on Tour	2
10-3-2020	Naar een digitaal ontmoetingsplein	Inspiratielab on Tour	16
5-3-2020	Utrecht: Huishoudboekje (overgang naar werk vanuit de uitkering)	Inspiratielab on Tour	23
27-1-2020	Enschede: inkomstenverrekening	Inspiratielab on Tour	19
16-1-2020	Helmond: Hoe kunnen we onnodige drempels in de uitkeringsaanvraag wegnemen?	Inspiratielab on Tour	10
2019			
19-12-2019	Inkomenszekerheid bij flexibel werk Utrecht	Inspiratielab on Tour	?
9-12-2019	Inkomenszekerheid bij flexibel werk Utrecht	Inspiratielab on Tour	4
3-12-2019	Inlichtingenbureau: automatisch verrekenen	Inspiratielab on Tour	28
18-11-2019	Wageningen: Positieve financiële prikkels werken	Inspiratielab on Tour	14
30-10-2019	Maastricht: Integraler werken	Inspiratielab on Tour	16
17-10-2019	Lelystad: gemakkelijke terugkeer - een verkorte aanvraag uitkering	Inspiratielab on Tour	25
10-10-2019	Leeuwarden: Hoe bieden we mensen die parttime werken vanuit de uitkering een stabiele financiële basis?	Inspiratielab on Tour	21
24-9-2019	Amersfoort: Hoe maken we het makkelijker om parttime te werken in de bijstand?	Inspiratielab on Tour	20
19-9-2019	Helmond: Hoe kunnen we onnodige drempels in de uitkeringsaanvraag wegnemen?	Inspiratielab on Tour	12
5-9-2019	Alphen aan de Rijn: Een op preventie gerichte	Inspiratielab on Tour	21

Datum	Naam	Type	Opkomst
	actieve samenwerking tussen de gemeente en UWV: hoe doe je dat?		
7-6-2019	Simpel Switchen: aftrap	Inspiratielab	78

B4.3 WebAnalytics

De werkplaatspartners communiceren via hun eigen kanalen (website, nieuwsbrieven, LinkedIn) ook regelmatig over Simpel Switchen. We hebben informatie opgevraagd over de weergaven en clicks van items die te maken hebben met Simpel Switchen. Deze informatie bundelen we in onderstaande tabel.

Item	Weergaven
Cedris	
Webpagina: Dit was de Kennis- en Inspiratiedag van Simpel Switchen	107 views
Webpagina: Landelijke Kennis- en Inspiratiedag Simpel Switchen	98 views
Webpagina: Tekst en uitleg over... Simpel Switchen	27 views
Zoekfunctie: Je zocht naar simpel switchen	25 views
Webpagina: Leergang Simpel Switchen in de Participatieketen - Module 3 van zorg naar werk: grenzen en mogelijkheden	21 views
Webpagina: Simpel Switchen: zo vereenvoudigen we samen de stap tussen vormen van werk	18 views
Webpagina: Inspirerende sessies over Simpel Switchen: 'Maak de switch (mogelijk)'	14 views
Webpagina: Lerende praktijken over Simpel Switchen bij Ergon, IW4 en Risse Groep	14 views
Webpagina: Leergang Simpel Switchen in de Participatieketen - Module 2 In de praktijk: van casus naar keuze	9 views
Divosa	
Ruim 980 webpagina's (aankondigingen voor producten, bijeenkomsten, inspiratie, verhalen, informatiepagina's enzovoort)	Totaal: 17.237 weergaven. Gemiddeld aantal weergaven per pagina: circa 18
Iederin	
Nieuwsbrief december 2025 (algemeen)	Openen: 28% Clicks: 8%
Nieuwsbrief augustus 2025 (algemeen)	Openen: 31% Clicks: 8%
Nieuwsbrief lancering: zetikdestap.nl (augustus 2025)	Openen: 48% Clicks: 10%
Nieuwsbrief lancering: zetikdestap.nl (augustus 2025) voor leden	Openen: 51% Clicks: 23%
LinkedIn in 2025	3.526 impressies 2.346 bereikte leden 182 interacties
MIND	

Item	Weergaven
Webpagina: https://mindplatform.nl/thema/werk-en-inkomen-1	347 weergaven
Webpagina: https://wijzijnmind.nl/campagnes/gemeenteraadsverkiezingen-2022-1/thema-8-verkiezingen-werk-en-zingeving met link naar Simpel Switchen	15 weergaven
Webpagina: https://mindplatform.nl/project/informatiepunt-switchen	50 weergaven
Webpagina: https://mindplatform.nl/nieuws/meedenkers-gezocht-en-verhalen-voor-persona-s	31 weergaven
Webpagina: https://mindplatform.nl/thema/arbeid	198 weergaven
Bijeenkomst: samen met Iederin een workshop gegeven op de Samen Sterkdag (Eindhoven)	15 bezoekers
Movisie	
Webpagina: Kansen vergroten op de arbeidsmarkt door praktijkervaring | Movisie (november 2025)	270 weergaven
Webpagina: Schakelen tussen vormen van werk: Simpel Switchen écht makkelijk maken | Movisie (juli 2025)	469 weergaven
Webpagina: Simpel Switchen: makkelijk overstappen naar passend werk | Movisie (juni 2025)	314 weergaven
Webpagina: Leren over Simpel Switchen in Veenendaal, Weert, Eindhoven en Rotterdam | Movisie (maart 2025)	542 weergaven
Voor 2025: Voorbeeldroutes voor Simpel Switchen | Movisie (oktober 2023) De route van Maikel: van betaald werk naar vrijwilligerswerk | Movisie (mei 2023) De route van Jan: van dagbesteding naar beschut werk | Movisie (april 2023) De route van Johnny: van dagbesteding naar (deels) betaald werk | Movisie (april 2023) Roels route van dagbesteding naar werk | Movisie (maart 2023)	950 weergaven 1.012 weergaven 1.187 weergaven 2.184 weergaven 1.842 weergaven
LinkedIn: Hoe zorgen we ervoor dat mensen soepel kunnen overstappen tussen dagbesteding, werk en andere vormen van participatie? (november 2025)	81.460 weergaven
LinkedIn: Simpel Switchen gaat over het wisselen tussen de ene en de andere vorm van werk (augustus 2025)	79.414 weergaven
LinkedIn: Simpel Switchen: makkelijk overstappen naar passend werk (juni 2025)	78.578 weergaven
LinkedIn: Zet ik de stap? (juni 2025)	78.554 weergaven
LinkedIn: Aankondiging Simpel Switchen-webinar: 'De switch naar duurzaam en waardig werk' (juni 2025)	78.370 weergaven
LinkedIn: Hoe switcht iemand makkelijk van dagbesteding naar betaald werk of weer terug? (maart 2025)	76.887 weergaven
LinkedIn: Hoe kun je de kansen op (betaald) werk voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) vergroten? Is een bewezen aanpak (IPS) voor mensen met een psychische belemmering ook van waarde voor mensen met een LVB? (maart 2025)	76.862 weergaven
LinkedIn: Hoe kun je de stap voor mensen in verschillende uitkeringssituaties van de ene vorm van werk naar de andere simpeler maken en belemmeringen voor het zetten van die stappen opheffen? (februari 2025)	76.393 weergaven
SAM	
Leergang Simpel Switchen in de Participatieketen – Module 1 Samenwerken tussen domeinen	519 weergaven

Item	Weergaven
Leergang Simpel Switchen in de Participatieketen – Module 2 In de praktijk: van casus naar keuze	350 weergaven
Leergang Simpel Switchen in de Participatieketen – Module 3 Van zorg naar werk: grenzen en mogelijkheden	287 weergaven
Leergang Simpel Switchen in de Participatieketen – Module 4 Serious game 1 uur in de bijstand	215 weergaven
Overige 30 webpagina's (aankondigingen voor leergang, workshops, bijeenkomsten, producten enzovoort)	Totaal: 853 weergaven. Gemiddeld aantal weergaven per pagina: circa 30
VGN	
Artikel 'IPS voor mensen met een verstandelijke beperking, waarom niet?'	481 weergaven
Pagina 'Simpel Switchen van dagbesteding naar werk'	603 weergaven
Webpagina 'Simpel Switchen van dagbesteding naar werk'	925 weergaven
Artikel 'De weg van waarden'	580 weergaven

Bijlage 5. Verdieping op de enquête(resultaten)

B5.1 Proces en duiding responspercentage

Totstandkoming enquête

Op basis van de indicatorenset uit het monitorplan is een conceptenquête opgesteld, die in samenwerking tussen het ministerie en KWIZ is aangescherpt. Hierbij zijn formuleringen afgestemd op de terminologie van Simpel Switchen, zijn enkele niet-relevante indicatoren geschrapt en heeft elke functiegroep een eigen vragenroute gekregen. In november 2025 hebben werkplaatspartners een testronde uitgevoerd, waarin zowel inhoudelijke verbeteringen als gebruikservaringen in de digitale enquêteomgeving (Survalyzer) zijn verwerkt in de definitieve enquête.

Bijsturing

Na verspreiding werd de respons nauwlettend gevolgd. Aanvankelijk bleef de respons achter bij de verwachtingen. Daarom zijn twee maatregelen genomen: de volgorde en indeling van de enquête zijn aangepast om afhaken bij lange eerste vragen te voorkomen, en de invultermijn is verlengd in verband met de feestdagenperiode. Begin januari 2026 is de enquête opnieuw onder de aandacht gebracht via alle communicatiekanalen. Eind januari is de enquête gesloten en is gestart met de analyse.

De doelpopulatie

De professionals in Nederland die in hun werk betrokken zijn bij mensen die willen of kunnen switchen zijn verspreid over meerdere sectoren en functieniveaus. Ons steekproefkader bestaat uit de gezamenlijke achterban van de betrokken beroeps- en belangenverenigingen die de enquête hebben verspreid. De bereikte doelgroep is het deel van het steekproefkader dat de uitnodiging feitelijk heeft kunnen zien, de respons bestaat uit de professionals die de enquête daadwerkelijk hebben ingevuld. De respons is geschikt om patronen, opvattingen en ervaringen te verkennen, verschillen tussen typen professionals te analyseren en belangrijke knelpunten en kansen te signaleren.

Spreiding binnen de respons

De respons is als volgt verdeeld (zie verdere verdieping in bijlage B5.2):

- Directeuren, managers, teamleiders en beleidsmedewerkers (met name sociaal ontwikkelbedrijven en gemeenten): 67 respondenten (31 procent)
- Sociaal ondernemers en werkgevers: 18 respondenten (8 procent)
- Professionals in uitvoeringsorganisaties (met name gemeenten en UWV): 136 respondenten (61 procent)

De grootste groep respondenten bestaat uit uitvoerende professionals binnen publieke organisaties, wat gezien hun intensieve betrokkenheid bij switchvraagstukken in de lijn der verwachting ligt. Beleids- en managementfuncties zijn goed vertegenwoordigd, wat waardevol is voor inzichten op organisatie- en beleidsniveau. Werkgevers en sociaal ondernemers zijn relatief beperkt vertegenwoordigd. Conclusies over deze groep formuleren we daarom voorzichtiger.

Doelpopulatie en steekproefkader

De doelpopulatie is omvangrijk en niet exact af te bakenen. Het gaat om professionals in beleid, uitvoering en werkgeverschap verspreid over diverse sectoren (publiek, semipubliek, privaat). Daarnaast hebben zij uiteenlopende functies en zijn zij in uiteenlopende mate betrokken bij switchvraagstukken. We beschikken niet over een sluitend overzicht van het aantal professionals dat tot deze groep behoort, hoeveel daarvan lid zijn van beroeps- of belangenverenigingen en hoeveel daadwerkelijk de uitnodiging hebben gezien.

Bereikte doelgroep

De enquête is verspreid via beroeps- en belangenverenigingen, niet via werkgevers. Dit betekent dat alleen professionals die lid zijn van een relevante organisatie en de oproep hebben gezien (nieuwsbrief, website, LinkedIn) konden deelnemen. Het aantal mensen dat de uitnodiging daadwerkelijk heeft gezien is onbekend. Hierdoor kan geen responspercentage worden berekend.

Responsbias

De respons omvat alle vooraf beoogde type professionals, behalve wethouders. Geen enkele wethouder heeft de enquête ingevuld. Omdat er sprake is van inhoudelijke spreiding naar rol en positie geven de resultaten een rijk en gevarieerd beeld van ervaringen en perspectieven vanuit vooral de publieke uitvoering en het beleid. De resultaten zijn statistisch niet representatief voor alle betrokken professionals in Nederland. De verdeling van respondenten weerspiegelt niet de werkelijke verdeling in de beroepspraktijk.

De respons is waarschijnlijk gekleurd door zelfselectie omdat vooral professionals met interesse, betrokkenheid of zorgen rond switchen zullen hebben gereageerd. Daarnaast zal er sprake zijn van netwerkbias: professionals die actief zijn in beroepsverenigingen zijn mogelijk oververtegenwoordigd. Verder speelt sectorbias een rol. Publieke uitvoeringsorganisaties lijken sterker vertegenwoordigd dan private werkgevers. Dit betekent niet dat de resultaten onbruikbaar zijn, maar wel dat ze vooral inzicht geven in hoe betrokken professionals die zich actief met het thema bezighouden tegen Simpel Switchen aankijken.

Toepassing enquête

De enquête respons betekent dat we een breed, maar niet statistisch representatief, beeld van perspectieven kunnen geven van betrokken professionals. De enquêteresultaten zijn daarmee vooral geschikt voor het identificeren van patronen, kansen en knelpunten.

B5.2 Informatie over de respondenten

Deze bijlage geeft inzicht in de kenmerken van de respondenten die de enquête hebben ingevuld. In totaal zijn de resultaten van 222 respondenten meegenomen.

Technische kenmerken

Zoals beschreven in de onderzoeksopzet (hoofdstuk 1.3), zijn er twee versies van de enquête geweest. Van de in totaal 222 respondenten van wie de antwoorden zijn meegenomen, hebben 60 de eerste versie ingevuld en 162 respondenten hebben de tweede versie ingevuld (tabel B5.2.1).

De meerderheid van de respondenten van wie de antwoorden zijn gebruikt in dit onderzoek heeft de enquête volledig ingevuld (tabel B5.2.2; 138 respondenten, 60 procent). Het andere deel (88 respondenten) heeft de enquête niet afgemaakt. Om te bepalen welke respondenten met de status *bezig* meegenomen worden, zijn de volgende criteria gebruikt:

- De respondenten hebben in ieder geval hun functie en organisatie ingevuld.
- De respondenten hebben de eerste vijf inhoudelijke vragen beantwoord.

Tabel B5.2.1 Aantal en aandeel respondenten per versie van de enquête

Versie	Aantal respondenten	Aandeel van het totaal
Versie 1	60	27 procent
Versie 2	162	73 procent

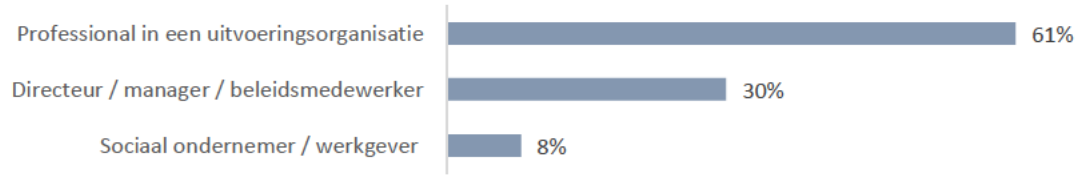
Tabel B5.2.2 Invulstatus van de respondenten

Status	Aantal respondenten	Aandeel van het totaal
Afgerond	138	60 procent
Bezig	88	40 procent

Inhoudelijke kenmerken

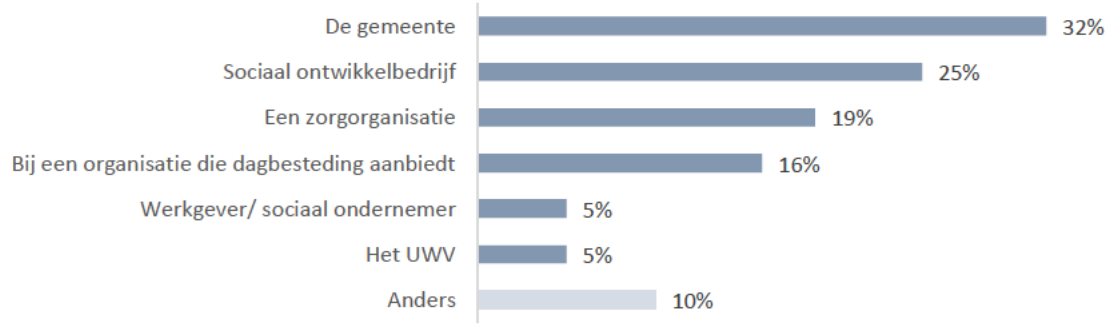
De meerderheid van de respondenten werkt als professional in een uitvoeringsorganisatie (61 procent), een op de drie respondenten is een directeur (of manager, of beleidsmedewerker) en een klein aandeel is sociaal ondernemer (of werkgever; 8 procent).

Figuur B5.2.1 Functie van de respondenten (n = 222)

Daarnaast werkt de meerderheid van de respondenten bij de gemeente (32 procent) of een sociaal ontwikkelbedrijf (25 procent). Een op de vijf respondenten werkt bij een zorgorganisatie (19 procent) en een soortgelijk deel werkt bij een organisatie die dagbesteding aanbiedt (16 procent). De minste respondenten werken als werkgevers (of sociaal ondernemer) of bij het UWV (beide 5 procent).

Figuur B5.2.2 Organisatie waar de respondenten werken (n = 222)

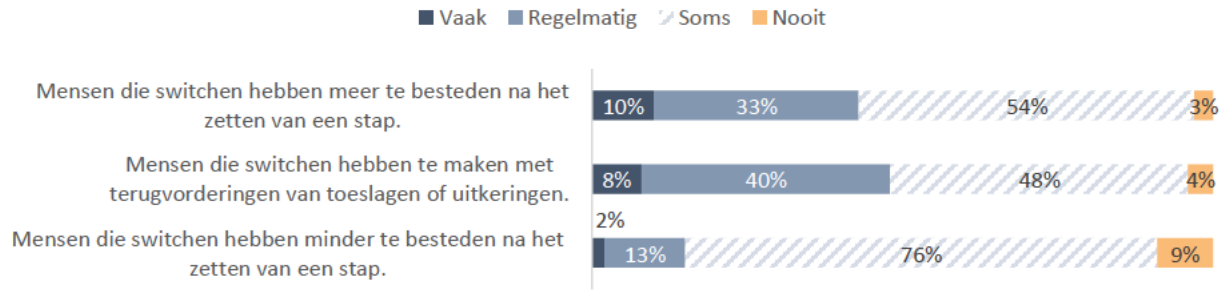
De andere organisaties die de respondenten hebben genoemd, zijn:

- Adviseur/deskundige
- Job coach
- Journalist
- Werkloos
- Onderwijs
- Samenwerkingsverband
- Voorliggende voorziening
- Zelfstandig
- Werkcentrum
- Sociale dienst
- Cliëntenraad
- Intermediaire organisatie

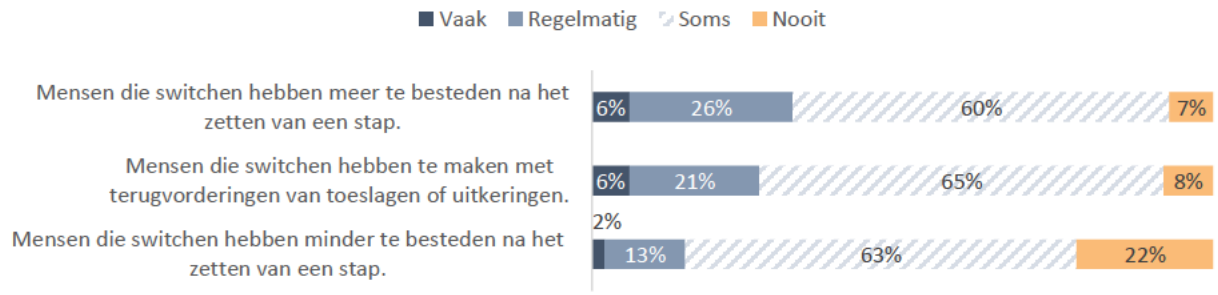
B5.3 Aanvullende figuren hoofdstuk 4. De overstap in de praktijk: ervaringen rond switchen

Financiële stabiliteit na een switch

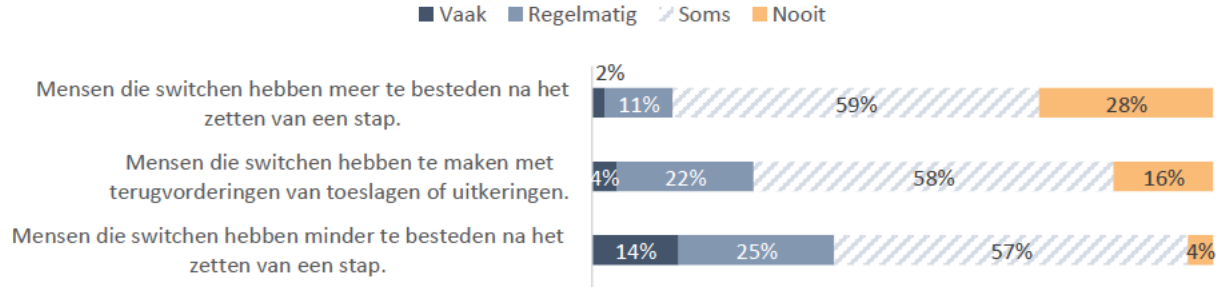
Figuur B5.3.1 Financiële stabiliteit na volledige uitstroom uit de uitkering naar betaald werk (n = 45 ~ 52)

Figuur B5.3.2 Financiële stabiliteit na gedeeltelijke uitstroom uit de uitkering naar betaald werk (n = 45 ~ 51)

Figuur B5.3.3 Financiële stabiliteit na de overgang van (deeltijd) betaald werk naar een uitkering (n = 44 ~ 46)

B5.4 Aanvullende tabellen hoofdstuk 5. Begeleiding bij switchen: de uitvoeringspraktijk

Ervaringen met de producten van Simpel Switchen

Op de volgende pagina's staan twee tabellen met informatie over de gebruikers van de producten van Simpel Switchen en de bekendheid met de producten van Simpel Switchen naar functie.

*Tabel B5.4.1 Gebruikers van producten van Simpel Switchen en hun tevredenheid en mening over ondersteuning bij switchen**

Product	Gebruikers *Het aandeel respondenten dat het product gebruikt.*	n gebruikers / totaal *Het aantal respondenten dat het product gebruikt t.o.v. het totaal aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord*	(zeer) tevreden *Het aandeel respondenten dat (zeer) tevreden is over het product.*	n tevredenheid / totaal *Het aantal (zeer) tevreden respondenten t.o.v. het totaal aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord.*	Bijdrage *Het aandeel respondenten dat vindt dat het product ondersteunt bij mensen die switchen.*	n bijdrage / totaal *Het aantal respondenten dat vindt dat het product ondersteunt t.o.v. het totaal aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord.*
Switchen tussen zorg, dagbesteding en betaald werk (beschut, banenafspraak, regulier)						
Keuzehulp Simpel Switchen tussen dagbesteding en beschut werk	14%	27 van de 196	74%	17 van de 23	31%	8 van de 26
Klantreis van dagbesteding naar beschut werk	15%	29 van de 191	68%	17 van de 25	-	-
Handreiking van dagbesteding naar beschut werk	15%	29 van de 190	85%	23 van de 27	-	-
Onderzoek 'IPS voor mensen met een verstandelijke beperking, waarom niet?'	12%	22 van de 183	-	-	-	-
Financieel inzicht inkomsten						
Belevingsmodule Nick	3%	5 van de 185	-	-	-	-
Toolkit parttime werk naast uitkering	10%	19 van de 182	-	-	-	-
Uitkering naar werk berekenaar (Nibud)	17%	32 van de 186	77%	23 van de 30	-	-
Werkblad Goed Geregeld Gesprek	1%	1 van de 183	-	-	-	-
Handreiking verrekenen inkomsten uit parttime ondernemerschap	1%	1 van de 183	-	-	-	-
Switchen tussen uitkering en betaald werk						
Stappenplan Simpel Switchen	16%	29 van de 176	76%	19 van de 25	-	-
Serious Game 1 uur in de bijstand	18%	34 van de 185	88%	28 van de 32	-	-
Toolkit Snelle Aanvraag - Snel Besluit	7%	13 van de 182	-	-	-	-
Toolkit gezamenlijke dienstverlening gemeente en UWV	11%	20 van de 184	-	-	-	-
Samenwerken over domeinen heen						
Inspiratiedocument Bruggen naar Werk	8%	15 van de 180	-	-	-	-
Kennis en inspiratie						
Bijeenkomsten, workshops, Inspiratielab on Tour (IOT) en webinars	45%	77 van de 173	87%	62 van de 71	53%	20 van de 38
Nieuwsbrief Simpel Switchen	58%	101 van de 175	92%	86 van de 93	43%	21 van de 49
Leergang Simpel Switchen	20%	35 van de 173	81%	26 van de 32	50%	10 van de 20
Sociale media (zoals LinkedIn)	64%	113 van de 176	89%	91 van de 102	38%	21 van de 56

**. In de tabel zijn waarden weggelaten wanneer de totale n kleiner is dan 20.*

*Tabel B5.4.2 Bekendheid met de producten van Simpel Switchen naar functie**

Product	Professional in een uitvoeringsorganisatie		Directeur, manager of beleidsmedewerker	
	Bekendheid	n bekendheid / totaal	Bekendheid	n bekendheid / totaal
Switchen tussen zorg, dagbesteding en betaald werk (beschut, banenafspraak, regulier)				
Keuzehulp Simpel Switchen tussen dagbesteding en beschut werk	58%	71 van de 122	74%	42 van de 57
Klantreis van dagbesteding naar beschut werk	53%	64 van de 120	56%	31 van de 55
Handreiking van dagbesteding naar beschut werk	48%	57 van de 119	67%	37 van de 55
Onderzoek 'IPS voor mensen met een verstandelijke beperking, waarom niet?'	47%	53 van 112	42%	23 van de 55
Financieel inzicht inkomsten				
Belevingsmodule Nick	17%	20 van de 118	9%	5 van de 54
Toolkit parttime werk naast uitkering	35%	40 van de 115	44%	24 van de 54
Uitkering naar werk berekenaar (Nibud)	51%	59 van de 116	65%	37 van de 57
Werkblad Goed Geregeld Gesprek	18%	21 van de 114	24%	13 van de 55
Handreiking verrekenen inkomsten uit parttime ondernemerschap	18%	21 van de 115	23%	13 van de 56
Switchen tussen uitkering en betaald werk				
Stappenplan Simpel Switchen	54%	59 van de 110	52%	28 van de 54
Serious Game 1 uur in de bijstand	47%	54 van de 115	40%	23 van de 57
Toolkit Snelle Aanvraag - Snel Besluit	32%	36 van de 113	30%	17 van de 57
Toolkit gezamenlijke dienstverlening gemeente en UWV	32%	36 van de 114	33%	19 van de 67
Samenwerken over domeinen heen				
Inspiratiedocument Bruggen naar Werk	14%	16 van de 112	27%	15 van de 56
Kennis en inspiratie				
Bijeenkomsten, workshops, Inspiratielab on Tour (IOT) en webinars	55%	60 van de 109	68%	36 van de 53
Nieuwsbrief Simpel Switchen	61%	67 van de 110	80%	43 van de 54
Leergang Simpel Switchen	42%	51 van de 109	51%	27 van de 53
Sociale media (zoals LinkedIn)	82%	90 van de 110	84%	46 van de 55

**. In de tabel zijn waarden weggelaten voor sociaal ondernemers omdat de totale n kleiner is dan 20.*

Bijlage 6. Verantwoording analyse microdata CBS

B6.1 Doel en aanleiding van de analyse

Voor dit onderzoek maken we gebruik van geregistreerde gegevens uit de microdatabestanden van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS), aangevuld met het door Regioplan ontwikkelde monitoringskader voor het programma Simpel Switchen. Deze inleiding schetst de methodologische context waarbinnen onze analyse moet worden geplaatst. De microdata bieden unieke analytische mogelijkheden, maar zijn niet altijd een perfecte weergave van de werkelijkheid. Alleen door inzicht te krijgen in de sterktes en beperkingen kunnen we verantwoorde uitspraken doen over de doelgroep van Simpel Switchen en de bewegingen die zij op de arbeidsmarkt maken.

Mogelijkheden van microdata

CBS-microdata bieden als enige bron in Nederland de mogelijkheid om personen op individueel niveau en in de tijd te volgen. Dit maakt het mogelijk om:

- overgangen tussen uitkering, werk, beschut werk, banenafspraak of dagbesteding te identificeren;
- de duur van deze 'posities' in de Participatieketen vast te stellen;
- te analyseren hoeveel personen een stap vooruit of een stap terugzetten.

Een brede en heterogene doelgroep

Het programma maakt het voor mensen makkelijker om te switchen tussen uitkering en werk en tussen dagbesteding – beschut werk – banenafspraak – werk met voorziening en regulier werk. Hierdoor kunnen meer mensen meedoen op de voor hen op dat moment best passende plek. De doelgroep van Simpel Switchen is breed en niet specifiek afgebakend. En is ook lastig af te bakenen. De focus ligt op mensen die vanuit een uitkering (denk aan WIA, Wajong, Participatiewet) aan het werk willen gaan en op mensen die zich in de participatieketen (dagbesteding – beschut werk – banenafspraak – regulier werk) ontwikkelen en stappen kunnen zetten (heen- en-weer).[1] Zo komen in de CBS-data onder andere mensen voor met uitkeringen (Wajong, WIA/WAO/WAZ, Bijstand), mensen met voorzieningen zoals loonsubsidie, personen in beschut werk, en deelnemers aan dagbesteding.

Een dynamische populatie: 2019–2024

Een tweede methodologisch vraagstuk betreft het volgen van grote groepen in de tijd. De bestanden bevatten meer dan een miljoen personen. In theorie kunnen al deze individuen over de periode 2019–2024 – dit is de periode waarvoor we over microdata beschikken - worden gevolgd, maar in de praktijk is een individuele analyse analytisch en methodologisch niet zinvol. Analyse zal daarom altijd plaatsvinden op het niveau van groepen, niet van individuen. De populatie is zeer groot en dynamisch, waardoor individuen in 2019 en individuen in 2024 niet dezelfde groep zijn. Het programma Simpel Switchen richt zich op het verbeteren van voorwaarden, regels en overgangen in de participatieketen. Deze verbeteringen zijn op systeemniveau, waardoor patronen alleen betekenisvol te analyseren zijn op groepsniveau.

Daarbij ontstaat een algemene beperking: de groep die we in 2019 identificeren op basis van een set kenmerken is niet dezelfde groep die in 2024 op basis van dezelfde zoekcriteria wordt gevonden. Door in- en uitstroom –door werk, ziekte, pensionering, migratie, voltooide of beëindigde uitkeringen – wijzigt de samenstelling voortdurend. Veel van die veranderingen hebben niets te maken met de inspanningen van Simpel Switchen, maar met levensfasen. Daardoor zijn verschillen tussen jaren niet één-op-één te interpreteren als effecten van beleid gericht op ondersteuning.

Registratie-effecten en datakwaliteit

Een derde beperking betreft de kwaliteit van registraties. Sommige variabelen zijn zeer betrouwbaar, zoals uitkeringsposities of arbeidscontractdata. Andere variabelen zijn dat aantoonbaar minder. Zo blijkt dat bij mensen in Beschut Werk in 85 procent van de gevallen een loonkostensubsidie is geregistreerd, terwijl dit in principe een voorwaarde is om beschut te kunnen werken. Zulke inconsistenties wijzen op

administratieve onnauwkeurigheden die de interpretatie van resultaten kunnen vertekenen. Daar komt bij dat we niet altijd weten welke gegevens foutief zijn. Onvolkomenheden in registraties kunnen onbedoeld leiden tot verkeerde classificaties of onjuiste aannames over arbeidsvermogen, werkstatus of gebruik van voorzieningen.

Om deze risico's te beperken is het belangrijk om voldoende grotere groepen te analyseren: hoe kleiner de subgroepen, hoe groter de kans dat registratiefouten leiden tot vertekende conclusies.

Gevolgen voor onze analyse

De hierboven beschreven beperkingen betekenen dat:

- We niet exact kunnen bepalen wie tot de doelgroep behoort; we werken daarom met een zo nauwkeurig mogelijke afbakening die is gebaseerd op het Regioplankader en de definities en beschikbare gegevens in CBS-microdata.
- We trends analyseren op groepsniveau, waarbij we benadrukken dat veranderingen in aantallen of samenstelling niet zonder meer interpreteerbaar zijn als gevolg van Simpel Switchen, maar wel een indicatie geven.
- We voorzichtig omgaan met interpretatie van uitkomsten, in het bijzonder bij variabelen waarvan bekend is dat ze gevoeliger zijn voor registratie-effecten.
- We nadrukkelijk de combinatie gebruiken van meerdere indicatoren, juist om te voorkomen dat één enkele maat of dataprobleem de resultaten kleurt.

Gebruik van microdata

Om bewegingen binnen de brede doelgroep goed te kunnen volgen gebruiken we microdata. De microdata van het CBS zijn koppelbare data op persoonsniveau waarmee onderzoeksinstanties onder strikte voorwaarden zelf statistisch onderzoek kunnen uitvoeren. Voor de Monitor Simpel Switchen zijn zeven bestanden opgevraagd, onder meer:

1. gegevens over het totaal aantal mensen met een uitkering, beschutte werkplek, banenafspraak of regulier werk (baan zonder gebruik te maken van ondersteunende voorzieningen);
2. gegevens over arbeidsongeschiktheid en voorzieningen in het kader van re-integratie en participatie;
3. gegevens over dagbesteding;
4. gegevens over banen en lonen van werknemers, inkomensbronnen, werkuren per week en persoons- en demografische kenmerken.

Deze bestanden zijn gekoppeld op persoonsniveau en vervolgens geanalyseerd. De CBS-microdata bieden als enige dataset de mogelijkheid om individuele trajecten in de tijd te volgen. Daarmee kunnen we onder andere:

- nagaan welke stappen mensen zetten (bijv. van uitkering → betaald werk, of betaald werk → dagbesteding),
- bepalen hoe lang mensen in een bepaalde situatie blijven,
- vaststellen welke inkomensondersteuning zij daarbij gebruiken.

De microdata-analyse moet inzicht geven in:

- het aantal mensen dat switcht,
- welke switch zij maken,
- welke ondersteuning zij daarbij ontvangen,
- hoe duurzaam deze stappen zijn (duur per positie),
- hoe vaak een beweging heen en weer voorkomt .

Deze bewegingen sluiten aan op de doelen van Simpel Switchen: soepele overgangen tussen uitkering, dagbesteding, beschut werk, banenafspraak en regulier werk en een veilige weg terug.

B6.2 Gebruikte bronbestanden

Hieronder volgt een overzicht van de bestanden van het CBS die zijn gebruikt:

SECMBUS

Dit bestand bevat alle personen in Nederland die een vorm van een geregistreerd inkomen hebben of geregistreerd staan als scholier/student, al dan niet met inkomen. Dit is gedefinieerd als SEC: sociaal economische categorie. Het bevat per persoon en per maand informatie over de sociaaleconomische positie, gebaseerd op de inkomensbronnen die een persoon in die maand heeft. Wij hebben voor de jaarpositie de meest voorkomende inkomensbron genomen, Bij een gelijk aantal is gekozen voor inkomsten uit werk.

Het bestand bevat alle informatie van 2015 tot en met 2024. Het is daarom een bestand met tientallen miljoenen regels. De verschillende SEC in het bestand zijn:

- Werknemer
- Directeur-grootaandeelhouder
- Zelfstandig ondernemer
- Overige zelfstandige
- Ontvanger Werkloosheidsuitkering
- Ontvanger bijstandsuitkering
- Ontvanger uitkering sociale voorziening overig
- Ontvanger uitkering ziekte/AO
- Ontvanger pensioenuitkering
- Nog niet schoolgaand/scholier/student met inkomen
- Nog niet schoolgaand/scholier/student geen inkomen
- Overig zonder inkomen
- Meewerkend gezinslid.

PWETSRGVOORZIENINGTAB

Dit bestand bevat alle verstrekkingen voor voorzieningen in het kader van participatie en re-integratie verstrekt door gemeenten. Het is een directe aanlevering van de registratie door gemeenten. Per persoon is er een regel per toegekende voorziening met de start- en einddatum van de betreffende voorziening, dus de datum waarop de voorziening daadwerkelijk is gestart en geëindigd.

Dit bestand wordt maandelijks door de gemeenten aangeleverd, waardoor voor ieder jaar 12 bestanden beschikbaar zijn. De bestanden zijn beschikbaar sinds 2019.

De verschillende voorzieningen in dit bestand zijn:

- Loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet
- Forfaitaire Loonkostensubsidie
- Tijdelijks Loonkostensubsidie
- WIW/ID-baan
- Beschut werk
- Participatieplaats
- Proefplaatsing t.b.v. loonwaardebepaling
- Overige werkplekken
- Jobcoach/begeleiding op de werkplek
- Werkplekaanpassing
- Coaching naar werk of naar participatie
- Training/cursus/opleiding
- Vrijwilligerswerk
- Overige sociale activering
- Vervoersvoorziening
- Overige faciliterende voorziening

- Uitbesteed en onbekend
- Niet nader in te delen

WMOBUS
Dit bestand bevat alle verstrekkingen voor maatwerkvoorzieningen in de Wmo gedaan door gemeenten. Ook dit is een directe aanlevering van de registratie door gemeenten. Per persoon is er een regel met de verstrekte voorziening en de start- en einddatum van die voorziening. Dus de datum waarop de maatwerkvoorziening daadwerkelijk gestart en geëindigd is.

Voor het onderzoek is alleen de maatwerkvoorziening Dagbesteding relevant.

4. STAPMON07DoelgroepregisterWSW
Dit maatwerkbestand bevat alle personen met een registratie in het doelgroepenregister of met een indicatie voor WSW. Inzichtelijk is of iemand op enig moment in een bepaald jaar een registratie in het doelgroepenregister had. Meer informatie dan dat staat er niet in, geen start- of einddata.

B6.3 Gebruikte termen en definities

SECMBUS
In plaats van SEC spreken we over inkomensbron. Hiervoor zijn vier categorieën gemaakt. De meest relevante inkomensbronnen voor Simpel Switchen zijn ontvangers van bijstandsuitkeringen, Wajong en WIA.

Naar dit bestand wordt gerefereerd met de term SECM-bestand.

Bijstandsuitkering
De bijstandsuitkering is eenduidig, we spreken hiervoor over inkomensbron Bijstandsuitkering.

Wajong
De categorie ‘uitkering sociale voorziening’ is samengesteld vanuit diverse uitkeringen, waarvan de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorzieningen jonggehandicapten (Wajong) de belangrijkste is. Omdat personen met een Wajong uitkering een belangrijk deel van de doelgroep van Simpel Switchen zijn, is deze categorie expliciet als categorie van inkomensbron meegenomen. Deze groep kunnen we er echter niet specifiek uithalen, dus een deel van de personen in deze groep zal geen Wajong ontvangen. We spreken hier over inkomensbron Sociale voorziening.

WIA
De categorie Ontvanger uitkering Ziekte/AO is ook samengesteld vanuit verschillende uitkeringen, waarvan Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), de belangrijkste is. Verder gaat het om personen met WAO, WAZ, deel oude regeling Wajong en mensen in de Ziektewet. Niet iedereen in deze categorie zal nog arbeidsvermogen hebben, maar een deel valt wel expliciet in de doelgroep van Simpel Switchen en daarom is ook deze categorie expliciet meegenomen als inkomensbron WIA.

Betaald werk
Personen uit de overige SEC zijn niet per definitie doelgroep van Simpel Switchen, omdat het grootste deel hiervan een reguliere, betaalde baan en daarmee inkomen heeft, heeft gehad, of zal hebben. Echter een deel van deze groep kan wel degelijk in de doelgroep vallen, namelijk personen die met een voorziening in het kader van participatie of re-integratie aan het werk zijn. Daarom is dit de laatste categorie voor inkomensbron.

PWETSRGVOORZIENINGTAB
Voor de voorzieningen uit dit bestand, gebruiken we de term SRG-voorziening. Dit om verwarring met de inkomensbron Sociale voorziening te voorkomen. Naar dit bestand wordt gerefereerd met de term SRG-bestand.

De voorzieningen die het meest relevant voor Simpel Switchen zijn, zijn Loonkostensubsidie, Beschut werk, Jobcoach/begeleiding op de werkplek en Coaching naar werk of naar participatie. Twee van de drie categorieën voor loonkostensubsidie, te weten Loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet en Forfaitaire Loonkostensubsidie, zijn samengenomen onder de noemer Loonkostensubsidie. Verder spreken we over de voorzieningen Beschut werk, Jobcoach en Coaching.

B6.4 Proces en gemaakte keuzes

De verschillende bestanden zijn aan elkaar gekoppeld om verschillende werkbestanden te maken. Alle koppelingen hebben plaatsgevonden op persoon en soms op overlap van perioden, waarbij naar verschillende start- en einddatums is gekeken.

Periode

Simpel Switchen loopt sinds 2018 en de wens was om naar dat jaar te kijken voor een basislijn. Echter het SRG-bestand is beschikbaar vanaf 2019, dus is voor die basislijn gekeken naar 2019. Het SECM-bestand is beschikbaar tot en met 2024. Er is daarom gekozen voor een vergelijking tussen 2019 en 2024.

Voor alle bestanden zijn de actieve personen voor 2019 en voor 2024 bepaald: alle personen waarvan de inkomensbron of (maatwerk of SRG) voorziening is gestart voor het eind van het betreffende jaar en zijn geëindigd in dat jaar, na dat jaar of nog lopen.

Bestand actieve personen SECM

Voor het SECM-bestand zijn voor beide jaren een bestand gemaakt met de actieve personen in dat jaar. Dit bestand is verderop in het proces gebruikt om inzicht te krijgen in de switches die mensen maken.

Doelgroepbestand

De doelgroep van Simpel Switchen is wijds en niet heel precies gedefinieerd. Verschillende categorieën die wel expliciet genoemd worden, zijn niet als zodanig uit de bestanden te halen, zoals hierboven benoemd. Dus de doelgroep in dit bestand is een grove inschatting.
Tot de doelgroep rekenen wij:

- Iedereen met Bijstandsuitkering
- Iedereen Wajong
- Iedereen met WIA
- Iedereen in de categorie Betaald werk mét een actieve SRG-voorziening.

Hiervoor is het SECM-bestand gekoppeld aan het SRG-bestand persoon en op overlap in periode tussen de inkomensbron en de SRG-voorziening: de inkomensbron moet gestart zijn voor de SRG-voorziening en moet geëindigd zijn na de start van de inkomensbron.

In eerste instantie is dit een koppeling geweest op alleen de personen die in beide bestanden voorkwamen. Dus dat levert alle personen op die naast wat voor inkomensbron dan ook een SRG-voorziening hadden. Hiermee vallen personen in de categorieën Bijstandsuitkering, Sociale voorziening en Ziekte/AO die geen SRG-voorziening weg, terwijl deze personen wel tot de doelgroep behoren. Dus die specifieke personen zijn hierna toegevoegd aan het bestand.

Dagbesteding

Het Wmo-bestand is gefilterd op maatwerkvoorziening Dagbesteding. Wat overblijft zijn voor alle personen een start- einddatum van die voorziening. Dit bestand is gekoppeld aan het doelgroepregister. De personen met dagbesteding behoren in overgrote mate niet tot de doelgroep van Simpel Switchen, omdat zij geen tot weinig arbeidspotentie hebben. De groep die dat wel heeft, zal iets van een SRG-voorziening hebben. Dit Doelgroepbestand bevat alle personen met een SRG-voorziening dus door deze koppeling hebben we de relevante groep personen met dagbesteding in beeld. Daarnaast hebben we de personen geselecteerd tot 67 jaar.

Er is gekoppeld op persoon en start- en einddatum van de dagbesteding en van de SRG-voorziening: de dagbesteding moet zijn gestart voor de SRG-voorziening en moet zijn geëindigd na de start van de SRG-voorziening.

Doelgroepregister

Het bestand STAPMON07DoelgroepregisterWSW is gefilterd op personen die in het betreffende jaar een registratie in het doelgroepregister hadden. Deze personen hebben we in de analyses betrokken.

Relevante personen

Om te bepalen wie waarheen geswitcht is, is een combinatie van bovenstaande bestanden nodig. Het doel van dit bestand is selecteren wie in het kader van het onderzoek relevant is om te volgen. We focussen op personen met de SRG-voorziening Beschut werk en personen met dagbesteding, beide in 2019 en/of 2024.

Voor het op te bouwen Doelgroepbestand zijn alle personen gefilterd met Beschut werk. Voor deze personen zijn al hun overige SRG-voorzieningen ook meegenomen. Dit voor 2019 en voor 2024. Vervolgens is voor alle personen met Beschut werk in 2019 gekeken of zij voorkomen in het Actieve personen bestand van 2024. Dat geeft de inkomensbron in 2024. Hetzelfde gebeurt andersom: voor alle personen met Beschut werk in 2024 is gekeken of zij voorkomen in het bestand Actieve personen van 2019.

Voor dagbesteding doen we de aanname dat personen vanuit de dagbesteding via Beschut werk doorstromen naar betaald werk. Daarom kijken we voor de personen uit het Dagbestedingsbestand of zij in het Doelgroepbestand Beschut werk hebben of hadden: hebben personen met dagbesteding in 2019/2024 ook Beschut werk in 2019/2024 en hebben personen met dagbesteding in 2019 Beschut werk in 2024 en vice versa.

Tot slot is in dit bestand een volgorde van de verschillende inkomensbronnen per persoon toegevoegd op basis van de startdatum van de inkomensbron. Hiermee kan in de analyses bepaald worden wie er geswitcht is en welke inkomensbron(nen) zij hebben.

Bepalen switches

Switches worden bepaald op basis van verschillen in inkomensbron.

Heen en weer switchen

Switchen betekent bijvoorbeeld vanuit een uitkering overgaan naar betaald werk. Dat betekent dat betaald werk niet de eerste inkomensbron is. Verder kijken we naar switches met beschut werk, mensen werken beschut en hebben een uitkering. Personen die uit deze filtering komen, tellen als switch vanuit een uitkering naar betaald (beschut) werk. Het type uitkering en het jaar van switchen zijn toegevoegd. Omdat we twee afzonderlijke jaren gebruiken en geen aansluitende periode, kunnen we alleen zeggen of iemand in 2019 is geswitcht of na 2019. Want als iemand in 2024 een andere inkomensbron heeft dan in 2019, weten we niet in welk jaar die switch precies heeft plaatsgevonden.

KWIZ
Bureau voor onderzoek en informatiemanagement

www.kwiz.nl
contact@kwiz.nl